

Koncepce podpory umění v České republice na léta 2015 až 2020

Obsah

1. Úvod	1
2. Výchozí stav.....	2
2.1. Vyhodnocení Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007–2013.....	2
2.2 Výchozí situace	4
2.3 Statisticko-ekonomická data.....	7
2.4 Nová témata a nové zdroje financování umění.....	15
3. SWOT analýza současného stavu	27
3.1 Silné stránky	29
3.2 Slabé stránky	31
3.3 Příležitosti.....	34
3.4 Hrozby	36
4. Předmět, návrh základních cílů a konkrétních úkolů Koncepce podpory umění na léta 2015–2020	38
4.1 Předmět Koncepce.....	38
4.2 Cíle Koncepce	40
4.3. Nástroje podpory	40
4.4 Konkrétní úkoly.....	43
5. Dopad na státní rozpočet.....	54
6. Pracovní tým	56
7. Zpětná vazba	57
8. Přílohy	57
Příloha č. 1:.....	59
Vyhodnocení úkolů Koncepce účinnější podpory umění 2007-2013	59
Příloha č. 3: Přehled platných právních předpisů v oblasti umění	83
Příloha č. 4: Seznam úmluv a ostatních mezinárodních právních nástrojů v oblasti umění	84
Příloha č. 5: Koncepční dokumenty dotýkající se oblasti umění	86
Příloha č. 6: Metodiky, doporučení a studie	88

Příloha č. 2: Výsledky účtu kultury ČR za rok 2013 – připojena formou samostatného dokumentu

1. Úvod

Koncepce podpory umění na léta 2015–2020 (dále jen *Koncepce*) navazuje na historicky první strategický dokument v oblasti umění *Koncepci účinnější podpory umění na léta 2007–2013*, která byla schválena vládou České republiky usnesením č. 676 dne 31.5. 2006.

Koncepce se, na rozdíl od předcházejícího období, nezabývá oblastí kinematografie a filmu. Je tomu proto, že vláda ČR svým usnesením č. 871 ze dne 1. 12. 2010 schválila samostatnou *Koncepci podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011–2016*, která tuto problematiku řeší dostatečně.

Stejně tak se Koncepce detailněji nezabývá oproti předešlé koncepci ani oblastí muzeí a galerií. Vláda ČR v roce 2010 vzala na vědomí první strategický dokument v této oblasti, a to *Koncepci účinnější péče o movité kulturní dědictví na léta 2010–2014* (Koncepce rozvoje muzejnictví). V roce 2015 bude do vlády předložen v pořadí druhý strategický dokument, *Koncepce rozvoje muzejnictví v České republice v letech 2015 až 2020*.

Přestože Koncepce se dotýká řady témat, která jsou společná i dalším oblastem kultury, dokument ponechává vlastní specifická řešení na dalších strategických dokumentech, kterými jsou například *Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011–2015* nebo *Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v ČR na léta 2011 až 2015* a zabývá se pouze přesahovými záležitostmi.

Koncepce je v souladu s cíli Programového prohlášení vlády ČR ze dne 12. 2. 2014, schváleným usnesením vlády č. 96/2014¹ a s Příkazem ministra kultury č. 13/2014,² kterým se stanoví úkoly k naplnění Programového prohlášení vlády č. 96/2014.

Ve svém Programovém prohlášení vlády se vláda mimo jiné zavázala:

„2) Vláda přijme zákon o kultuře, zákon o veřejnoprávní instituci v kultuře, který odstraní nedostatky dnešních příspěvkových organizací, odpolitizuje je a zajistí jejich stabilní financování, dále nový památkový zákon, novelu zákona autorského a zákonů mediálních.

3) Vláda prosadí nový model prezentace České republiky v zahraničí, založený mj. na vývozu českého umění a české kultury.

¹ Vláda ČR. *Programové prohlášení vlády České republiky*. (online). Praha: Vláda ČR (c) 2009–2015 (vid. 2015-04-17). Dostupné z <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/dulezite-dokumenty/programove-prohlaseeni-vlady-cr-115911/>.

² MK ČR. Příkaz ministra kultury č. 13/2014, kterým se stanoví úkoly k naplnění Programového prohlášení vlády podle usnesení vlády č. 96/2014. (online). Praha: MK ČR. (vid. 2015-04-17). Dostupné z <http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-politika/Prikaz-ministra-kultury-c13-2014.pdf>.

4) *Vláda usnadní dostupnost veřejných kulturních institucí, např. zavedením jednoho dne s volným vstupem a rodinných slev, a prosadí účinnější model rozvoje kreativity dětí prostřednictvím uměleckých aktivit a kulturních zážitků.*

5) *Vláda bude podporovat amatérské umělecké aktivity, regionální kulturu a veřejné kulturní služby poskytované neziskovými organizacemi.“*

Vláda se zároveň ve svém programovém prohlášení zavázala k efektivnějšímu využití informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě a současně k podpoře internetové ekonomiky. V této souvislosti by měly být zohledněny rovněž nové rostoucí obory z oblastí digitální ekonomiky a kulturních a kreativních průmyslů.

V neposlední řadě Koncepce vzniká v návaznosti na nově přijatou *Státní kulturní politiku na léta 2015–2020(s výhledem do roku 2025)*, která byla vzata na vědomí vládou usnesením vlády č.266/2015 ze dne 15. 4. 2015.Jejích šest priorit je:

- 1) Podpora kulturní identity, kulturní rozmanitosti a mezikulturního dialogu.
- 2) Rozvoj kreativity, podpora kulturních činností a vzniku kulturních statků a poskytování veřejných kulturních služeb, práce s publikem, podpora přístupu ke kultuře a rozvoj participativní kultury usnadňující sociální začlenění.
- 3) Uchování kulturního dědictví.
- 4) Využití kulturního dědictví a kulturních činností, služeb a statků pro rozvoj hospodářství a zvyšování konkurenceschopnosti, podpora mobility.
- 5) Využití nástrojů eCulture pro rozvoj kultury.
- 6) Efektivnější prostředí pro podporu kulturních činností, poskytování veřejných kulturních služeb, vznik kulturních statků a uchování kulturního dědictví.

2. Výchozí stav

2.1. Vyhodnocení Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007–2013

Dokument *Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007–2013* (dále jen Koncepce)vzala vláda ČR na vědomí svým usnesením č. 676 ze dne 31. 5. 2006. Tímto usnesením vláda „uložila ministru kultury *Koncepci realizovat ve spolupráci s ostatními členy vlády, vedoucími ostatních ústředních orgánů státní správy, řediteli krajských úřadů a ředitelem Magistrátu hlavního města Prahy*“. Současně vláda uložila ministru kultury „*ve spolupráci s 1. místopředsedou vlády a ministrem financí zajistit při přípravě státních rozpočtů na léta 2007–2013 finanční prostředky na realizaci Koncepce*“.

Cílem Koncepce bylo „zajistit podmínky pro svobodné tvůrčí vyjadřování a prezentaci uměleckých děl včetně jejich kritické reflexe a zpracování a uchování těchto děl jako kulturního bohatství pro další generace. Cílem podpory bylo zároveň zajistit další rozvoj umělecké činnosti a činnosti kulturních subjektů, které kulturní dědictví spravují.“

Koncepce obsahovala celkem pět opatření, v rámci kterých byly stanoveny jednotlivé úkoly. Reálná ekonomická situace České republiky v letech 2007–2013 a snižování veřejných rozpočtů vedlo k tomu, že se nepodařilo záměry Koncepce z velké části naplnit.

Konkrétní plnění jednotlivých úkolů je přílohou č. 1 tohoto dokumentu. Následující tabulka shrnuje plnění úkolů:

Tabulka č. 1: Plnění úkolů Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007–2013

		splněno	částečně	nesplněno
1	metodika kooperativního financování			x
2	metodika dotací, včetně evaluace		x	
3	optimalizace dotačních programů		x	
4	mimorozpočtové zdroje		x	
5	věda a výzkum		x	
6	koncepce umění a vzdělávání		x	
7	informační databáze	x		
8	statisticko-ekonomická data		x	
9	potenciál kulturního průmyslu		x	
10	činnost Rady pro umění		x	
11	média a reflexe umělecké tvorby		x	
12	metodika architektura a veřejný prostor	x		
13	program podp. soudobé výtvarné a arch.tvorby			x
14	strategie podpory audiovizí (kinematografie)	x		
15	program tvůrčích a studijních stipendií		x	
16	další vzdělávání pracovníků v oblasti umění		x	
17	zpřístupňování, digitalizace		x	
18	akvizice muzeí a galerií			x
19	kritéria pro celoroční výstavní činnost			x
20	integrace cizinců a umělecké projekty		x	
21	metodika řízení a evaluace PO		x	
22	analýza kulturních služeb PO			x

23	zmapování potřeb a kritéria pro investiční projekty		x	
24	podpora nové činnosti neziskových organizací		x	
25	zahraniční prezentace		x	
26	podpora projektů mezinárodní výměny		x	
27	iniciace nové mezinárodní spolupráce			x
28	podpora mezinárodních nevládních organizací		x	
29	šíření povědomí, dobrého jména		x	
	CELKEM	3	20	6

Celkem se podařilo zcela naplnit 3 úkoly, 6 úkolů nebylo splněno vůbec a 20 úkolů bylo splněno částečně či velmi omezeně. Úkoly předcházející koncepce, které byly splněny částečně či vůbec, byly znovu přehodnoceny a zapracovány do návrhové části dokumentu.

2.2 Výchozí situace

2.2.1 Umění jako součást kulturních a kreativních odvětví

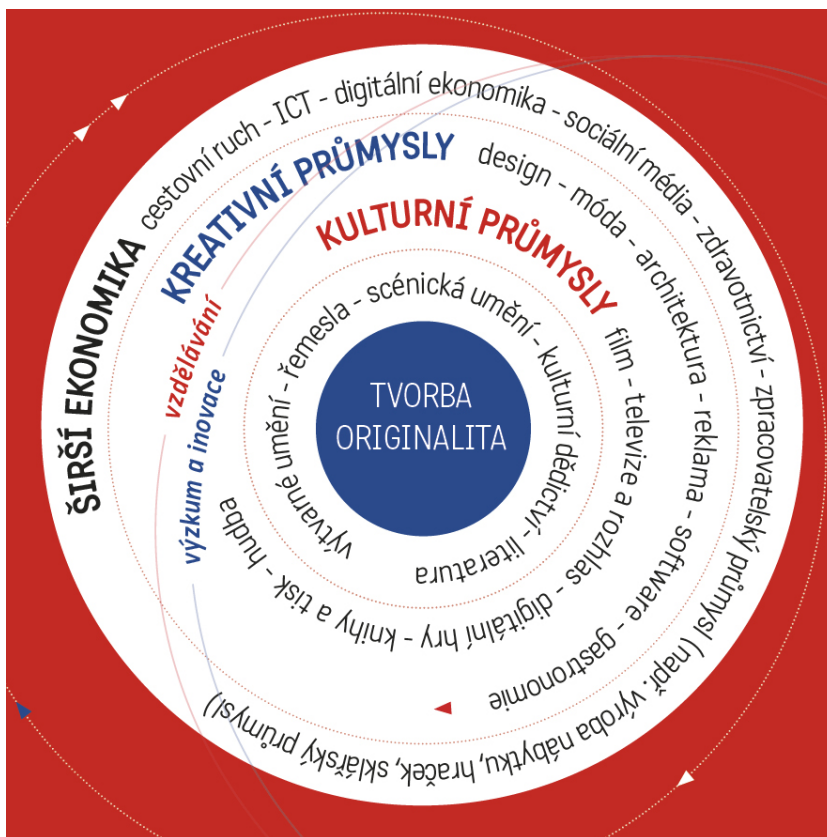
Umělecké činnosti (služby, díla, výkony) jsou nedílnou součástí konceptu kulturních a kreativních odvětví (dále jen KKO), který překonává dosavadní oddělené vnímání neziskových a tržních kulturních aktivit a umožňuje komplexní pohled na oblast kultury bez ohledu na druh a způsob financování subjektů, které kulturní činnosti vykonávají. Umění je v rámci konceptu KKO vnímáno jako jeho základ a jádro, díky němuž se mohou rozvíjet a vzkvétat návazné aktivity, které přispívají k ekonomickému růstu a zaměstnanosti.

V České republice (dále jen ČR) je realizováno množství uměleckých aktivit a působí zde řada subjektů, které nejsou zakládány za účelem vytváření zisku, ať už se jedná o formu příspěvkových organizací založených státem či městem nebo o nevládní neziskové organizace, které pracují v různých právních formách, jako je dříve obecně prospěšná společnost, nyní ústav, spolek či jiná právní forma. Tyto organizace nabízejí umělecké služby širokého záběru, ať už se jedná o hudbu, tanec, divadlo, výtvarné umění či literární tvorbu, které spadají do tzv. tradičních umění. David Throsby³ ve své publikaci *Economics and Culture* z roku 2001 označuje tradiční uměleckou tvorbu jako „core creative arts“ (základní kreativní umělecké obory), které jsou založené na čisté tvorbě a originalitě. Péče o původní

³Throsby, David C. *Economics and Culture*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001, xv, 208 s. ISBN 05-215-8639-9.

tvorbu je základním předpokladem pro rozvoj všech návazných činností kulturních a kreativních odvětví.

Obrázek č. 1: Tradiční umění a kulturní a kreativní průmysly

Zdroj: Institut umění – Divadelní ústav, 2015.

2.2.2 Umění jako součást kulturního dědictví národa a umělecká rozmanitost

V oblasti péče o nemateriální kulturní dědictví – lidová hudba, divadlo, tanec, obřady, tradiční řemeslné postupy – byla v roce 2008 ratifikována Úmluva UNESCO o zachování nemateriálního kulturního dědictví. V květnu 2009 vstoupila úmluva v platnost pro ČR a stala se součástí právního řádu ČR a má povahu zákona, což je vůbec poprvé v historii, kdy v něm má nemateriální složka českého kulturního dědictví výslovnou oporu. MK ČR podává k úmluvě průběžné hodnotící zprávy, je pověřeno implementací úmluvy a finančně přispívá do Mezinárodního fondu při této úmluvě.

V lednu 2011 byla vládou ČR schválena v pořadí již druhá *Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v ČR na léta 2011–2015*. V roce 2015 bude do vlády předložen nový návrh.

Pro rok 2008 se státní příspěvková organizace Institut umění – Divadelní ústav stala hlavním organizátorem národního projektu Společně napříč kulturami, který byl zaměřen na:

- propagaci a přiblížení problematiky spojené s mezikulturním dialogem směrem ke změně myšlení v české společnosti, ale i v minoritách, komunitách a u imigrantů s důrazem na školní a mimoškolní vzdělání mládeže,

- integraci cizinců a romské komunity s využitím kulturních a uměleckých aktivit.

V roce 2008 byl také založen jako součást národního projektu Společně napříč kulturami Portál mezikulturního dialogu (<http://www.mezikulturnidialog.cz>), který zůstal zachován a slouží jako otevřená platforma především pro subjekty neziskového sektoru a jejich aktivity v oblasti kultury a vzdělávání zaměřené na téma mezikulturního dialogu, které přispívají k řešení cílů migrační a integrační politiky v ČR.

V červenci 2010 byla ČR ratifikována *Úmluva UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů* (2005) a v roce 2014 ČR poprvé odevzdala průběžnou hodnotící zprávu. Implementací této úmluvy je pověřeno MK ve spolupráci s příspěvkovými organizacemi a neziskovými organizacemi v kultuře. V souvislosti s implementací úmluvy se v Praze na podzim 2013 uskutečnilo Mezinárodní setkání věnované způsobu a systému implementace Úmluvy UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů v zemích střední a východní Evropy. ČR rovněž každoročně finančně přispívá do Mezinárodního fondu pro kulturní rozmanitost.

2.2.3 Neprofesionální umění

Neprofesionální umění (amatérské umění) má v ČR v jednotlivých uměleckých oborech několik století trvající tradici. Vzhledem k demografickému obrazu země (převažují sídla do 5 tis. obyvatel) je nezastupitelnou součástí místní kultury, která ovlivňuje kvalitu života a je součástí image míst a regionů. V některých oborech prakticky neexistuje profesionální část, případně je marginální povahy (např. vokální hudba, dechová hudba, taneční folklor). Neprofesionální umělecká tělesa jsou významným reprezentantem ČR v zahraničí a jejich umělecká úroveň je oceňována (např. dětské pěvecké sbory, amatérské divadlo). Zejména prezentaci těles podporují všechny stupně veřejné správy. Jako celostátní odborný servis působí Národní informační a poradenské středisko pro kulturu jako SPO.

2.3 Statisticko-ekonomická data

2.3.1 Účet kultury ČR

Jedním z úkolů implementace *Státní kulturní politiky ČR 2009–2014* bylo vytvoření Účtu kultury ČR. Tímto úkolem byla pověřena státní příspěvková organizace NIPOS. Cílem vytvoření účtu je zmapování všech finančních toků přicházejících do kultury z nejrůznějších zdrojů a stejně tak finančních toků z kultury vycházejících. Účet by měl také ukázat úroveň a efektivnost hospodaření v jednotlivých oblastech, rozsah použitých pracovních a investičních zdrojů, výši mezd a v neposlední řadě vyjádřit pomocí finančních ukazatelů váhu kultury v ekonomice.

Posledně zveřejněné výsledky Českého statistického úřadu a Účtu kultury ČR z roku 2013⁴ ukazují, že výdaje domácností na kulturu oproti roku 2012 poklesly, dosáhly 42,8 mld. Kč, což je téměř o 6 % (2,7 mld. Kč) méně než v předcházejícím roce. Přesto – s ohledem na výrazné snížení zastoupení podniků a neziskových institucí ve zdrojích vstupujících do kultury – podíl domácností proti minulému roku mírně vzrostl.

Výdaje domácností směřovaly nejvíce do sféry médií a tisku (televize, rozhlas, kino, knihy a tisk atd.), a to ve výši 30,8 mld. Kč, což představuje podíl téměř 72 %. Mnohem méně prostředků domácnosti vydaly v oblasti kulturního dědictví, živé umělecké tvorby (interpretační a výtvarné umění) a uměleckého vzdělávání (5,8 mld. Kč). Výdaje domácností na kulturu mají nejčastěji podobu vstupného, koncesionářských poplatků, jiných poplatků za služby, úhrad školného, zápisného a úhrad nákupů zboží kulturní povahy (knihy, časopisy, obrazy, starožitnosti atd.).

Podíl výdajů domácností na kulturu na celkových čistých peněžních výdajích domácností dosáhl zhruba 3,2 %.

V rámci ostatních zdrojů financování kultury (téměř dvoutřetinový podíl na celkových zdrojích) mají nejvýznamnější postavení finanční a nefinanční podniky (137,2 mld. Kč) a nevládní neziskové instituce (2,5 mld. Kč). Zdrojem doplňkového charakteru byly prostředky ze zahraničí (2,3 mld. Kč). V porovnání s předcházejícím rokem byly ostatní zdroje o více než 14 mld. Kč (9,1 %) nižší. V souvislosti s pokračujícím ekonomickým poklesem v roce 2013 se výrazně snížily zejména zdroje tvořené v neziskových institucích a v podnikové sféře.

⁴ Český statistický úřad a NIPOS. *Výsledky Účtu kultury ČR za rok 2013* (online). Praha: Český statistický úřad a Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2015. Dostupné z: <http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2010/01/Výsledky-úctu-kultury-ČR-za-rok-2013.pdf>.

Co se týká jejich rozdělení do jednotlivých oblastí, směřovaly ostatní zdroje zejména do reklamy (61,5 mld. Kč), médií (27,8 mld. Kč) a tisku (20,8 mld. Kč). Na druhé straně mnohem méně do oborů živé umělecké tvorby, ve kterých tradičně převažuje účast zdrojů veřejných. (Účet kultury ČR za rok 2013 – viz příloha.)

2.3.2 Účast na kultuře v číslech

Statistická sledování v souvislosti s účastí na kultuře sleduje z pověření MK v oblasti umění státní příspěvková organizace NIPOS. Následující tabulka č. 2 ilustruje, že ve sledovaném období mezi roky 2009–2013 se oblast profesionálních scénických umění (divadlo, hudba) udržuje přibližně na stálých číslech a návštěvnost mírně roste. Oblast festivalů je dynamičtější a počet návštěvníků výrazně stoupá. Naopak, přestože počet výstavních síní se drží na podobném počtu, počty návštěvníků výstav nicméně dramaticky klesají.

Tabulka č. 2: Údaje o počtu kulturních subjektů a počtu návštěvníků za rok 2009–2013 (veřejné i privátní instituce)

		2009	2010	2012	2013
Hudební soubory	Počet hudebních souborů	29	30	39	44
	Počet hudebních těles v nich	44	47	68	67
	Počet koncertů celkem	2 196	2 166	2 546	2 739
	Počet koncertů v zahraničí	403	346	323	364
	Počet návštěvníků	429 686	439 331	426 164	455 096
	Procento návštěvnosti	72,9	74,8	76,3	77,1
	Počet prodaných abonentních vstupenek	56 258	65 391	46 478	49 505
	Procento skladeb českých skladatelů na repertoáru	26,1	26,3	27,5	30,4
Divadla	Počet divadel (bez stagion)	137	151	153	152
	Počet stálých scén	150	160	166	174
	Kapacita stálých scén (počet sedadel)	36 033	36 648	36 789	39 616
	na 1 000 obyvatel	3,4	3,5	3,5	3,8
	Počet návštěvníků (v tisících)	5 657	5 805	5 699	5 846
	na 1 000 obyvatel	539	552	542	556
	Počet představení v ČR	26 921	26 883	27 526	27 500
Výstavní činnost	Počet vlastních výstavních síní	405	411	412	433
	Počet uspořádaných výstav celkem	2 682	2 719	2 716	2 642
	Počet návštěvníků výstav	3 116 181	2 324 445	2 249 067	1 971 400

	Počet tvůrčích sympozií	138	93	328	285
	Počet účastníků těchto sympozií	7 843	2 945	7 426	8 677
	Počet titulů vydaných katalogů	245	229	212	237
Festivally (včetně filmu)	Počet festivalů celkem	330	348	417	494
	Počet představení, koncertů a filmů	8 411	11 087	10 281	15 105
	Počet doprovodných programů	2 019	2 194	2 240	2 795
	Počet návštěvníků festivalů na představeních, koncertech a filmech	1 381 539	1 762 355	1 884 693	2 142 578
	Počet návštěvníků festivalů na doprovodném programu	471 706	470 742	528 356	503 271

Zdroj: S využitím podkladů ze statistických zjišťování NIPOSu.⁵

Oficiální statistika neprofesionální umění nesleduje. V jednotlivých oborech lze uvádět pouze expertní odhady, které je možné v těch oborech, v nichž existuje tzv. postupový systém přehlídek (krajské přehlídky, z nichž se postupuje do celostátních) doplnit čísly o účastnících. To však nevypovídá o stavu jednotlivých oborů, neboť v každém z nich existuje různě velká část, která na přehlídky nejezdí ani svá díla do soutěží neposílá. Systém postupových přehlídek existuje v 16 oborech (čínoherní a hudební divadlo, venkovské divadlo, divadlo dospělých pro děti, umělecký přednes a divadlo poezie, loutkové divadlo, dětské divadlo, studentské divadlo, netradiční divadlo, pantomima a pohybové divadlo, školní dětské pěvecké sbory, studentské sbory, filmová tvorba dospělých, filmová tvorba dětí, scénický tanec dětí, scénický tanec mládeže a dospělých, dětský folklorní tanec). V dalších oborech existují nepostupové celostátní přehlídky (fotografie, dechová hudba, komorní a symfonická hudba, výběrové dětské pěvecké sbory, folklorní tanec dospělých, dětská a mladá výtvarná tvorba, seniorské divadlo).

Odhady počtu neprofesionálních těles v některých uměleckých oborech: amatérské divadlo 3 tis. těles, z toho přehlídkovým systémem projde cca 500 inscenací; pěvecké sbory 1 500 těles všech typů (dětské, mužské, ženské, smíšené, komorní do 25 osob a velké sbory). Pro představu ve 14 krajských postupových přehlídkách školních dětských pěveckých sborů se každoročně představí cca 200 sborů s více než 5 tis. zpěváky, ve středoškolských sborech vystupuje cca 40 sborů s 1 500 zpěváky. Dospělých souborů scénického tance je cca 100, z toho zhruba 80 projde postupovým systémem (cca 1 tis. tanečníků), dětských je cca 300, každoročně 290 projde systémem (cca 2,5 tis. dětí). Každoročně je natočeno cca 300 filmů ve

⁵ NIPOS. *Základní statistické údaje o kultuře v ČR, II.díl. Umění: Divadla, hudební soubory, výstavní činnost a festivaly*. Praha: NIPOS, 2014. s. 105. ISBN 978-80-7068-282-1.

všech kategoriích, z toho je 40 dětských snímků. Do národní soutěže amatérské fotografie je každoročně posláno více než 1 tis. fotografií.

2.3.3 Výdaje státu na oblast umění mezi roky 2007–2014

Největší objem finančních prostředků MK vynakládá v této oblasti na provoz příspěvkových organizací státu – národních kulturních institucí, které působí v oblasti tradičního umění, ať už jako poskytovatelé veřejných kulturních služeb v oblasti umění nebo jako zprostředkovatelé v oblasti umění – dvě organizace: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS) a Institut umění – Divadelní ústav (IDU).

Jako poskytovatelé veřejných kulturních služeb v oblasti umění působí v oblasti divadla Národní divadlo v Praze (ND), Státní opera Praha (SOP; do konce roku 2011 samostatná příspěvková organizace) a Laterna magika (LM; samostatná příspěvková organizace do konce roku 2009), v oblasti hudby Pražský filharmonický sbor (PFS) a Česká filharmonie (ČF) a v oblasti současného výtvarného umění součástí České filharmonie Galerie Rudolfinum (GR).⁶

V segmentu tradiční lidové kultury (zejména hudba, zpěv, tanec a řemesla) působí státní příspěvková organizace Národní ústav lidové kultury ve Strážnici (NÚLK), která se zabývá zvláště výzkumnou, vydavatelskou a výstavní činností, což umožňuje zviditelnit konkrétní umělecké projevy.

K roku 2006 může MK podle zákona o některých druzích podpory kultury samo rozhodnout o rozdělení, sloučení, případně splynutí dosavadních státních příspěvkových organizací anebo o jejich zřízení či zrušení. Naposledy toho využilo v případě divadla Laterna magika, které od 1. 1. 2010 sloučilo s Národním divadlem v Praze, a od 1. 1. 2012 v případě sloučení Státní opery Praha rovněž s Národním divadlem.

Mezi roky 2010–2011 MK rovněž vydělilo administrativně a kompetenčně Galerii Rudolfinum z příspěvkové organizace Česká filharmonie a včlenilo ji do Uměleckoprůmyslového musea v Praze. Počínaje lednem 2012 se galerie vrátila zpět pod křídla České filharmonie, kde je doposud.

⁶ Poskytovateli veřejných kulturních služeb v oblasti umění jsou i další příspěvkové organizace MK ČR jako je Národní galerie v Praze či Muzeum umění Olomouc. Pro účely této koncepce je zde uváděna jako příklad pouze Galerie Rudolfinum, protože v ostatních případech se jedná o sbírkotvorné instituce v oblasti muzeí a galerií, které jsou zahrnuty pod Koncepci účinnější péče o movité kulturní dědictví.

Tabulka č. 3: Výdaje MK pro příspěvkové organizace v oblasti umění 2009–2014 dle skutečnosti k 31.12. daného roku (v tis. Kč)⁷

	ND	SOP	LM	PFS	ČF	IDU	NIPOS	NÚLK
2009	505 596	147 725	21 850	29 243	91 616	45 968	34 647	38 323
2010	477 088	139 194		27 270	70 202	35 445	31 392	35 848
2011	436 801	120 702		28 656	81 271	52 981	31 446	35 569
2012	607 044			28 696	147 152	31 734	29 945	37 041
2013	626 847			30 096	143 282	30 581	31 740	34 015
2014	606 179			34 726	148 567	37 800	31 035	39 411
CELKEM	3 259 555	407 621	21 850	151 417	682 090	234 509	190 205	220 207

Zdroj: Na základě údajů MK.

MK podporuje rovněž příspěvkové organizace měst a obcí prostřednictvím dvou programů – Program podpory profesionálních divadel, Program podpory symfonických orchestrů a pěveckých sborů a v jediném roce 2008 též prostřednictvím Programu státní podpory současného umění a architektury v galeriích a výstavních síní – tabulka č. 6.

Tabulka č. 4: Skutečné výdaje MK v jednotlivých programech podpory umění (v tis. Kč)

	Program symfonických orchestrů a pěveckých sborů	Program profesionálních divadel	Program státní podpory současného umění a architektury v galeriích a výstavních síní
2007	19 000	64 716	0
2008	18 125	65 800	4 500
2009	16 726	65 000	0
2010	13 736	55 000	0
2011	7 100	56 000	0
2012	6 627	55 100	0
2013	12 253	59 377	0
2014	19 000	64 900	0
CELKEM	112 567	485 893	4 500

Zdroj: Na základě údajů z MK.

Výdaje MK na podporu tradičního profesionálního umění v oblasti nestátních neziskových organizací se realizují prostřednictvím několika zdrojů. Především se jedná o oblast dotačních programů na podporu divadla, hudby, tance, výtvarného umění a literatury. Další podpora je

⁷ Údaje za příspěvkovou organizaci ČF obsahují i příspěvek na provoz Galerie Rudolfinum, která je organizační součástí ČF. V letech 2010 a 2011 byla Galerie Rudolfinum z organizační struktury ČF vyjmuta. V letech 2011 probíhalo Pražské Quadriennale, které navýšilo rozpočet IDU o účelově vázanou dotaci ve výši 25 000 tis. Kč.

směřována do oblasti neprofesionálního umění,⁸ kam se zahrnují kulturní aktivity zdravotně postižených a seniorů, tradiční lidová kultura, neprofesionální umělecké aktivity, kulturní aktivity národnostních menšin, podpora projektů integrace romské komunity a dále mimořádné kulturní projekty, vztahující se k výročím v jednotlivých letech (např. v roce 2014 Rok české hudby apod.), kde se ve velké míře prezentuje rovněž amatérská umělecká oblast.

Další podpora pro tuto oblast směřuje z MK na zahraniční kulturní spolupráci – obecně v oblasti umění formou grantů na mezinárodní spolupráci v zahraničí, dále v oblasti literatury prostřednictvím podpory národních stánků na mezinárodních knižních veletrzích a dále na podporu kontaktů neprofesionálních uměleckých souborů.

Tabulka č.5: Skutečné výdaje MK v jednotlivých dotačních řízeních na podporu umění (v tis. Kč)

	Dotace pro oblast divadla	Dotace pro oblast tance	Dotace pro oblast hudby ⁹	Dotace pro oblast výtvarného umění	Dotace pro oblast literatury	Dotace pro oblast neprofes. umění
2007	37 190	15 591	55 570	25 236	28 720	47 047
2008	42 875	19 285	59 609	33 379	34 403	56 166
2009	32 080	13 350	63 048	32 009	25 451	46 202
2010	28 865	11 344	50 093	27 980	29 289	41 017
2011	35 035	12 543	71 162	28 150	29 264	43 545
2012	28 315	12 345	56 155	42 070	32 300	38 472
2013	22 610	9 850	61 125	25 588	31 264	34 600
2014	33 281	18 860	86 174 ¹⁰	43 503	36 564	42 009
CELKEM	260 251	113 168	491 027	257 915	247 255	349 058

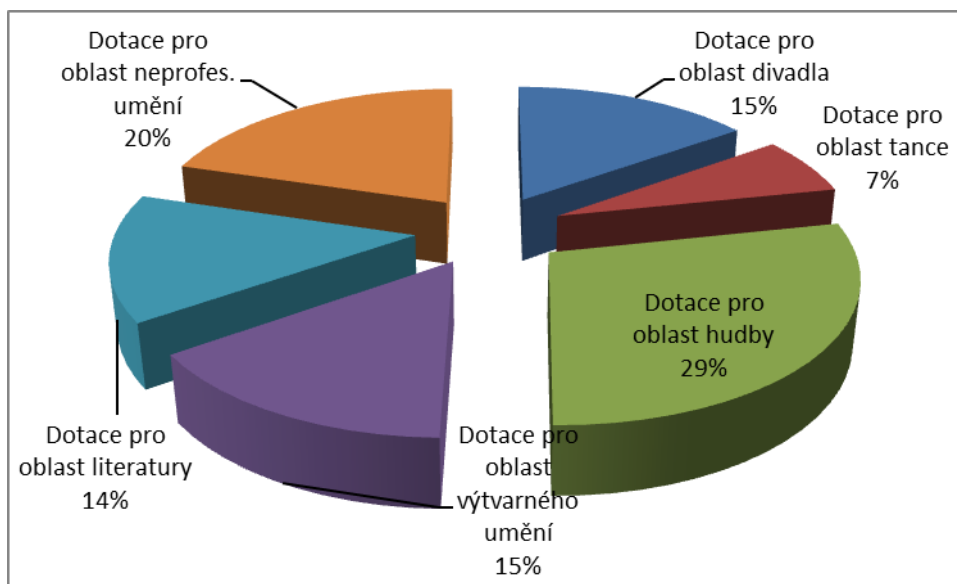
Zdroj: Na základě údajů z MK.

⁸ V tabulce č. 8 označeno jako *Dotace pro oblast neprofesionálního umění*.

⁹ Uvedené částky jsou včetně dotací na Mezinárodní hudební festival Pražské jaro: 2007–2011 každoročně 15 mil. Kč, 2012 12 mil. Kč, 2013 18 mil. Kč a 2014 16 mil. Kč.

¹⁰ V roce 2014 bylo realizováno v oblasti umění rovněž mimořádné výběrové dotační řízení na podporu projektů u příležitosti Roku české hudby 2014, které zahrnovalo projekty z oblasti hudby, ale i divadla. V tabulce zahrnuto pouze pod oblast hudby. Celkově byla na toto výběrové řízení vynaložena částka ve výši 11829 tis. Kč.

Graf č 1: Skutečné výdaje MK v jednotlivých dotačních řízeních na podporu umění

Zdroj: Na základě údajů z MK.

Napříč obory podporuje MK nestátní neziskový sektor v oblasti umění rovněž prostřednictvím Programu poskytování příspěvků na tvůrčí nebo studijní účely podle zákona č. 203/2006 Sb. – konkrétně zde je vyčíslena tato podpora v oblasti profesionálního umění a dále v oblasti neprofesionálního umění a tradiční lidové kultury (tzv. stipendia) – tabulka č.9.

Nově obnoveným zdrojem financování od roku 2012 je Státní fond kultury, který je otevřen všem subjektům státních i nestátních organizací v oblasti umění. V tabulkách jsou uvedeny výše skutečně vynaložených výdajů podle jednotlivých typů výběrových řízení dle účetní závěrky vždy k 31. 12. daného roku.

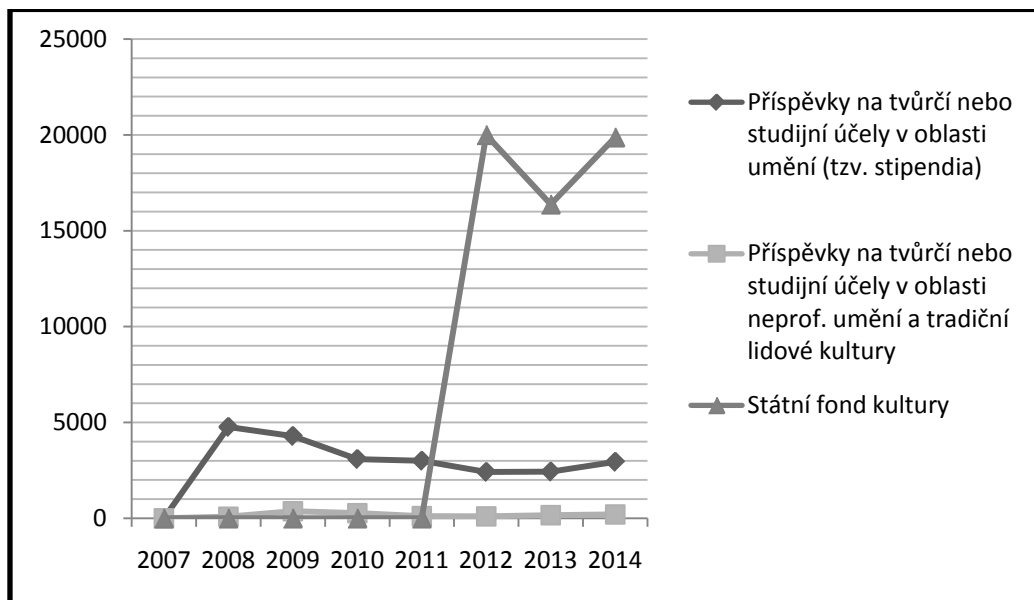
Tabulka č. 6: Skutečné výdaje MK v jednotlivých dotačních řízeních na podporu umění(v tis. Kč)

	Příspěvky na tvůrčí nebo studijní účely v oblasti umění (tzv. stipendia)	Příspěvky na tvůrčí nebo studijní účely v oblasti neprof. umění a tradiční lidové kultury	Státní fond kultury ČR
2007	0	0	0
2008	4 761	80	0
2009	4 289	365	0
2010	3 086	265	0
2011	2 998	110	0
2012	2 415	100	20 000
2013	2 433	160	16 376

2014	2 940	200	19 875
CELKEM	22 922	1 280	56 254

Zdroj: Na základě údajů z MK.

Graf č. 2: Skutečné výdaje MK v jednotlivých dotačních řízeních na podporu umění

Zdroj: Na základě údajů z MK.

Podpora zahraniční spolupráce formou výběrového řízení probíhá v oblasti profesionálního umění jednak v rámci Programu stipendií, dále pak podporou prezentace české literatury na mezinárodních knižních veletrzích, prostřednictvím výběrového řízení na podporu zahraniční spolupráce při OMV MK a dále podporou úspěšných projektů z programu Evropské unie Kultura, nyní Kreativní Evropa – Kultura při SOEU MK. Zahraniční spolupráce v případě dovozu zahraničních umělců do ČR je pak podporována z výběrových dotačních řízení OULK.

Formou výběrového řízení probíhá podpora zahraniční spolupráce i v oblasti neprofesionálního umění, kde je každoročně vypisován Program na podporu zahraničních kontaktů v oblasti neprofesionálních uměleckých aktivit.

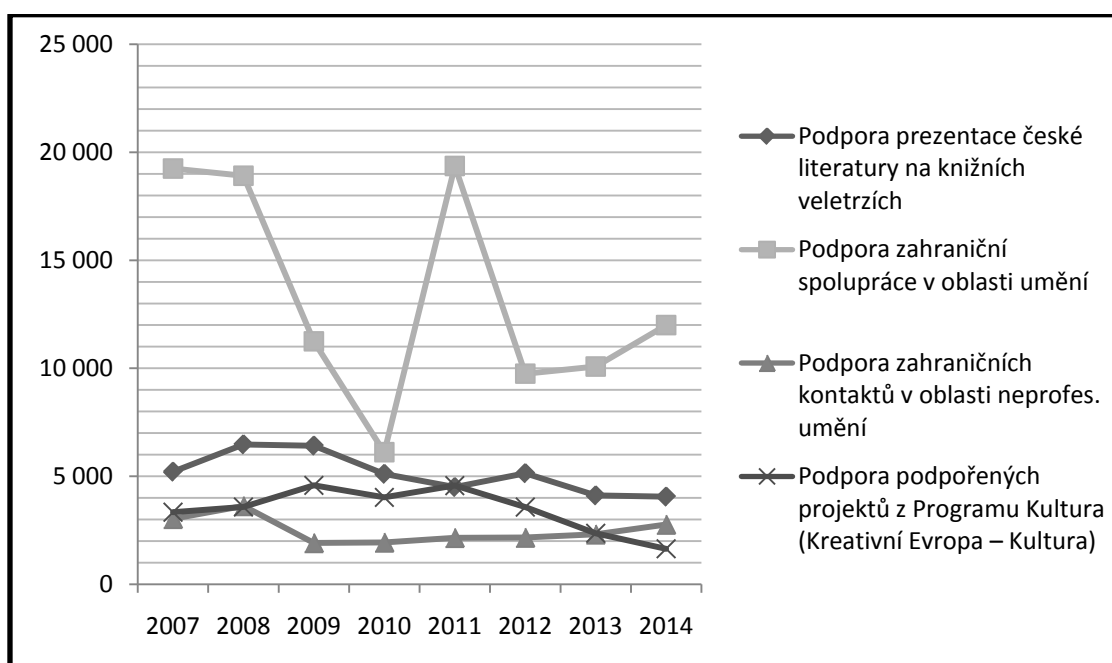
Tabulka č. 7: Skutečné výdaje MK v jednotlivých dotačních řízeních na podporu umění – spolupráce se zahraničím (v tis. Kč)

	Podpora prezentace české literatury na knižních veletrzích	Podpora zahraniční spolupráce v oblasti umění	Podpora zahraničních kontaktů v oblasti neprofes. umění	Podpora podpořených projektů z programu Evropské unie Kultura (Kreativní Evropa – Kultura)
2007	5 209	19 243	3 028	3 336
2008	6 474	18 913	3 623	3 576

2009	6 416	11 245	1 912	4 578
2010	5 108	6 110	1 936	4 022
2011	4 496	19 365	2 150	4 569
2012	5 140	9 747	2 161	3 574
2013	4 110	10 079	2 310	2 362
2014	4 053	11 996	2 763	1 642
CELKEM	41 006	106 698	19 883	27 659

Zdroj: Na základě údajů z MK.

Graf č. 3: Podpora zahraniční kulturní spolupráce 2007–2014

Zdroj: Na základě údajů z MK.

2.4 Nová témata a nové zdroje financování umění

2.4.1 Nová témata

2.4.1.1 Statut umělce

V roce 2014 UNESCO uspořádalo mezi svými členskými zeměmi, včetně ČR, rozsáhlé dotazníkové šetření (vládní organizace plus neziskový sektor) na téma statut umělce v současném světě. Cílem byl screening implementace doporučení UNESCO ke statutu umělce z roku 1980 (*Recommendation concerning the Status of the Artist*, UNESCO, 1980)¹¹ a jeho revitalizace. Dotazníkové šetření zahrnovalo popis aktuální sociální situace tvůrců,

¹¹ UNESCO. *Recommendation concerning the Status of the Artist*. UNESCO, 1980. Dostupné z http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13138&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html.

umělců a interpretů v jednotlivých zemích a soustředovalo se na čtyři nejdůležitější skutečnosti, které v současné době mají největší dopad na sociální a ekonomický statut umělce, konkrétně:

- 1) Digitální technologie a internet.
- 2) Nadnárodní mobilita umělců.
- 3) Sociální zabezpečení.
- 4) Svoboda uměleckého projevu.

Dotazníkové šetření se stalo součástí monitorovací zprávy, která bude představena a dále rozpracována na zasedání Mezivládního výboru pro rozmanitost Úmluvy UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů z roku 2005 v prosinci 2015.

Aktuální doporučení ke statutu umělce a jejich implementace v ČR jsou rovněž součástí návrhové části této koncepce.

2.4.1.2 Sociální aspekty umění

Umění má kromě základní estetické funkce i významné sociální přínosy. V posledních letech se stupňuje úsilí o nastavení metodik pro jejich měření. Sociální přínosy¹² mají velmi široké rozpětí, mezi základní kategorie jsou řazeny tyto oblasti:

- **Sociální začleňování**, kdy je umění považováno za důležitou součást integračních programů pro skupiny sociálně vyloučených osob. Mezi tyto skupiny patří např. imigranti a členové minoritních subkultur. Zároveň se tato problematika dotýká i seniorů, osob s fyzickým a mentálním postižením a dlouhodobě nemocných. A pochopitelně umění napomáhá i k začlenění osob s kriminální minulostí či s vysokou náchylností k trestné činnosti. Integrační umělecké programy zahrnují spíše akce krátkodobého charakteru, které z hlediska vyhodnocení přínosu umění poskytují pouze malý vzorek a obtížně měřitelné efekty. Nicméně mezi často zmiňované dopady participace na společných kulturních akcích se řadí např. větší sebedůvěra a sebevědomí účastníků, podněcování ke kreativitě a kritickému myšlení, vyšší účast v procesu vzdělávání, identita komunity, snížení sociální izolace, omezení trestního chování, zmírnění dopadu chudoby atd.
- **Umění a vzdělávání**. Tato oblast je v kulturní politice velice důležitá, neboť vzdělávání je jednou z klíčových sociálně začleňovacích aktivit a umožňuje mladým

¹²Nekolný, Bohumil a kol. *Paradigmata moderní kulturní politiky*. Praha: Institut umění – Divadelní ústav, 2014. 107 s. ISBN 978-80-7008-317-8.

lidem objevovat nové zájmy a sebe sama. Přítomnost umění ve vzdělávání mladých lidí a s ním spojený rovný přístup k rozvíjení kreativity a talentu by měl být v dnešní době samozřejmostí. V posledních dvaceti letech se v zahraničí (Velká Británie, USA) rozšířilo zkoumání toho, jakou roli má umění ve vzdělávání a jak na žáky působí. Bylo zjištěno, že účast mladých lidí na uměleckých projektech a programech ve vzdělávání posiluje kognitivní schopnosti a myšlení, které je možné uplatnit v jakýchkoli činnostech, a zlepšuje osobnostní sociální charakteristiky, jako například schopnost fungovat ve společnosti, komunikovat a jednat s lidmi, spolupracovat, řešit problémy apod.

- **Komunita a umělecké aktivity.** Ve vztahu umění k rozvoji komunit jsou často popisovány přínosy umění na základě participačních uměleckých programů. Hodnocení těchto programů obvykle dokazuje, že projekty nabízí bezpečné místo pro setkání a vzájemné seznámení jednotlivců z různých sociálních skupin. V rámci komunity tak dochází k posilování identity a vztahu jedince s tímto místem. Mezi přínosy patří např. rozvoj komunitní identity a sousedské soudržnosti, rozvoj místní podnikavosti a iniciativ, zlepšení veřejné vybavenosti, vůle participovat na rozhodování.

Studiu sociálních dopadů je věnována stále větší pozornost především v souvislosti se snahou upřednostnit tyto dopady před dopady čistě ekonomickými. V poslední době rozšířenou metodou na měření sociálních dopadů neziskových projektů je metoda Social Return on Investment (SROI), tzv. sociální návratnost investice. Jde o kombinaci kvalitativních a kvantitativních metod hodnocení investice (či dotace) do veřejně prospěšné služby. Tato analýza poskytuje finanční ukazatele hodnocení a zároveň se díky kvalitativnímu přístupu charakterizuje jako komplexní analýza, která neziskovým projektům lépe vyhovuje na rozdíl od klasické Cost Benefit analýzy (CBA; analýza nákladů a výnosů).

2.4.1.3 Práce s publikem a jeho aktivní zapojování

Termín audience development neboli v českém překladu práce s publikem rozšířil ArtsCouncilEngland¹³ v polovině první dekády 21. století. Tehdy jej chápal především jako nový koncept zapojení publika, jehož základem je marketing a obvyklé marketingové nástroje. Do popředí na úrovni Evropské unie se termín dostal na mezinárodní konferenci European Audiences 2020 and Beyond, která se uskutečnila v Bruselu na podzim 2012.

¹³ ArtsCouncilEngland. *Arts and Audience: Insight*. London: ArtsCouncilEngland, 2008. [online] ISBN 978-0-7287-1414-4. Dostupné z: http://www.artscouncil.org.uk/media/uploads/Arts_audiences_insight.pdf.

Podpora práce s diváky, budování publika a hledání nových diváckých skupin patří i k prioritám nového programu EU Kreativní Evropa. Evropská komise mimo jiné v souvislosti s tématem budování publika zdůrazňuje i potřebu změny chování a nabídky služeb především velkých státních institucí typu galerií, divadel či knihoven, jejichž role se výrazně od doby jejich zakládání v 19. století proměňuje. Podle názoru mnohých odborníků by se tyto instituce měly otevírat návštěvníkům a více se zábavnou a přístupnou formou věnovat oblasti vzdělávání.

V současné době v zahraničí již nehovoří o termínu audience development, ale o audience engagement, tedy o aktivním zapojení publika. Nová generace diváků chce mít vliv na obsah kulturních projektů. V době, kdy je umělecký obsah snadno dostupný a všichni mohou mít téměř totéž, získává participující divák něco navíc – unikátní nebo personalizovaný obsah.

Kultura ve 21. století hledá také nové publikum a oslovuje diváky ve skupinách, o kterých se dříve neuvažovalo a vydává se za nimi i na místa, která sloužila nebo slouží úplně jiným účelům – veřejné prostory, průmyslové čtvrti, uprchlické tábory, vyloučené lokality nebo nemocnice, a tak přispívá k jejich oživení a dalšímu rozvoji.¹⁴ Kultura opouští tradiční místa svého působení a proměňuje se i její role ve společnosti.

Budování komunit okolo kulturních institucí se děje různým způsobem. Jedním z těchto způsobů jsou tzv. celosvětové dny (např. Den tance, Den divadla, Den muzeí). Na podobném principu pracují i Noc muzeí, která má v České republice již více než desetiletou tradici, nebo nově i Evropská noc divadel v České republice nebo Noc literatury.

Důležitá je i práce s dětmi, která výrazně ovlivňuje podobu dalších generací publika. Cílem není jen naučit děti chodit na výstavy nebo do opery, ale pomoci jim porozumět zákonitostem umělecké tvorby, aby ji tak mohly lépe chápat, ocenit či samy tvořit. Jejich prostřednictvím mohou nalézt cestu k umění i dospělí. Tato oblast souvisí i s dalším novým tématem – kreativním vzděláváním.

2.4.1.4 Kreativní vzdělávání

Oblast kreativního vzdělávání je velmi široká a obecně znamená podporu vzdělávání vedoucí k rozvoji kreativního potenciálu jedinců (v rámci formálního, neformálního, informálního i

¹⁴RE: *Publikum: Možnosti spolupráce s publikem ve 21. století*. 2. doplněné vydání [online]. Praha: Česká kancelář programu Kultura, 2013, 60 s. ISBN 978-80-7008-319-2. Dostupné z: http://www.programculture.cz/media/document/re-publika-200x200_final.pdf.

celoživotního vzdělávání). Jedná se o téma, kterému je věnována velká pozornost a souvisí rovněž s výše zmíněným tématem sociálních dopadů v oblasti umění a vzdělávání.

Kreativní vzdělávání zahrnuje spolupráci vzdělávacích a kulturních institucí, lektorské programy kulturních zařízení, podporu alternativních výukových metod zaměřených na rozvoj individuální kreativity s cílem zvýšení účasti a zapojení žáků a studentů do uměleckých aktivit a zvyšování povědomí žáků a studentů o uměleckých oborech a další oblasti.

Jako konkrétní příklad programu zaměřeného na zvyšování kreativity v rámci formálního primárního a sekundárního vzdělávání lze zmínit program kreativních vzdělávacích metod CreativePartnerships¹⁵ (Kreativní partnerství), který vznikl ve Velké Británii v roce 2002. Cílem programu bylo vytvářet dlouhodobé partnerství mezi školami a umělci s cílem inspirovat žáky a pedagogy, prosazovat otevřené prostředí a využívat potenciál kreativních metod na školách.

Britská zkušenost ukázala, že kreativní přístup ve vzdělávání zlepšuje komunikaci škol s rodiči, školní docházku žáků a nejvýraznější přínos měl program zaměřený na žáky ze znevýhodněného prostředí.

Program¹⁶, jehož metodika byla využita i v ČR, spočívá v tom, že do plánování a realizace výuky ve třídě zapojuje umělce, případně jiné externí experty z tvůrčích profesí. Program je navržen tak, aby poskytoval podporu přímo jednotlivým školám a jejich učitelům pak přímo ve třídách pomáhal nastavit nové způsoby práce se žáky, které vedou k rozvoji jejich klíčových kompetencí, zlepšení studijních výsledků, motivace žáků, chování apod. Specifikum programu je, že škola sama definuje jasný cíl – zakázku, na kterou se chce zaměřit. S učiteli na tomto zadání ve školách pracují umělci, kteří prošli intenzivním školicím procesem zaměřeným na to, aby dokázali se školami pracovat efektivně. Umělci se do programu zapojují ve dvou rozdílných pracovních pozicích:

- konzultanti kreativity, tj. umělci nebo odborníci, kteří působí v tvůrčích profesích, jejich úkolem na škole však je podporovat a vést proces plánování kreativních aktivit, nastavovat ve spolupráci s pedagogem cíle kreativního školního projektu, oslovovat a mentorovat umělce – kreativní pracovníky, dohlížet na plnění cílů, konzultovat s pedagogy, vedením školy a umělci průběh aktivit, evaluovat průběh aktivit,
- umělci, tj. umělci nebo profesionálové z tvůrčích profesí, kteří přímo ve spolupráci s pedagogem připravují a zajišťují kreativní formy výuky.

¹⁵CreativePartnerships. Dostupné z <http://www.creative-partnerships.com>.

¹⁶ Společnost pro kreativitu ve vzdělávání, <http://www.crea-edu.cz/>. Jednotlivé projekty, např. taneční projekt Špalíček B. Martinů (2008-2009), <http://www.spalicek.eu>

V ČR probíhají přípravy implementace programu Kreativní partnerství již od roku 2009. Hlavním iniciátorem je od roku 2010 existující Společnost pro kreativitu ve vzdělávání a na přípravě se podílí řada státních i nestátních neziskových organizací. V letech 2013–2015 se uskutečnil pilotní projekt Kreativní partnerství pro rovné příležitosti.¹⁷

2.4.1.5 Využití nových technologií v umění, prolínání žánrů a druhů umění, nová umělecká spolupráce

Nové technologie a rozvoj internetu (digitální revoluce) nabízí nové formy umělecké tvorby a umění i formu komunikace a proměňují vztahy mezi umělci a jejich publikem. Průzkum Evropské komise Eurobarometer 2013¹⁸ ukazuje, že využití internetu ke kulturním účelům je v některých sledováních dokonce nad průměrem 27 členských zemí EU (např. poslech hudby a její stahování nebo stahování filmů).

Podle Českého statistického úřadu¹⁹ v roce 2014 podíl domácností s dostupností internetu historicky poprvé přesáhl hranici 70%. A přestože se číslo každoročně zvyšuje, ČR je ještě stále pod průměrem EU28. Samotný internet v roce 2014 používalo 6,5 milionu Čechů, což je 74,2% obyvatel. Ve věku 16–24 let internet používá dokonce 98% z celkového počtu skupiny. Je proto žádoucí věnovat problematice internetizace maximální pozornost, především s ohledem na možnosti zavádění nových distribučních modelů zvyšující participaci občanů na kultuře, možnosti tvorby, členství apod.

Umění inklinuje stále silněji k prolínání žánrů, inovaci a experimentu. V rámci stávajících grantových řízení je řada projektů, které se jen těžko dají zařadit do jediné oblasti. Vzniká tak potřeba vytvářet podmínky pro přirozenou spolupráci umělců z více oborů a tyto přesahy podporovat.

Hledání nových cest v umění vede i k rozdílným postupům ve vlastní práci. Umělecká práce se často přibližuje výzkumu, řeší sociální, hospodářskou i environmentální realitu společnosti. Zároveň dochází i k novým typům umělecké spolupráce. Umělci hledají možnosti spolupráce s partnery z jiných oborů, mimo svět umění. Příkladem mohou být umělecké rezidence v průmyslových podnicích, v zemědělství atp. Stejně tak hledají možnosti

¹⁷ Zpráva o evaluaci projektu je k dispozici na: http://www.crea-edu.cz/sites/default/files/zprava_o_evaluaci_final.pdf.

¹⁸ Eurobarometer. *Special Eurobarometer 399. Cultural Access and Participation*. Evropská komise, 2013. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_399_en.pdf.

¹⁹ Český statistický úřad. Domácnosti a internet. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xj/pripojenci-k-internetu-maji-na-vysocine-vice-nez-dve-tretiny-domacnosti>.

spolupráce s uměním a kreativními postupy i partneři z jiných oborů (firmy, podniky a organizace všeho druhu), které chtějí využít působení umělce pro lepší organizaci práce, inovativnost svých služeb a produktů apod. Příkladem takové spolupráce je program uměleckých intervencí ve firmách, dlouhodobě realizovaný např. švédskou organizací Tillt.²⁰ V ČR je realizován pilotní projekt KREKR²¹ v rámci projektu Plzeň 2015 – Evropské hlavní město kultury.

2.4.1.6 Národní identita a budování brandu ČR

Umění je pilířem národní identity a pracuje se s ním při vytváření národní značky (brandu). Řada zahraničních příkladů ukazuje, že umění je hojně využíváno v národních exportních strategiích.

ČR v porevolučním vývoji umění jako součást kreativních odvětví spíše napodobovala zahraniční vzory, neukazoval se až na výjimky jako umělecky originální, autentická, sebevědomá země, které má co nabídnout a které přichází s původními produkty či službami. Takovéto chování vedlo až ke snížené konkurenceschopnosti na zahraničních trzích.

Oblast umění proto potřebuje jasné impulzy ve formě stanovených priorit podpory. Jednotlivé oblasti umění mají různé potřeby a také různou stávající podporu. Prioritou je vytvoření solidních exportních podmínek pro všechny oblasti umění. Vhodnými příklady mohou být např. založení Czech Music Export Office a Českého literárního centra. Dalším z nástrojů jsou výroční a tematické projekty (např. Rok české hudby).

2.4.1.7 Ekonomický přínos umění

Umění jako součást kulturních a kreativních odvětví má svoji vyčíslitelnou hodnotu ekonomických dopadů, o čemž svědčí velká řada studií zpracovaných pro zahraniční i české kulturní akce a organizace.

V roce 2013 byla v rámci výzkumného grantu IDU *Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR* zpracována první verze online aplikace pro výpočet ekonomických dopadů kultury (software), a to na základě certifikované metodiky. Ta vypočítává přímé i nepřímé (multiplikované) dopady kulturních projektů či organizací plynoucích z výdajů návštěvníků těchto akcí. Online aplikace vypočítává ekonomické dopady na základě:

²⁰<http://www.tillt.se>.

²¹<http://www.plzen2015.cz/cs/krekr>.

- 1) vstupních údajů vložených uživatelem – zejména počet návštěvníků, výše výdajů návštěvníků na jednotlivé služby a zboží uskutečněných při cestě spojené s návštěvou daného subjektu (ubytování, stravování, doprava, suvenýry apod.), míra motivace (zda byl kulturní subjekt hlavní motivací k návštěvě místa),
- 2) zabudované knihovny funkcí (databáze) vypočtených koeficientů a multiplikátorů, daňových sazeb a obchodních marží dle dat Českého statistického úřadu.

Aplikace po zadání vstupních dat vypočítává a zobrazuje přímý a nepřímý dopad kulturního subjektu, resp. jeho návštěvníků na produkci, hrubou přidanou hodnotu, zaměstnanost, důchod (mzdy) a vybrané daně v ČR.

Online aplikace s názvem Kulturní kalkulačka (KulKal.cz) je dostupná na webové doméně <http://www.kulkal.cz>. Od jejího spuštění tento nástroj využilo přibližně 180 uživatelů, kteří díky ní spočítali ekonomické dopady cca 200 kulturních akcí z celé ČR. S řadou z nich (např. Nová síť, Agentura pro rozvoj Broumovska, Sdružení autorů a interpretů) byla také navázána spolupráce pro získávání zpětné vazby pro další vylepšení a aktualizaci aplikace.

Již před spuštěním aplikace KulKal.cz bylo uskutečněno několik studií ekonomických dopadů kulturních akcí v ČR, např. pro Pražské Quadriennale (dále jen PQ), mezinárodní hudební festivaly Pražské jaro, Smetanova Litomyšl či Český Krumlov. Ekonomická studie PQ 2011 tak například ukázala, že akce přinesla státu dvakrát více, než činily státní dotace, podobně zisková byla pro samotné hlavní město. Studie prokázala, že šlo o jeden z nejúspěšnějších kulturních projektů roku 2011 nejen po umělecké, ale i po ekonomické stránce. Průzkum mezi 18 000 unikátními platícími návštěvníky ukázal, že zde lidé utratili v souvislosti s touto akcí více než 164 milionů Kč, což přineslo navýšení obrátu hotelů, restaurací a dalších ekonomických subjektů ve výši až 393 milionů Kč. Každá koruna rozpočtu PQ tedy vygenerovala téměř šest korun na obrátu české ekonomiky a dvě koruny na HDP.²²

2.4.2 Nové zdroje financování umění

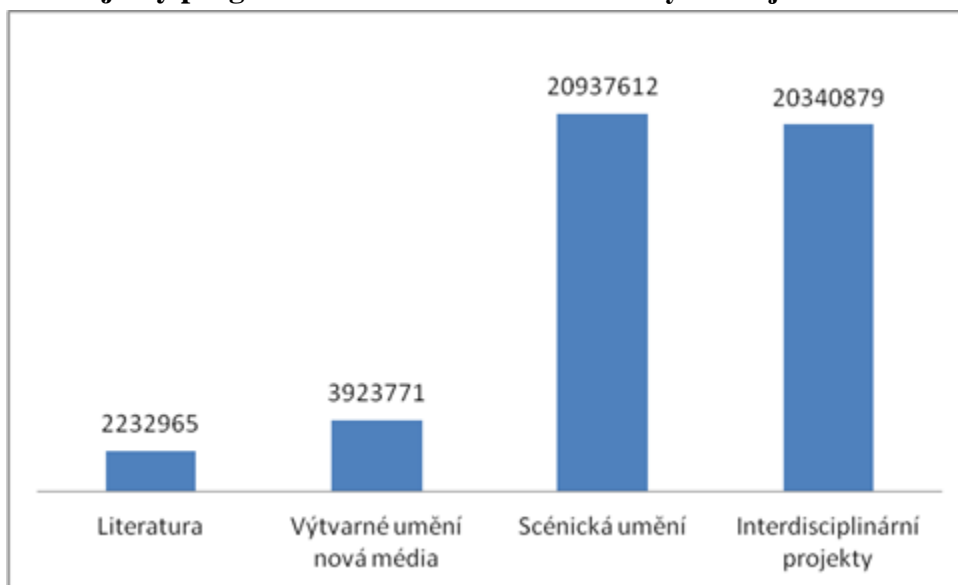
²²Analýza ekonomického dopadu: Pražské Quadriennale 2011 [online]. Praha: Economicimpact, 2011. Dostupné z: <http://www.economicimpact.cz/images/analyzapq11.pdf>.

2.4.2.1 Zahraniční podpora umění

V oblasti umění není v ČR příliš možností, kde usilovat o zahraniční finanční podporu. Od roku 2001 ČR přistoupila k programu Evropské unie Kultura v rámci programového období pro léta 2001–2006, který je věnován podpoře mezinárodních projektů v oblasti kultury. Do programu se v tomto prvním programovacím období zapojilo do 150 projektů celkem 254 českých organizací. Ve druhém programovacím období pro léta 2007–2013 se do 148 projektů zapojilo celkem 160 českých organizací.

V letech 2007–2013 české organizace mohly žádat v rámci programu EU Kultura o podporu projektů v několika programových liniích, z nichž nejvyšší grant (50 % celkových nákladů) mohly obdržet projekty z linie 1.1 Dlouhodobé projekty mezinárodní spolupráce (až do výše 2 mil. eur na 4 roky).

Graf č. 4: Projekty programu EU Kultura s účastí českých subjektů 2007–2013 (v EUR)

Zdroj: Na základě podkladů Kanceláře Kreativní Evropa – Kultura.

Nejvyšší počet podpořených evropských projektů ve sledovaném období získaly nestátní neziskové organizace, poté příspěvkové organizace (v letech 2007–2013 byly nestátní

neziskové organizace podpořeny 73krát a příspěvkové organizace 43krát z celkových 160 případů). Dále byly podpořeny podnikatelské subjekty, vzdělávací organizace a města.²³

V novém programu EU Kreativní Evropa pro období let 2014–2020 došlo ke sloučení programů Kultura a MEDIA, dílčí program Kultura je dále zaměřen především na podporu neziskových projektů subjektů z kulturních a kreativních odvětví. V rámci dílčího programu Kultura bylo v roce 2014 podpořeno 14 projektů s českou účastí, za rok 2015 jsou známe výsledky pouze v rámci výzvy Projektů evropské spolupráce, kde bude podpořeno 10 českých organizací (9 projektů).

Program Kreativní Evropa podporuje kromě výše uvedených projektů také Evropské hlavní město kultury Plzeň 2015.

Kromě programu Kreativní Evropa lze na podporu projektů s kulturním a uměleckým rozměrem čerpat i v dalších komunitárních programech EU. V programovacím období 2014–2020 se to týká např. programů Erasmus+ (oblast vzdělávání), Evropa pro občany (aktivní evropské občanství), Cosme (podpora podnikání), Horizont 2020 (výzkum) či programů přeshraniční spolupráce.

Na oblast kultury však plyne největší finanční podpora z EU do členských států, tedy i ČR, prostřednictvím tzv. strukturálních fondů (dále jen SF). Podpora těchto programů je vždy vázána na zvyšování konkurenceschopnosti, tedy na posilování ekonomického růstu a zaměstnanosti. ČR využila SF v programovém období (2007–2013) především na podporu kulturního dědictví v návaznosti na cestovní ruch (Integrovaný operační program), nicméně prostřednictvím dalších programů (např. na podporu vzdělávání, evropské územní spolupráce, obnovu venkova) byly podpořeny i projekty s kulturním a uměleckým rozměrem v oblasti vzdělávání, příhraniční spolupráce, komunitních aktivit apod.

V mnohých členských státech jsou, oproti ČR, SF více využívány na podporu projektů z oblasti umění. Jako příklad lze uvést podporu exportu a internacionalizace, kdy vznikají programy zahrnující podporu účasti na zahraničních festivalech a veletrzích a s tím spojených marketingových aktivit či programy na propojení oblasti vzdělávání a uměleckých organizací apod.

SF tak představují zatím v ČR nedostatečně využitý finanční nástroj na podporu umění, např. na aktivity spojené s budováním kapacit či rozvojem lidských zdrojů. Umění je

²³ Müllerová, Magdalena a Svoboda, Ondřej *Kultura 07–013: Česká účast v projektech spolupráce financovaných programem EU Kultura*. Praha: Kancelář Kreativní Evropa – Kultura, 2014. s. 192. ISBN 978-80-7008-331-4.

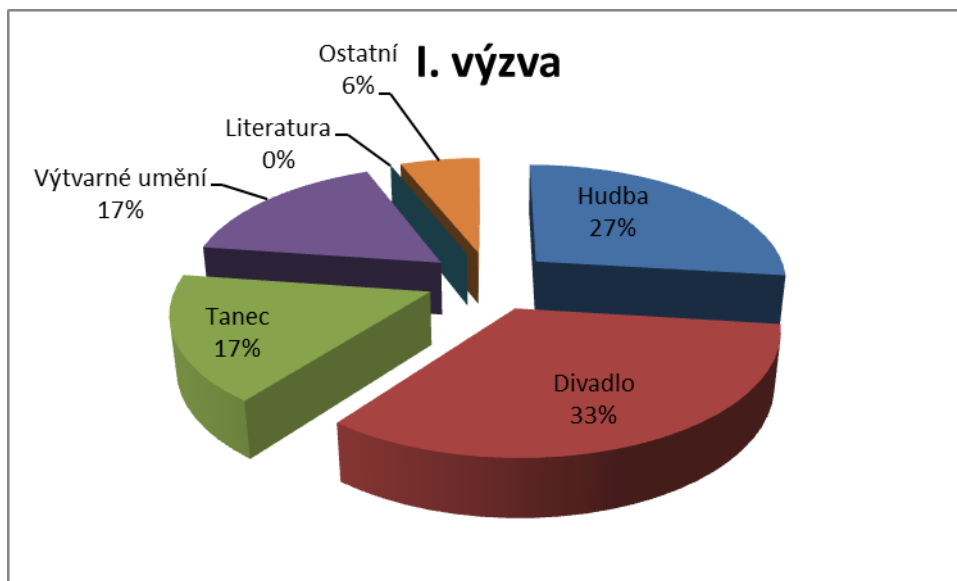
v tomto smyslu chápáno jako základ rozvoje kulturních a kreativních odvětví přispívajících k ekonomickému růstu a zaměstnanosti.

2.4.2.2 Program CZ 06 Kulturní dědictví a současné umění

Program CZ 06 Kulturní dědictví a současné umění podpořený zeměmi Evropského hospodářského prostoru (EHP) – Norsko, Island a Lichtenštejnsko v rámci Finančních mechanismů ve stávajícím programovém období rozšířil okruh podpory rovněž o podporu současného umění. V roce 2014 poprvé na podporu dosáhlo rovněž 16 projektů z oblasti umění v celkové výši alokace 40 004 tis. Kč. Jedná se o programovou oblast 17 Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví.

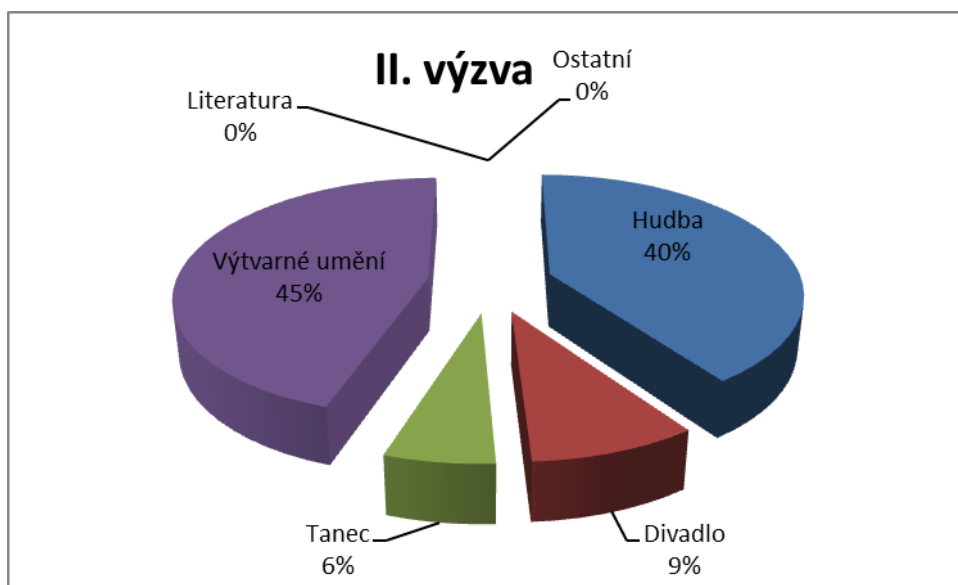
Na jaře 2015 byly vybrány projekty z druhé výzvy v této programové oblasti, pro kterou bylo alokováno a následně rozděleno 32 728,327 tis. Kč.

Graf č. 5: Výdaje na umění v programové oblasti 17, I. výzva (v tis. Kč) – kromě oblasti filmu

Zdroj: Na základě dat Ministerstva financí.

Graf č. 6: Výdaje na umění v programové oblasti 17, II. výzva (v tis. Kč) – kromě oblasti filmu

Zdroj: Na základě dat Ministerstva financí.

2.4.2.3 Crowdfunding v umění

Crowdfunding neboli způsob získávání finančních prostředků od podporovatelů a příznivců za předem dohodnutou formu odměny je v oblasti kultury v ČR dosud stále ještě na vzestupu.

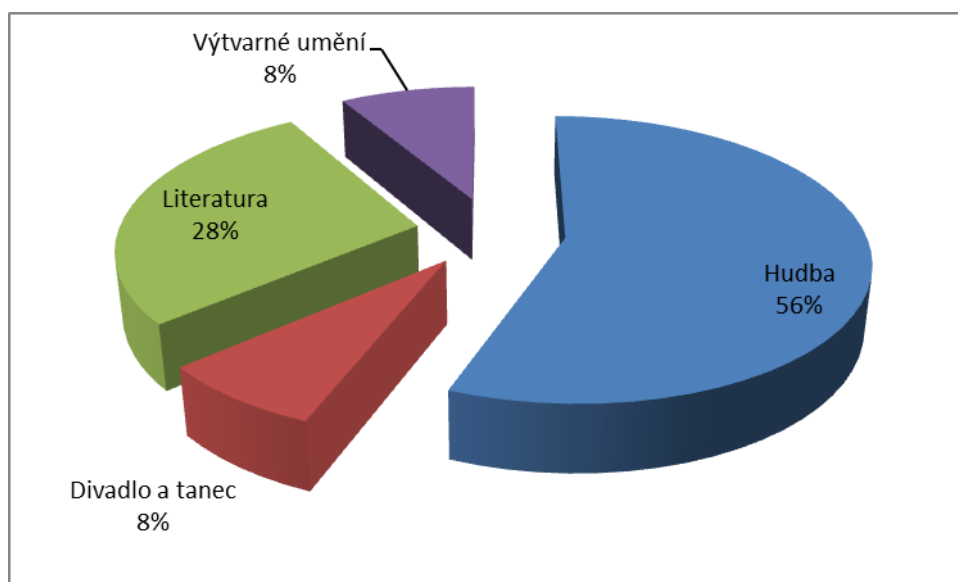
V oblasti kultury a tedy i umění doposud všechny vzniklé crowdfundingové platformy pracují se systémem odměn. Zatím se neobjevil žádný příklad equitycrowdfundingu, kde investoři mají možnost získávat přímo podíl v nabízených firmách. Zde je určitě otevřen velký potenciál do budoucna pro oblast kulturních a kreativních odvětví.

Podle analýzy, která byla zpracována z dat získaných z jednotlivých crowdfundingových platform se od roku 2011 do konce února 2015 podařilo v oblasti umění podpořit projekty celkovou částkou 17 985 tis. Kč. V současné době české umění může hledat podporu na celkem 9 platformách.

Některé z platforem nabízejí kromě možnosti zveřejnění nabídky projektů usilujících o získání finanční podpory i konzultační služby zaměřené na koncipování, prezentaci a fundraising projektů, a přispívají tak k budování kapacit uměleckých organizací i jednotlivců.

Jako nový druh spolupráce lze označit rovněž spolupráci platformy Hithit s firmou Vodafone Foundation, a to prostřednictvím grantového programu Vpohybu. Projekty, které zvítězí v grantovém řízení, musí získat zároveň podporu veřejnosti přes crowdfunding na <http://www.hithit.com>. Druh podpory veřejnosti je odstupňován podle získané výše grantu. V případě získání podpory na hithit.com Vodafone Foundation ještě svoji podporu zdvojnásobí.

Graf č. 7: Crowdfunding jednotlivých oblastech umění v tis. Kč (2011 až únor 2015)

Zdroj: Vlastní výpočet na základě dostupných dat jednotlivých crowdfundingových platforem.

3. SWOT analýza současného stavu

	Prospěšné faktory	Škodlivé faktory
Vnitřní prostředí	Silné stránky <ul style="list-style-type: none"> ➤ Silná tradice a spojení s národní identitou a kulturní gramotností 	Slabé stránky <ul style="list-style-type: none"> ➤ Frustrace z nízkého finančního a mzdového

	<p>společnosti;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysoká míra kreativity a inovativnosti; ➤ Silný komunitní a lokální prvek; ➤ Hustá síť uměleckých institucí a dostupná infrastruktura; ➤ Silné propojení se vzděláváním; ➤ Tradice řemeslných dovedností, speciálních technik a pracovních postupů v oblasti umění; ➤ Existence různorodých nástrojů finanční podpory; ➤ Schopnost mezinárodní spolupráce a exportu v určitých uměleckých žánrech a druzích; ➤ Více než stoletá kontinuální tradice neprofesionálního umění v mnoha místech ČR. 	<p>ohodnocení a odliv kreativních umělců do zahraničí;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Nemožnost dlouhodobějšího finančního plánování; ➤ Nízká motivace institucí k vícezdrojovému financování, slabá motivace k mimorozpočtovému financování; ➤ Zastaralé vybavení kulturních institucí nevyhovující současným potřebám jednotlivých uměleckých oblastí; ➤ Konzervativní přístup k novým možnostem financování a využití nových způsobů marketingu; ➤ Nedostatečná podpora domácí současné tvorby; ➤ Nedostatečná evaluace strategií i subvencovaných projektů; ➤ Nedostatečná komunikace státní správy a samosprávy se zastřešujícími a profesními organizacemi; ➤ Nedostatečná kapacita zastřešujících a profesních organizací profesních; ➤ Nedostatečná komunikace mezi jednotlivými stupni veřejné správy, jejímž důsledkem jsou velké rozdíly v míře veřejné podpory.
Vnější prostředí	<p>Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Připravované změny legislativy; ➤ Meziresortní spolupráce; ➤ Využití ekonomických přínosů umění; 	<p>Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Snižování veřejných rozpočtů; ➤ Snižování výdajů domácností na kulturu;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Využití potenciálu umění v exportních strategiích vlády; ➤ Využití kreativity a inovativního přístupu v umění v dalších sektorech; ➤ Ucelený systém formálního a neformálního vzdělávání; ➤ Rozvoj dobrovolnické činnosti v oblasti kultury; ➤ Pokročilý stupeň všeobecného přístupu k internetu; ➤ Využití partnerství mezi neziskovým sektorem a státní správou pro rozvoj celé oblasti; ➤ Hustá síť festivalů a přehlídek v oblasti neprofesionálního umění, včetně unikátního postupového systému. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zaostávání v konkurenceschopnosti; ➤ Nedostatečné ocenění ekonomického, politického a sociálního významu umění a kultury; ➤ Nedostatečné plnění strategických a koncepčních dokumentů, jejich nedostatečná provázanost s koncepčními dokumenty souvisejících resortů; ➤ Podcenění role zastřešujících a profesních organizací; ➤ Podcenění významu uměleckých aktivit jako preventivního faktoru vzniku sociálně-patologických vlivů; ➤ Podcenění významu uměleckého vzdělávání; ➤ Nedostatečná spolupráce mezi různými typy kulturních organizací; ➤ Nedostatek vizí, formální přístup a nedostatek komunikace s uměleckým sektorem; ➤ Nedostatečná reflexe v oblasti uměleckého vzdělávání.
--	--	---

3.1 Silné stránky

Silná tradice a spojení s národní identitou a kulturní gramotností společnosti.

- Umění je nositelem národní identity a integrity občanů. Kulturní gramotnost české společnosti je založena na chápání kultury jako sdílení obsahů, kultivace, emoční síly a povědomí o přínosu kultury k národní, regionální a místní identitě na základě dlouholeté a

vyspělé kulturní tradice. To dokládá poměrně vysoký zájem publika o kulturní dění ve smyslu míry návštěvnosti.

Vysoká míra kreativity a inovativnosti

- Umění je ze své podstaty kreativní a používá inovativní formy. Využívá všech předností znalostní společnosti. Je obohacující ve své různorodosti. Originalitu a inovativnost českých umělců dokládají dosažené úspěchy a získané renomé na mezinárodní úrovni (úspěch v soutěžích, festivalech apod.).

Silný komunitní a lokální prvek

- Umění je prostředkem k práci s místními komunitami, k utváření lokálního života. ČR se vyznačuje vysokou mírou spolkových a amatérských aktivit a zvyšujícím se zapojením občanů do komunitních aktivit na celém území ČR.

Hustá síť uměleckých institucí a dostupná infrastruktura

- ČR disponuje rozvinutou sítí uměleckých institucí – od velkých institucí zřizovaných státem či samosprávou, až po místní nestátní neziskové organizace. Tato síť je velmi různorodá a zahrnuje celou škálu aktivit.

Silné propojení se vzděláváním

- ČR disponuje poměrně hustou a odpovídající strukturou uměleckého vzdělávání formálního i neformálního typu. V rámci volnočasových uměleckých aktivit se ČR může chlubit např. i ojedinělou a specifickou sítí základních uměleckých škol. I v rámci všeobecného vzdělávání je tradičně kladen důraz na získávání kulturních kompetencí (umělecké výchovy, program Tanec do škol).

Tradice řemeslných dovedností, speciálních technik a pracovních postupů v oblasti umění

- Vzhledem k dlouholeté tradici pěstování uměleckých oborů jsou v ČR stále uchovávány specifické dovednosti. Jedná se zejména o oblast uměleckých řemesel, divadla (technika, dramaturgie), výtvarného umění, literatury. O tuto tradici je ovšem třeba pečovat spoluprací resortů MK, MMR a MPO.

Existence různorodých nástrojů finanční podpory

- Umění je v ČR podporované formou dotací z veřejných rozpočtů, z nadačních fondů, fondů a programů EU, formou firemního dárcovství či sponzorsky. V poslední době je pro podporu uměleckých projektů využívána i formacrowdfundingu.

Schopnost mezinárodní spolupráce a exportu v určitých uměleckých žánrech a druzích

- Umělecký sektor je v ČR aktivní na poli mezinárodní spolupráce. Zapojuje se do mezinárodních projektů (např. program EU Kreativní Evropa, Mezinárodní visegrádský fond apod.) a v řadě oborů má vysoký vývozní potenciál (taneční a pohybové umění, nový cirkus, klasická hudba, loutkové divadlo).

Více než stoletá kontinuální tradice neprofesionálního umění v mnoha místech ČR

- Neprofesionální umělecké aktivity všech vrstev obyvatelstva jsou vnímány jako veřejně prospěšná občanská aktivita, která v řadě malých obcí ČR pozitivně ovlivňuje kvalitu života. V některých oborech (divadlo, sborový zpěv) má více než stoletou kontinuální tradici

3.2 Slabé stránky

Nízké mzdové a finanční ohodnocení a s tím spojená frustrace

- Platové ohodnocení zaměstnanců ve státním sektoru je trvale zaostávající za ostatními segmenty ekonomiky. Stejně tak je nedostačující ohodnocení v souvislosti s uměleckou tvorbou v neziskovém uměleckém sektoru. Většina umělců je nucena hledat druhé i třetí zaměstnání. Dochází rovněž k odlivu umělců do zahraničí. Každoročně se snižující dotace na uměleckou činnost jsou realitou posledních deseti let. Procento úspěšnosti žadatelů o dotace se snižuje jak v ČR, tak u zahraničních zdrojů.²⁴

Nemožnost dlouhodobějšího finančního plánování

- Granty ze státní úrovně pro umělecký sektor jsou v současné době fakticky stále pevně dané pouze na jeden rok, ale i příspěvky na provoz ve státních institucích jsou jednoleté. Termín fyzického vyplacení dotací se oproti stavu před deseti lety prodloužil a řada subjektů se tak každoročně ocitá počátkem kalendářního roku v platební neschopnosti.

²⁴ Poznámka: Výsledky za rok 2014 v programu Kreativní Evropa, podprogram Kultura, projekty evropské spolupráce ukazují na úspěšnost pouhých 13 %. Zdroj: Česká kancelář Kreativní Evropa – Kultura, Praha 2015.

Nízká motivace institucí k vícezdrojovému financování, slabá motivace k mimorozpočtovému financování

- Přestože otázka vícezdrojového financování zahrnující participaci všech tří rovin veřejné správy (státu, města, kraje) na financování kulturních institucí byla úkolem i předcházejících strategických materiálů, nepodařilo se zatím zavést účinný nástroj (např. možnost uzavírání trojstranných smluv po vzoru zahraničí). V ČR stále chybí i dostatečná motivace k zavádění a rozvíjení mimorozpočtových finančních nástrojů (loterie, PPP, dárcovství a filantropie).

Zastaralé vybavení kulturních institucí nevyhovující současným potřebám jednotlivých uměleckých oblastí

- Současný rychlý technologický vývoj klade vysoké nároky i na vybavení moderních kulturních institucí. Nedostatečné investiční a provozní prostředky kulturních institucí mají za následek zastaralé vybavení, s kterým nelze konkurovat v současných podmínkách společnosti.

- Nejedná se však pouze o technologické vybavení. Jak ukázalo šetření NIPOS v otázkách kulturní infrastruktury, působí řada příspěvkových organizací obcí v objektech z 19. století (domy kultury), které nebyly postaveny pro potřeby a požadavky 21. století.

Konzervativní přístup k novým možnostem financování a využití nových způsobů marketingu

- Především instituce, které jsou zřizované veřejnou správou a instituce s pravidelným dotačním financováním jsou často pasivní ve vyhledávání nových a doplňujících možností financování. Kulturní instituce rovněž plně nevyužívají současné marketingové možnosti, při práci s publikem, komunitami atp. Hlavním důvodem je nedostatek kapacity a nedostatečná motivace k nové práci.

Nedostatečná podpora domácí současné tvorby

- Pro rozvoj originální a inovativní tvorby v ČR je zásadní podporovat současnou domácí tvorbu. Snižující se výdaje veřejných rozpočtů mají největší dopad právě na podporu tvorby, čímž se snižuje její přínos ke společenskému rozvoji a její vliv na konkurenceschopnost a dopad na kvalitu a kreativitu návazných podnikatelských aktivit a tím i na ekonomický přínos kultury.

Nedostatečná evaluace strategií i subvencovaných projektů

- Strategické materiály jsou často naplňovány jen velmi omezeně a při jejich nastavení a evaluaci není uplatňován participativní přístup (není zapojována odborná veřejnost např. formou veřejných konzultací). Zároveň nedostatečná personální kapacita - na straně MK i neexistence podpory externích hodnotitelů v procesu hodnocení probíhajících projektů brání extensivnější evaluaci podporovaných projektů.

Nedostatečná komunikace státní správy a samosprávy se zastřešujícími a profesními organizacemi

- Pro vytváření strategií a realizaci podpůrných opatření ze strany státní správy a samosprávy je klíčová znalost aktuálního stavu, trendů a potřeb jednotlivých uměleckých oborů. Zastřešující a profesní organizace, které reprezentují určitý obor, jsou nejlépe informováni o situaci a zájmech svých členů. Proto představují klíčové partnery pro představitele státní správy a samosprávy v rámci přípravy, realizace a hodnocení strategických opatření a podpůrných programů.

Nedostatečná kapacita zastřešujících a profesních organizací

- Narušení kontinuity práce zastřešujících a profesních organizací v oblasti umění obdobím komunismu je stále patrné. Tyto organizace se i v současné době potýkají s nedostatečnou kapacitou a profesionalizací. Aby mohly odpovědně plnit své poslání a reprezentovat zájmy a potřeby svých členů, je nezbytné, aby byly podporovány státní správou, jíž komunikace a spolupráce s těmito organizacemi může usnadnit efektivní naplňování strategických cílů v oblasti podpory umění.

Nedostatečná komunikace mezi jednotlivými stupni veřejné správy, jejímž důsledkem jsou velké rozdíly v míře veřejné podpory

- V současné době, kdy kraje a obce mají v oblasti kultury samostatnou působnost a pregnančněji vyjádřená povinnost veřejné podpory je pouze v zákoně o obcích, je tato komunikace velmi důležitá. Krajská zastupitelstva však k otázce veřejné podpory přistupují velmi rozdílně a jistá míra koordinace v mezích zákonů by byla zcela na místě. Rovněž často chybějí krajské a místní strategické dokumenty.

3.3 Příležitosti

Připravované změny legislativy

- Připravované legislativní normy mohou napomoci řešení dlouhodobých problémů v oblasti kultury a umění. Příkladem může být prosazení zákona o statusu veřejné prospěšnosti (obecně pro celý neziskový sektor) či prosazení některých zákonů přímo v oblasti kultury (zákon o veřejnoprávní instituci v oblasti kultury, novelizace zákona o Státním fondu kultury České republiky po vzoru Státního fondu kinematografie, novelizace zákona o některých druzích podpory kultury, apod.).

Meziresortní spolupráce

- Nastavení mechanismů konkrétní a účinné spolupráce s ministerstvy a dalšími ústředními orgány na společných tématech (vzdělávání, překážky mobility, kulturní a kreativní průmysly apod.).
- Nastavení systému účinné spolupráce při přípravě čerpání dalšího programového období Evropských strukturálních a investičních fondů, dalšího programového období čerpání fondů Evropského hospodářského prostoru (EHP) – Norsko, Island a Lichtenštejnsko v rámci Finančních mechanismů.

Využití ekonomických přínosů umění

- Dosud realizované studie, výzkumné projekty i Účet kultury ČR prokazují zásadní přínos umění na výkonech celkové ekonomiky státu. Tento přínos je reflektován zatím pouze v oblasti kinematografie (filmové pobídky), přestože i zde je participace mnoha dalších uměleckých profesí od herců, tanečníků a hudebníků, přes scénografy a kostýmní návrháře až po světelné a zvukové designéry.

Využití potenciálu umění v exportních strategiích vlády

- Umění jako základ národní identity státu by mělo být součástí kulturní diplomacie státu, protože otvírá brány pro export dalších ekonomických odvětví státu (příkladem, kde je realizován tento přístup, mohou být severské státy, Francie, ale i Polsko).

Využití kreativity a inovativního přístupu v umění v dalších sektorech

- Umění je v rámci konceptu KKO vnímáno jako hlavní zdroj kreativity přispívající k rozvoji návazných kulturních a kreativních odvětví a kreativní ekonomiky.

Umělecké přístupy a postupy jsou využívány a mají dopad na konkurenceschopnost a rozvoj dalších odvětví a oblastí (např. vzdělávání, zdravotnictví, sociální inovace, tradiční průmyslové obory – využití designu, odvětví digitálního obsahu – informační a komunikační platformy, aplikace apod.).

Zvyšování kreativity (kulturních a kreativních kompetencí) v rámci vzdělávání prostřednictvím uměleckých činností a znalostí o umění

- Umělecké a kulturní aktivity v rámci formálního i neformálního vzdělávacího systému napomáhají zvyšování kreativity všech jedinců, kteří ji následně mohou uplatnit ve všech typech zaměstnání a na trhu práce.

Rozvoj dobrovolnické činnosti v oblasti kultury

- V posledních letech se zvedá zájem o různé formy dobrovolnické činnosti v oblasti umění. Atraktivní jsou nejen živé akce typu festivalů, ale i práce v samotných kulturních a uměleckých institucích. Jak ukazuje Metodické doporučení MK pro dobrovolnictví v oblasti kultury umění, existují příležitosti téměř ve všech oblastech a oborech. I když došlo v této oblasti k významnému pokroku, nedosahuje však využití dobrovolníků podobné parametry, jaké známe ze zahraničí.

Využití nových možností pro tvorbu, produkci, distribuci a participaci na uměleckých aktivitách a jejich šíření prostřednictvím pokročilého stupně všeobecného přístupu k internetu

- Větší stupeň připojení k internetu usnadňuje přístup k různým formám umění a zvyšuje participaci na kultuře. Zřetelné je to zejména v oblasti tzv. technických oborů, jako je film a fotografie. Pro komunikaci uvnitř oborů zejména mezi mladou a střední generací mají zásadní význam sociální sítě.

Využití partnerství mezi neziskovým sektorem a státní správou pro rozvoj celé oblasti.

- Partnerství, které využívá vzájemně zkušeností jak na straně neziskového sektoru, tak státní správy, je důležitým stavebním prvkem demokratického státu. Komunikace a vzájemná synergie aktivit znamená přínos pro obě strany a rozvoj celé oblasti umění.

Hustá síť festivalů a přehlídek v oblasti neprofesionálního umění, včetně unikátního postupového systému.

- Částečně díky dlouhodobé tradici (např. v roce 2015 se konal 85. ročník divadelního festivalu Jiráskův Hronov), po roce 1990 i v důsledku emancipace obcí má ČR ve všech oborech neprofesionálního umění hustou síť festivalů a přehlídek včetně unikátního tzv. postupového systému. V řadě oborů je jejich počet opravdu mimořádný (např. folklorní, divadelní, hudební, filmové). Světovým unikátem je pak tzv. postupový systém neprofesionálního umění, který ve dvou (krajské a celostátní) nebo třech vrstvách (krajské, celostátní, žatva sezóny) umožňuje stovkám souborů i jednotlivců poměřit kvalitu své umělecké činnosti s jinými, získat nové impulsy v seminářích, což je významné pro rozvoj jednotlivých oborů neprofesionálního umění.)

3.4 Hrozby

Snížování výdajů veřejných rozpočtů na oblast umění

- Po roce 2008 postupně dochází ke snížování výdajů státních i veřejných rozpočtů na oblast umění. Mezi roky 2010 a 2013 došlo ke snížení o 17%.²⁵ Nízká úroveň výdajů na umění způsobila stagnaci, utlumení činnosti a v extrémních případech i zánik subjektů v rámci sektoru.

Snížování výdajů domácností na kulturu

- Podle výsledků Účtu kultury ČR výdaje domácností na kulturu v roce 2013 poklesly o téměř 6% oproti předcházejícímu období.

Zaostávání v konkurenceschopnosti

- Nízká úroveň výdajů veřejných rozpočtů má dopad na personální kapacity a jejich rozvoj i na zpomalování technologické obnovy uměleckých institucí, jejich provoz, náklady na marketing a především pak i na vlastní tvorbu.

Nedostatečné ocenění ekonomického, politického a sociálního významu umění a kultury

- Podceňování ekonomického významu umění a kultury jako rozvojového faktoru, nedoceňování významu investic a významu kulturních a kreativních odvětví může negativně ovlivnit i návazný dopad KKO na širší ekonomiku a tím i na celkovou

²⁵ Výsledky Účtu kultury ČR za rok 2013.

konkurenceschopnost a zaměstnanost v ČR. Tento faktor je závažný především v souvislosti s existencí podpůrných strategických opatření přijímaných a realizovaných v mnoha státech EU a tudíž oslabenými možnostmi českých KKO být konkurenceschopnými a čelit nesrovnatelně výhodnějším zahraničním podmínkám a dosáhnout konkurenceschopnosti;

- Umění významně přispívá k sociální kohezi a přispívá i k reprezentaci státu.

Nedostatečné plnění strategických a koncepčních dokumentů, jejich nedostatečná provázanost s koncepčními dokumenty souvisejících resortů

- Strategické dokumenty s ohledem na snižování výdajů státního rozpočtu či rozpočtů veřejné správy jsou naplňovány pouze částečně;
- Chybí dostatečná motivace ke koordinaci strategických dokumentů v jednotlivých resortech na společná témata.

Podcenění role zastřešujících a profesních organizací;

- Vztahy mezi zastřešujícími a profesními organizacemi a státní správou i samosprávou nejsou v současnosti na dobré úrovni. Neřešením špatné vzájemné komunikace a spolupráce hrozí ještě větší prohloubení vzájemného nepochopení a rozkol mezi skutečnými potřebami oblasti umění a státní správou přijímanými strategiemi a podpůrnými opatřeními, které v důsledku snižují efektivitu jejich dopadů.

Podcenění významu uměleckých aktivit jako preventivního faktoru vzniku sociálně-patologických vlivů

- Nevyužití potenciálu umění v programech podpory začleňování a v programech práce s ohroženými skupinami obyvatel způsobuje oslabení možnosti inkluze těchto skupin obyvatel.

Podcenění významu uměleckého a kreativního vzdělávání

- Podcenění významu uměleckého a kreativního vzdělávání ve vzdělávacích strategiích, neplnohodnotná spolupráce a nedostatečná komunikace mezi sektorem školství a sektorem kultury a jeho využití v různých částech společnosti.

Nedostatečná spolupráce mezi různými typy kulturních organizací

- Nedostatečná komunikace a spolupráce mezi různými typy uměleckých a kulturních organizací (veřejných, neziskových, soukromých, vzdělávacích a výzkumných).

Vzájemná neinformovanost a nízká provázanost aktivit může vést k duplicitě a neefektivitě aktivit a nevyužití potenciálu synergických dopadů společného úsilí.

Nedostatek vizí, formální přístup a nedostatek komunikace s uměleckým sektorem

- Nízká úroveň reflexe skutečné potřeby kulturního prostředí vede k rozporu mezi skutečnými potřebami rozvoje jednotlivých oborů umění a realizovanou podporou – finanční, legislativní či jiné.

Nedostatečná reflexe v oblasti uměleckého vzdělávání

- Nedostatečná reflexe plynoucí z nesprávné komunikace vede k rozvírání nůžek mezi potřebami uměleckého trhu a uměleckým vzděláváním. Stále více se ukazuje na rozpor mezi velkým množstvím absolventů uměleckých škol a nasyceností trhu. A dále na nepřipravenost absolventů škol na trh práce – nedostatečné kompetence v oblasti managementu, marketingu, autorských práv a tzv. podnikavosti.

4. Předmět, návrh základních cílů a konkrétních úkolů Koncepce podpory umění na léta 2015–2020²⁶

4.1 Předmět Koncepce

²⁶Navrhl tým Institutu umění – Divadelního ústavu za využití výstupu výzkumného projektu *Studie stavu, struktury, podmínek a financování umění v ČR (2006–2011)*, *Zpráva o státní podpoře umění 2011*, kterou zpracovala pro IDU Marta Smolíková.

Pro účely této Koncepce je umění chápáno především jako nositel imanentních hodnot²⁷ a jako základ kultury a zdroj kreativity,²⁸ která v sobě obsahuje potenciál pro inovace.²⁹ Umění, kultura, kreativita a inovace jsou považovány za faktor sociálního, ekonomického i trvale udržitelného rozvoje. Umění, respektive kultura, je katalyzátorem místního a regionálního rozvoje, zejména měst. Umění vytváří kulturní bohatství, prostředí pro volný pohyb myšlenek, utváří osobní, místní, regionální i národní identitu, je zdrojem poznání a také důležitým stimulem cestovního ruchu.

Pro účely této koncepce chápeme umění jako soubor hmotných i nehmotných děl, která jsou utvářena umělci, vycházejí z uměleckohistorické tradice a vztahují se k určitému společenství tím, že reflektují jeho kulturní a společenskou identitu.

Umělecká díla jsou vytvářena či interpretována jednotlivci a skupinami, přičemž vznikají zejména v některé z následujících oblastí nebo v několika oblastech zároveň: divadlo včetně hudebně-dramatických žánrů, hudba, tanec, výtvarná a vizuální umění, díla vycházející z tradic lidové kultury, umění nových médií a literatura.

Umělcem³⁰ se rozumí každá osoba, která vytváří umělecká díla nebo se svou interpretací podílí na vytváření nebo znovuvytváření uměleckých děl, která považuje svou uměleckou tvorbu za hlavní součást svého života, která tímto způsobem přispívá k rozvoji umění a kultury a která je uznávána nebo se snaží, aby byla uznávána za umělce, ať již je nebo není v jakémkoliv pracovním svazku nebo jakémkoliv spolku či zda za svou činnost dostává odměnu.

Odborní a vědečtí pracovníci (např. divadelní, hudební a literární vědci, kurátoři, historici a kritici, archiváři, dokumentátoři, restaurátoři, etnologové) získávají, zpracovávají, uchovávají, restaurují a zpřístupňují národní kulturní bohatství.

Předmětem této Koncepce je zajistit vhodné prostředí a podmínky pro rozvoj umělecké činnosti a činnosti kulturních subjektů, s ohledem na:

- **svobodné tvůrčí vyjadřování a rozvoj kreativity a inovací,**
- **zpřístupňování a dostupnost uměleckých děl a kulturních služeb,**

²⁷ Vycházejících z teorie estetiky a dokládajících, že umění má význam samo o sobě bez dalších společenských a ekonomických dopadů.

²⁸ Vytváření nových myšlenek.

²⁹ Zavádění nových myšlenek do praxe.

³⁰ S vědomím čl. 27 *Kulturní politiky* je přihlíženo k formální definici umělce UNESCO z roku 1980, jež byla aktualizována zprávou *Definice umělce pro daňové a prospěchové účely*, zpracovanou International Federation of Arts Councils and Culture Agencies v roce 2002.

- kritickou **reflexi a uchování** uměleckých děl jako součásti kulturního bohatství pro současné a příští generace,
- dosahování excelentních uměleckých výsledků a to zejména v oblasti profesionálního umění,
- úplnou a dlouhodobě stabilní konsolidaci stávající kulturní infrastruktury.

4.2 Cíle Koncepce

Jednotlivá opatření, podpůrné programy, projekty a akce směřovat k následujícím cílům:

1. **Podpora umělecké tvorby, profesionalizace a strategického plánování.**
2. **Využití potenciálu umění pro rozvoj společnosti.**
3. **Podpora mezinárodní spolupráce a exportu.**

4.3. Nástroje podpory

Nástroje pro zajištění *Koncepce podpory umění na léta 2015–2020* jsou zejména:

a) institucionální

- infrastruktura kulturních institucí a organizací v oblasti umění vytváří nezbytnou strukturu pro tvorbu, prezentaci, uchovávání, distribuci, dokumentaci a odbornou reflexi umění,
- mezinárodní sítě a asociace, mezinárodní nevládní organizace, které napomáhají českým členským organizacím mezinárodně se integrovat, sdílet informace a zkušenosti a podílet se na spolupráci a rozvoji v konkrétních oblastech umělecké tvorby a její prezentace.

b) ekonomické

- dotace ze státního rozpočtu, příspěvky z rozpočtu krajů a obcí,
- kooperativní financování a financování víceletých projektů z veřejných rozpočtů,

- podpora filantropie, sponzoringu a mecenášství například účinnou spoluprací s veřejnou správou, oceňováním filantropických, sponzorských a mecenášských počinů
- posílení využívání dalších finančních prostředků státu – transformace Státního fondu kultury České republiky, loterie,
-
- motivace k využívání nových zdrojů financování – např. crowdfunding,
- řádná ochrana a správa autorských práv,
- finanční půjčky a záruky – využívání v rámci Programu EU Kreativní Evropa,
- využívání podpory v rámci zahraničních fondů - programy Evropského hospodářského prostoru (např. tzv. norské fondy) či evropské programy program ERASMUS plus a další,
- uznávání hodnot dobrovolnické práce pro účely kofinancování dotací

c) legislativní

- novelizace zákona o některýchruzích veřejné podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů,
- návrh zákona o veřejnoprávní instituci v oblasti kultury,
- aplikace nového občanského zákoníku na oblast umění, využití nových právních forem a prosazení statutu veřejné prospěšnosti v praxi,
- spolupráce s dalšími resorty při nastavení statutu umělce (především řešení záležitosti pracovně právních specifíků³¹, daňové³² a sociální), návazné uplatnitelnosti uměleckého personálu a odstraňování překážek bránící mobilitě v oblasti umění vystupování a zaměstnávání zahraničních umělců v ČR,
- implementace Partnerství veřejného a soukromého sektoru s přihlédnutím k podmínkám umělecké činnosti.

d) řídicí

- zahrnutí oblasti rozvoje umění a kultury do strategických rozvojových dokumentů a zajištění návaznosti Koncepce podpory umění na léta 2015-2020

³¹Zákoník práce současné podobě nerespektuje specifika umělecké práce (zvláštnosti pracovní doby, ohodnocení pracovního výkonu, smluvní specifika)

³² Současné zatížení uměleckého provozu zdaněním importu umění a uměleckého výkonu DPH i u subjektů, které nejsou plátcí DPH ze zákona, tj. jsou v režimu tzv. identifikované osoby k dani

v těchto dokumentech, koordinace s koncepčními dokumenty souvisejících resortů,

- posilování spolupráce a konsistentního postoje orgánů státní správy naplňováním strategických dokumentů,
- odborné a transparentní posuzování dotačních programů,
- průběžná evaluace jednotlivých dotačních programů a příspěvkových organizací,
- posílení mezinárodní spolupráce (mobility umělců a uměleckých děl, výměny zkušeností, příkladů dobré praxe atd.),
- podpora celoživotního vzdělávání pracovníků v umění (nové technologie, arts management, vzdělání ke kreativitě, marketing aj.).

e) metodické

- důsledné prosazování *Koncepce podpory umění na léta 2015–2020*,
- zpracovávání dílčích strategií a navazujících koncepcí na oblast umění (*Koncepce podpory kulturních a kreativních odvětví v ČR* apod.) za účasti odborné veřejnosti,
- posilování meziresortní spolupráce a vytváření společných strategií a programů,
- posilování decentralizovaného plánování, tj. vytváření koncepcí na krajské, městské a obecní úrovni,
- mapování umělecké činnosti a činnosti kulturních subjektů, které se zabývají tvorbou, identifikací, prezentací, interpretací, distribucí a dokumentací umění,
- vytváření relevantních veřejně a mezinárodně přístupných informačních databází,
- popularizace a prosazování příkladů dobré praxe, zejména takových, kdy se oblast umění podílí na strukturálním a regionálním rozvoji,
- posílení možnosti účasti českých umělců a manažerů na mezinárodních vzdělávacích projektech a projektech rezidenčního charakteru (tvůrčí pobyty, možnost získání praxe) a jejich dalšího vzdělávání,
- sledování a vyhodnocování ekonomických multiplikačních efektů, jež z oblasti umění vycházejí,

- podpora součinnosti při realizaci Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu na léta 2016-2020 a Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011-2016.

f) společenské

- posilování povědomí, že zdravě fungující umělecká a kulturní oblast hraje důležitou roli v rozvoji občanské společnosti a společenského dialogu, a to za předpokladu relevantně identifikovaného a prezentovaného umění a odborně zprostředkovaných a adekvátně společensky reflektovaných uměleckých děl,
- posilování povědomí, že i živé umění utváří naši identitu a kulturní dědictví,
- aktivnější práce s veřejností, hledání způsobů oslovování nového publika,
- oficiální oceňování jak významných tvůrčích činů a takových akcí, jež významně přispívají k prezentaci a zpřístupnění umění, tak i podporovatelů umění,
- sdílení a šíření významných tradic a hodnot přispívajících ke společenské soudržnosti.

4.4 Konkrétní úkoly

Cíl I. Podpora umělecké tvorby, profesionalizace a strategického plánování

- a) Podpora umělecké tvorby
- b) Kvalita poskytování kulturních služeb
- c) Profesionalizace a kreativita
- d) Strategické plánování

Cíl II. Využití potenciálu umění pro rozvoj společnosti

- e) Umění pro společnost
- f) Umění pro ekonomický růst a zaměstnanost

Cíl III. Podpora mezinárodní spolupráce a exportu

- g) Mezinárodní spolupráce

- h) Export
- i) Kulturní diplomacie

Cíl I. Podpora umělecké tvorby, profesionalizace a strategického plánování

a) Podpora umělecké tvorby

1. Finančně prioritně navýšit stávající dotační programy v oblasti umění s cílem podpory celého spektra uměleckých oborů, a to jak prioritně v oblasti profesionálního umění, tak rovněž v oblasti neprofesionálních uměleckých aktivit.

V této souvislosti jednak zvážit tvorbu nových programových oblastí a dotačních okruhů (např. podpora festivalů, podpora mezioborových projektů).

A dále zvážit potřebu tvorby dalších samostatných koncepcí např. v oblasti neprofesionálního umění.

Návaznost: Státní kulturní politika (SKP)– Priorita 2 – Rozvoj kreativity;

Zajistí: MK

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015³³

2. Každoročně optimalizovat dotační programy s důrazem na uchování kontinuity i podporu inovativních, experimentálních a mezioborových projektů.

V rámci optimalizace klást důraz rovněž na jednotnou metodiku všech věcně příslušných odborů MK a maximální **transparentnost přidělovaných dotací.**

Návaznost: SKP –Priorita 2 – Rozvoj kreativity

Zajistí: MK

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: 0

3. Zajistit naplňování nového Programu státní podpory současného umění a architektury v galeriích a výstavních síních.

V této souvislosti nastavit akviziční politiku a finančně podpořit nákupy uměleckých děl, zejména děl současného výtvarného umění. Tento cíl prosazovat jak pro sbírky státních, krajských, tak městských příspěvkových organizací.

Návaznost:

SKP – Priorita 2 – Rozvoj kreativity

SKP – Priorita 3 – Uchování kulturního dědictví

SKP – Priorita 5, Opatření 5.1.2. Zajistit přístup veřejnosti ke kulturnímu obsahu

Zajistí: MK

Termín: 2016

³³ Jedno procento na kulturu je v Aproximační strategii MK alokováno na oblast tzv. živého umění ve výši nárůstu pro rok 2016 o 297 202 tis. Kč a pro rok 2017 navýšení o dalších 432 068 tis. Kč.

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

4. Posílit stávající Program státní podpory profesionálních divadel, orchestrů a pěveckých sborů dle usnesení vlády č. 902/2003.

Návaznost: SKP – Priorita 2 – Rozvoj kreativity

Zajistí: MK

Termín: 2015

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

5. Podporovat zveřejňování výsledků výzkumu v oblasti umění (publikace, výstavy, konference).

Návaznost: SKP – Priorita 1, Opatření 1.1.2 Podporovat výzkum národní a kulturní identity;

Zajistí: MK

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: 0

6. Obnovit podporu vzniku uměleckých děl ve veřejném prostoru. V této souvislosti usilovat o prosazení určitého procenta na umělecké realizace ve veřejném prostoru v rámci veřejných architektonických soutěží.

Návaznost: SKP – Priorita 2, Opatření 2.1.10 Obnovit veřejnou podporu vzniku děl výtvarného umění.

Zajistí: MK ve spolupráci s MMR a KA

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: 0

7. Optimalizovat Program poskytování příspěvků na tvůrčí a studijní pobyty dle zákona 203/2006. Sb. V této souvislosti jednak v rámci novely zákona rozšířit působnost zákona i na další pracovníky v oblasti umění a interprety dále celkově navýšit finanční objem programu.

Návaznost: SKP – Priorita 4, Opatření 4.2.2 Posílit dotační programy podporující mezinárodní spolupráci a mobilitu umělců

Zajistí: MK

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

8. Podporovat odbornou kritickou reflexi, umělecká a kulturní média, sympozia, konference, veřejné diskuse. V této souvislosti podporovat rovněž výraznější mediální prezentaci a kampaně především na podporu současného umění ve veřejnoprávních médiích.

Návaznost: SKP – Priorita 5, Opatření 5.1.2. Zajistit přístup veřejnosti ke kulturnímu obsahu

Zajistí: MK

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

9. Podporovat implementaci a naplňování Úmluvy UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů v ČR a přispívat do Mezinárodního fondu pro rozmanitost. V této souvislosti zvláště podporovat akce v ČR doporučené UNESCO jako originální příklady dokládající pozitivita kulturní rozmanitosti a mezikulturního dialogu.

Návaznost: SKP – Priorita 1, záměr 1.2, opatření 1.2.1;

Zajistí: MK

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015³⁴

b) Zvýšení kvality poskytování kulturních služeb

10. Nastavit systém pravidelného externího hodnocení činnosti a kvality poskytovaných veřejných služeb v oblasti umění.

Návaznost: SKP – Priorita 1, Opatření 1.1.3 Reidentifikovat poslání NKI a dále priorita 6, opatření 6.6.1 Zavést systém evaluace veřejných kulturních služeb a opatření 6.9.4. Pokračovat v projektech evaluace...

Zajistí: MK

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: 0

11. Založit v Institutu umění – Divadelním ústavu výtvarnou sekci, která by umožnila vyrovnat prostředí poskytovaných služeb na roveň dalším oborům. V této souvislosti též posílit personálně ty obory, které jsou znevýhodněny vůči jiným a tona straně MK (např. taneční a pobybové umění či výtvarná umění).

V této souvislosti též posílit evaluaci a technickou podporu administrace dotačních výběrových řízení.

Zajistí: MK

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

c) Profesionalizace a kreativita

³⁴ Jedno procento na kulturu je v Aproximační strategii MK alokováno na oblast tzv. živého umění ve výši nárůstu pro rok 2016 o 297 202 tis. Kč a pro rok 2017 navýšení o dalších 432 068 tis. Kč.

12. Podporovat další vzdělávání tvůrců, manažerů, administrátorů a dalších pracovníků v oblasti kultury s cílem dosáhnout jejich vyšší profesionalizace a mezinárodní konkurenceschopnosti a s ohledem na současné potřeby a měnící se podmínky provozu umění.

Návaznost: SKP – Priorita 2, Opatření 2.1.5 Zavést akreditovaný systém celoživotního vzdělávání pracovníků v oblasti kultury

Zajistí: MK ve spolupráci s dalšími ministerstvy – MŠMT

Termín: 2016

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

13. Podporovat vzdělávací aktivity státních i nestátních neziskových kulturních institucí podporujících rozvoj kreativity dětí i dospělých.

Návaznost: SKP – Priorita 2, Opatření 2.1.3 Účinněji zapojovat kulturní instituce do systémů vzdělávání...

Zajistí: MK a MŠMT

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

14. Podporovat vzdělávací aktivity pro děti a mládež v oblasti profesionálního i neprofesionálního umění. Zajištění výchovně-vzdělávacích akcí pro děti a mládež a podpora dětské kreativity.

Návaznost: SKP – Priorita 2, Opatření 2.1.3 Účinněji zapojovat kulturní instituce do systémů vzdělávání....

Zajistí: MK a MŠMT

Termín: 2016

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

15. Uzavřít Memorandum o spolupráci v rámci kreativního vzdělávání mezi MK a MŠMT, které bude zahrnovat vznik nového programu na podporu kreativního vzdělávání v ČR financovaného z obou resortů.

Zajistí: MK a MŠMT

Termín: 2016

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

16. Novelizovat zákon o Státním fondu kultury ČR č. 239/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V této souvislosti se zasadit o zrovnoprávnění podmínek financování obou existujících státních fondů a prosazovat jejich politickou nezávislost.

Návaznost: SKP – Priorita 6, Záměr Zefektivnit poskytování kulturních služeb

Zajistí: MK
Termín: 2016
Dopad na státní rozpočet: 0

d) Strategické plánování

17. Obnovit činnost Rady pro umění jakožto poradního orgánu ministra kultury pro oblast umění včetně strategického plánování. V této souvislosti nastavit systém nominace členů rady, její strukturu, kompetence a úkoly.

Návaznost: SKP – Priorita 6, Záměr Zefektivnit poskytování kulturních služeb

Zajistí: MK
Termín: průběžně
Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

18. Podporovat aktivity oborových organizací a nastavit systém komunikace a spolupráce těchto organizací i širšího nezávislého sektoru s MK především v souvislosti se zjišťováním potřeb uměleckých oblastí, vytvářením strategických materiálů a optimalizace podpůrných opatření.

Návaznost: SKP – Priorita 6, Záměr Zefektivnit poskytování kulturních služeb

Zajistí: MK
Termín: průběžně
Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

19. Pravidelně vyhodnocovat dopady programů, projektů a akcí, sledovat multiplikační efekty, medializovat zjištění, zaměřit se na projekty a akce z hlediska podpory **dobré praxe**. S předstihem (dlouhodobě) **strategicky připravovat** opakující se akce typu Bienále, PQ a dalších významných akcí typu Rok české hudby, které MK podporuje; zavést do praxe mechanismy víceletého financování ze strany MK ČR pro stávající kulturní infrastrukturu; vyhodnotit projekt **Evropské hlavní město kultury Plzeň 2015** v návaznosti na regionální rozvoj.

Návaznost: SKP – Priorita 6, opatření 6.6.1 Zavést systém evaluace veřejných kulturních služeb a dále opatření 6.9.4. Pokračovat v projektech evaluace...

Zajistí: MK ve spolupráci s dalšími ministerstvy – MMR
Termín: průběžně
Dopad na státní rozpočet: 0

20. Optimalizovat stávající sběr dat v oblasti umění a podporovat získávání nových dat. V této souvislosti rozšiřovat Účet kultury ČR o údaje z dosud nepokrytých oblastí (zvláště nezávislé tvorby v rámci neziskového sektoru) a podporovat vznik dalších studií a

mapovacích dokumentů za oblast umění. Aktualizovat dotazníky ke sběru dat, především pak v oblasti neprofesionálního umění.

Návaznost: SKP – Priorita 6, Záměr 6.9, Opatření 6.9.1. Pokračovat v budování Účtu kultury a 6.9.3. Podporovat tvorbu odborných studií a mapovacích dokumentů;

Zajistí: MK ve spolupráci s ČSÚ a dalšími institucemi

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

Cíl II. Využití potenciálu umění pro rozvoj společnosti

e) Umění pro společnost

21. Optimalizovat program na podporu projektů zaměřených na zapojování menšin a ohrožených skupin prostřednictvím umění a průběžně vyhodnocovat inkluzivní dopady umění. V této souvislosti též podporovat projekty zaměřené na rozvoj dobrovolnictví, projekty podporující komunitní rozvoj a podporovat různé formy participativního umění.

Návaznost: SKP – Priorita 2, Opatření 2.1.7 Podporovat projekty usnadňující přístup seniorů, znevýhodněných občanů a minorit ke kulturním službám, včetně seberealizačních aktivit znevýhodněných osob

Zajistí: MK ve spolupráci s MPSV a MŠMT

Termín: 2016

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

22. Zvýšit přístup k umění nejširším vrstvám občanů, zpřístupňovat umění pomocí digitalizace a s využitím nových technologií; podporovat projekty zaměřené na získávání nového publika.

Návaznost: SKP – Priorita 5, opatření 5.1.2. Zajistit přístup veřejnosti ke kulturnímu obsahu a 5.1.3 Vytvořit Národní informační kulturní portál

Zajistí: MK ve spolupráci s MMR

Termín: 2016

Dopad na státní rozpočet: 0

23. Nadále zavádět slevy ze vstupného a snížené registrační poplatky ve státních uměleckých a dalších kulturních institucích a podpořit nové způsoby bezplatného zpřístupnění umění v těchto institucích.

Návaznost: SKP – Priorita 2, opatření 2.1.6 Podporovat zlepšení přístupu ke kulturnímu dědictví, zavést bezplatný vstup...

Zajistí: MK

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: 0

24. Vést dialog s organizacemi veřejné správy ke sbližování metodiky vícezdrojového financování a zavádění transparentních grantových/dotačních systémů po celé ČR.

Zajistí: MK ve spolupráci s veřejnou správou

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: 0

f) Umění pro ekonomický růst a zaměstnanost

25. Připravit Strategii podpory kulturních a kreativních odvětví navazující na Koncept podpory umění. V této souvislosti připravit pobídkové a podpůrné programy a projekty na podporu uměleckého trhu a návazných podnikatelských aktivit.

Návaznost: SKP – Priorita 4, Záměr 4.1 Podporovat kulturní a kreativní odvětví, Opatření 4.1.1 Navrhnout meziresortní nástroje podpory konkurenceschopnosti kulturních a kreativních odvětví a priorita 6, opatření 6.9.2 Pokračovat v programu mapování a analýzy kulturních kreativních odvětví a jejich potenciálu

Zajistí: MK ve spolupráci s ÚV, MPO, MZV, MMR a HK

Termín: 2017

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

26. Podporovat a oceňovat zapojování soukromého sektoru do podpory umění– donátorství, a to jak individuální, tak firemní – zapojit se do diskuse o společenské odpovědnosti firem s ohledem na umění a kulturu; sponzorství, reklama, investice do projektů.

Návaznost: SKP – Priorita 6, opatření 6.7.6 Rozvíjet mimorozpočtové zdroje na podporu kultury, posilovat soukromou podporu kultury

Zajistí: MK ve spolupráci s MPO

Termín: 2016

Dopad na státní rozpočet: 0

27. Prosazovat vhodné podmínky pro práci umělců (daňové, sociální, zdravotní, prostory pro práci a další opatření), a to s ohledem na specifika umělecké profese, které zpravidla nemají kontinuální charakter; využívají vyšší míru sebe zaměstnávání, částečné úvazky, projektovou práci, autorskou činnost, projektové financování kulturních neziskových organizací a dalších subjektů. Podporovat zároveň prosazení vhodných způsobů druhé kariéry umělců. V této souvislosti rovněž implementovat závěry revitalizace doporučení UNESCO ke statutu umělce z roku 1980³⁵ azvážit přijetí zákonného opatření ke statutu umělce.

³⁵ UNESCO. *Recommendation concerning the Status of the Artist*. UNESCO, 1980. Dostupné z http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13138&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html.

Návaznost: SKP – Priorita 6, opatření 6.7.8. Změnit nastavení platového ocenění... a opatření 6.7.9 Ověřit možnost zavedení tzv. druhé kariéry umělců.

Návaznost: SKP – Priorita 2, Opatření 2.1.5 Zavést akreditovaný systém celoživotního vzdělávání pracovníků v oblasti kultury

Zajistí: MK

Termín: 2016

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

Cíl III. Podpora mezinárodní spolupráce a exportu

g) Mezinárodní spolupráce

28. Podporovat programy a projekty, které usnadňují mobilitu umělců, uměleckých děl a služeb. V této souvislosti podporovat projekty mezinárodních rezidencí umělců, teoretiků, uměleckých manažerů, v ČR i v zahraničí a posílit a optimalizovat zejména následující výběrová dotační řízení:

- a) podpora zahraniční spolupráce v oblasti profesionálního i neprofesionálního umění,
- b) podpora mezinárodní výměny i přijímání uměleckých souborů a jednotlivců v oblasti profesionálního i neprofesionálního umění,
- c) podpora vydávání překladů české literatury v zahraničí,
- d) podpora krátkodobé mobility.

Ve spolupráci s dalšími resorty hledat kreativní způsoby podpory mobility umělců mimo výběrová dotační řízení (např. využití vládní letky)

Návaznost: SKP – Priorita 4, opatření 4.2.2 Posílit dotační programy podporující mobilitu umělců

Zajistí: MK ve spolupráci s MZV a ČC a dalšími resorty např. MO.

Termín: 2016

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

29. Navýšit podporu úspěšných projektů z programů EU Kreativní Evropa a navazujících. V této souvislosti rovněž zajistit podporu iniciace a přípravy nových projektů a nové umělecké spolupráce.

Návaznost: SKP – Priorita 4, opatření 4.2.2 Posílit dotační programy podporující mobilitu umělců

Zajistí: MK

Termín: 2016

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

30. Založit a podporovat Infopoint pro mobilitu v oblasti umění s cílem usnadnit českým umělcům, teoretikům a dalším pracovníkům v oblasti kultury prostřednictvím informací a poradenství výjezdy do zahraničí a stejně tak příjezdy zahraničních umělců a expertů do České republiky – na základě doporučení Evropské komise.

Návaznost: SKP – Priorita 4, opatření 4.2.1 Zřídit Infopoint pro mobilitu umělců

Zajistí: MK ve spolupráci s MPSV, MF a MZV

Termín: 2017

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

31. Zajistit vytvoření zvláštního podpůrného nástroje na činnost a provoz českých center mezinárodních nevládních organizací, na podporu členských aktivit v mezinárodních sítích a na motivaci českých profesních a kulturních organizací k větší mezinárodní spolupráci, a to jak v oblasti profesionálního, tak i neprofesionálního umění.

Návaznost: SKP – Priorita 4, opatření 4.2.2 Posílit dotační programy podporující mobilitu umělců

Zajistí: MK ve spolupráci s MZV

Termín: 2016

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

h) Export

32. a) Podporovat výuku češtiny a rozvoj bohemistiky v zahraničí;

b) podporovat zahraniční bohemistiku formou aktivit typu Bohemistický seminář.

Návaznost: SKP – Priorita 4, opatření 4.5.1. Podporovat zahraniční prezentaci českého profesionálního i neprofesionálního umění...

Zajistí:

a) MZV ve spolupráci s MK a MŠMT;

b) MK ve spolupráci s MZV.

Termín: 2016 ad.

Dopad na státní rozpočet:

a) v rámci rozpočtu MZV, MK a MŠMT;

b) v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015.

33. Podporovat vstup českých subjektů, zboží a služeb na nové trhy. Podporovat účast a uměleckou prezentaci českých subjektů na zahraničních veletrzích, přehlídkách, festivalech a fórech s cílem rozšířit distribuci a zvýšit export. V této souvislosti podporovat každoroční národní prezentace na nejdůležitějších knižních a hudebních veletrzích, veletrzích performing arts a veletrzích současného umění.

Zároveň podporovat propagaci českého umění v zahraničí a jeho postavení na zahraničních trzích v úzké spolupráci s profesními organizacemi, asociacemi a sítěmi ve všech oblastech umění.

Návaznost: SKP – Priorita 4, opatření 4.5.1. Podporovat zahraniční prezentaci českého profesionálního i neprofesionálního umění...

Zajistí: MK ve spolupráci s MZV a MPO

Termín: 2016

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

34. Podporovat propagaci českého umění prostřednictvím specializovaných cizojazyčných webových portálů a newsletterů pro jednotlivé oblasti umění

Návaznost: SKP – Priorita 4, opatření 4.5.1 Podporovat zahraniční prezentaci českého profesionálního i neprofesionálního umění...

Zajistí: MK

Termín: 2016

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

35. Založit a podporovat činnosti Czech Music Export Office zaměřené na propagaci současné hudby v zahraniční a její postavení na zahraničních trzích.

Návaznost: SKP – Priorita 4, opatření 4.5.1 Podporovat zahraniční prezentaci českého profesionálního i neprofesionálního umění...

Zajistí: MK ve spolupráci s MZV a MPO

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

36. Založit a podporovat činnosti Českého literárního centra za účelem zkvalitnění aktivit směřujících k propagaci české literatury a českého knižního trhu v zahraničí a usnadnění mezinárodní spolupráce v oblasti literatury. V této souvislosti provést ve spolupráci s profesními asociacemi a sítěmi vyhodnocení systému podpory propagace české literatury do zahraničí včetně propagačním tiskovin.

Návaznost: SKP – Priorita 4, opatření 4.5.1 Podporovat zahraniční prezentaci českého profesionálního i neprofesionálního umění...

Zajistí: MK

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci 1% na kulturu a Aproximační strategie MK 2015

i) Kulturní diplomacie

37. Využívat mezinárodních smluv a dohodo kulturní spolupráci jako nástroje k prezentaci nejvyššího umění, talentovaných a mladých umělců a i projektů nestátních neziskových organizací.

Návaznost: SKP – Priorita 4, opatření 4.2.2 Posílit dotační programy podporující mezinárodní spolupráci a mobilitu umělců a 4.5.1 Podporovat zahraniční prezentaci českého profesionálního i neprofesionálního umění...

Zajistí: MK ve spolupráci s MZV

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: 0

38. Prosadit větší zapojení umění do exportní strategie vlády ČR. V této souvislosti též připravit koncepci spolupráce businessu a umění při prosazování ekonomických cílů a šíření dobrého jména ČR v zahraničí.

Návaznost: SKP – Priorita 1, opatření 1.3.1 Vytvořit a realizovat jednotnou koncepci působení ČR v zahraničí a záměr 4.5 Posilovat roli kultury v politice vnějších vztahů

Zajistí: MK ve spolupráce s MMR, MZV a MPO

Termín: 2016

Dopad na státní rozpočet: 0

5. Dopad na státní rozpočet

Stanovené koncepční cíle budou plněny v závislosti na aktuálních rozpočtových možnostech rezortu (v rámci schváleného rozpočtu na příslušný rok). Vyčíslení optimální výše prostředků k plné realizaci Koncepce bylo provedeno v souladu s příkazem ministra kultury č. 13/2014, kterým se stanoví úkoly k naplnění Programového prohlášení vlády podle usnesení vlády č. 96/2014, a v souladu s Aproximační strategií Ministerstva kultury pro oblast tzv. živého umění.

Podpora realizovaná v rámci úkolů uvedených v části 4. bude poskytována transparentním způsobem, a pokud tomu v konkrétním případě nebudou bránit zvláštní okolnosti, bude poskytována jako veřejná podpora podle nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem. Podpora nesmí být poskytnuta podnikům v obtížích a nesmí být poskytnuta podniku, vůči němuž byl v návaznosti na rozhodnutí Komise, jímž byla podpora prohlášena za protiprávní a neslučitelnou s vnitřním trhem, vystaven inkasní příkaz (zejména pokud byl vůči podniku uplatněn postup podle § 7 zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů). Ve vztahu k činnostem, které provádějí knihovny evidované Ministerstvem kultury, se uplatní rozhodnutí Komise (EU) č. C(2013) 1893 final ze dne 16. 4. 2013.

Tabulka č. 8: Finanční nároky jednotlivých úkolů nad rámec skutečnosti roku 2015(v mil. Kč)

	Úkol	2016	2017	2018	2019	2020
	a) Podpora umělecké tvorby					
1	Navýšení dotačních programů, nové programy, Koncepce	350	400	400	450	450
2	Optimalizace programů, víceoborovost, nové druhy umění	0	0	0	0	0
3	Program státní podpory současného umění a architektury v galeriích a výstavních sálích	35	35	50	50	50
4	Program státní podpory profesionálních divadel, orchestrů a pěveckých sborů	140	205	205	205	205
5	Zveřejňování výsledků výzkumu v oblasti umění	0	0	0	0	0
6	1% na umělecké realizace ve veřejném prostoru v rámci veřejných architektonických soutěží	0	0	0	0	0
7	Program poskytování příspěvků na tvůrčí a studijní pobyty	10	12	15	20	20
8	Podpora odborné kritické reflexe	10	12	15	20	20
9	Podpora implementace Úmluvy UNESCO 2005	50	50	55	60	60
	b) Zvýšení kvality poskytování kulturních služeb					
10	Systém externího hodnocení veřejných služeb v oblasti umění	0	0	0	0	0
11	Personální a posílení znevýhodněných uměleckých oborů na MK a v IDU; evaluace a technická podpora výběrových řízení (5 mil. Kč ročně)	15	17	20	20	23
	c) Profesionalizace a kreativita					
12	Další vzdělávání tvůrců, manažerů, administrátorů a dalších pracovníků v oblasti kultury	2	3	4	5	5
13	Vzdělávací aktivity státních i nestátních neziskových kulturních institucí podporujících rozvoj kreativity	2	3	3	4	4
14	Vzdělávací aktivity pro děti a mládež v oblasti profesionálního i neprofesionálního umění	3	4	4	5	5
15	Memorandum o spolupráci v rámci kreativního vzdělávání mezi MK a MŠMT	0,5	0	0	0	0
16	Novelizace zákona o Státním fondu kultury ČR	0	0	0	0	0
	d) Strategické plánování					
17	Rada pro umění	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
18	Aktivity oborových organizací	2	2	3	3	3
19	Pravidelné vyhodnocování dopadů a strategická příprava	0	0	0	0	0
20	Optimalizace sběru dat v oblasti umění	2	2	2,5	2,5	2,5
	e) Umění pro společnost					
21	Optimalizace programu na podporu projektů zaměřených na zapojování menšin a ohrožených skupin obyvatel prostřednictvím	10	10	12	12	13
22	Zvýšení přístupu k umění	0	0	0	0	0
23	Slevy ze vstupného a nové způsoby bezplatného zpřístupnění umění ve státních a dalších kulturních institucích	0	0	0	0	0

	f) Umění pro ekonomický růst a zaměstnanost					
24	Vést dialog s organizacemi veřejné správy ke sbližování metodiky	0	0	0	0	0
25	Strategie podpory kulturních a kreativních odvětví	0,3	0	0	0	0
26	Zapojování soukromého sektoru do podpory umění	0	0	0	0	0
27	Statut umělce	0,5	1	0	0	0
	g) Mezinárodní spolupráce					
28	Mobilita umělců, uměleckých děl a služeb	10	10	10	10	10
29	Podpora úspěšných projektů, iniciací a přípravy nových projektů z programů EU	10	10	11	12	12
30	Infopoint pro mobilitu	0	1	1	1	1
31	Provoz českých center mezinárodních nevládních organizací, členství v mezinárodních sítích	3	3	4	4	5
	h) Export					
32	Podporovat výuku češtiny a rozvoj bohemistiky v zahraničí; podporovat zahraniční bohemistiku.	2	2	2	3	3
33	Účast českých subjektů na zahraničních veletrzích, přehlídkách, festivalech a dalších fórech	15	20	25	30	30
34	Propagace prostřednictvím cizojazyčných webových portálů a newsletterů	5	5	5	5	5
35	Czech Music Export Office	3,5	4	5	6	6
36	České literární centrum	5	6	10	11	11
	ch) Kulturní diplomacie					
37	Mezinárodní smlouvy a dohody o kulturní spolupráci	0	0	0	0	0
38	Koncepce spolupráce businessu a umění při prosazování ekonomických cílů v zahraničí	0	0	0	0	0
	CELKEM	686,3	817,5	862	939	944

6. Pracovní tým

Návrh Koncepce byl připraven pod vedením Pavly Petrové, ředitelky Institutu umění – Divadelního ústavu.

Pracovní tým:

Autorkami analytické části Koncepce jsou Pavla Petrová a Eva Žáková, za využití externích zdrojů.

Návrhová část dokumentu byla zpracována za spolupráce:

Pavla Petrová

Eva Žáková (IDU, oblast kulturních a kreativních odvětví)

Viktor Debnár (IDU, oblast literatury)

Martina Černá (IDU, oblast divadla a zahraniční kulturní spolupráce)

Lenka Dohnalová (IDU, oblast hudby)

Jana Návrátová (IDU, oblast tance, pohybového divadla a nového cirkusu)

Lucie Ševčíková (IDU, oblast výtvarného umění a architektury)

Magdalena Müllerová (Kancelář Kreativní Evropa – Kultura)

Bohumil Nekolný (IDU, oblast divadla a kulturních strategií)

7. Zpětná vazba

Ministerstvo kultury bude průběžně vyhodnocovat plnění jednotlivých cílů Koncepce. První hodnotící zpráva o naplňování Koncepce bude předložena vládě ČR na konci roku 2017. Závěrečná zpráva bude předložena do konce roku 2020.

8. Přílohy

Seznam příloh:

Příloha č. 1: Vyhodnocení *Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007–2013*

Příloha č. 2: Výsledky Účtu kultury ČR za rok 2013– *pro eKlep formou samostatné přílohy*

Příloha č. 3: Seznam platných právních předpisů v oblasti umění

Příloha č. 4: Seznam úmluv a ostatních mezinárodních právních nástrojů v oblasti umění

Příloha č. 5: Koncepční dokumenty v oblasti umění

Příloha č. 6: Metodiky a doporučení

Příloha č. 1:

Vyhodnocení úkolů Koncepce účinnější podpory umění 2007-2013

A) POSÍLENÍ ROLE UMĚNÍ VE SPOLEČNOSTI

1. Zpracovat postup, podmínky a způsoby kooperativního financování.

Zajistí: MK ve spolupráci s Asociací krajů ČR a Svazem měst a obcí ČR

Termín: 2008

Splněno: Ne

Zpracováno do Státní kulturní politiky na léta 2009-2014 v kap. 3.10, nicméně úkol nebyl splněn a je novým úkolem Státní kulturní politiky na léta 2015-2020 (dále jen „Kulturní politika“) v bodě 6.7.5 *Navrhnout funkční model kooperativního a víceletého financování, MK ve spolupráci s kraji a obcemi.*

V rámci úkolu Koncepce byla zpracována Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy³⁶.

Vícezdíkové financování je podmínkou úspěšného projednání žádosti programu Státní podpory profesionálních divadel a orchestrů. V rámci dotačních výběrových řízení programu Kulturní aktivity, které jsou zaměřeny na profesionální umění, je po žadatelích vyžadováno podání žádostí k dalším veřejným zdrojům jako podmínka projednání žádostí. Metodika vyhodnocování účinnosti dosud chybí.

2. Dopracovat obecnou metodiku dotačních programů včetně způsobů vyhodnocování jejich účinnosti.

Zajistí: MK

Termín: 2007

Dopad na státní rozpočet: 0

Splněno: Částečně

Vyhlašování dotačních programů se obecně řídí Zásadami vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy (ve znění usnesení vlády ze dne 6. srpna 2014 č. 657).

Dotační řízení se na MK vedle obecně platných zásad řídí vnitřními předpisy MK a dále příkazy ministra kultury (zejména příkaz ministra kultury č. 27/2010, na jeho základě byl vydán statut a jednací řád komisí a subkomisí pro výběrová dotační řízení vyhlašovaná MK).

Vyhlašovací texty programů jsou zpravidla v rámci jednotlivých odborů MK každoročně obměňovány na základě doporučení grantových komisí, neboť při projednávání žádostí o dotace a kontrole plnění docházejí komise k názoru, že lze vyhlašovací texty precizovat, upřesňovat. Do vyhlášení jsou též doplňovány nové formy akcí, rozvíjející ten který obor nebo akce nově se v oboru objevující.

Na MK od roku 2014 probíhají práce na sjednocení žádostí o dotace v oblasti umění. Pracuje se rovněž na zavedení jednotného elektronického podání žádostí a jejich následného

³⁶Projektová a rozvojová agentura. Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy. Dostupné z <http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-politika/Studie-a-analyzy/Komparace-systemu-financi-podpory-kultury-v-CR-s-vybranymi-vyspelymi-stat.pdf>

hodnocení, včetně evaluace. Pro jasnou metodiku dotačních programů chybí analýza potřeb jednotlivých oborů.

3. Posílit a optimalizovat dotační programy

(podpora tvorby různorodého uměleckého obsahu a formy, podpora menšinových žánrů, inovativních a experimentálních děl, podpora mobility umělců a uměleckých projektů ad.)

Zajistí: MK, MMR, MZV

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: 0

Splněno: Částečně

Podpora projektů různorodého uměleckého obsahu a forem i podpora menšinových žánrů, inovativních a experimentálních děl je realizována prostřednictvím výběrových řízení Odboru umění, literatury a knihoven (dále jen OULK) v oblasti umění (hudba, divadlo, tanec, výtvarné umění a literatura), která zahrnují hodnotící kritéria:

- ☐ přínos pro obor (objevná dramaturgie, vysoká umělecká či odborná úroveň, přínos z hlediska kreativity a inovace)
- ☐ přínos projektu z hlediska zachování a rozvíjení umělecké různorodosti

Projednávání projektů je oborově rozděleno (výtvarné umění, architektura, design; divadlo; tanec, nonverbální divadlo; hudba; literatura), přičemž v praxi jsou často menšinové žánry a inovace prováděny v rámci mezioborových projektů nebo projektů, které nejsou oborově „čisté“ a je problém s jejich zařazením do oborových dotačních okruhů

Podpora mobility umělců a uměleckých projektů je realizována za pomoci stipendijního programu MK a prostřednictvím dotací zahraničního odboru MK. Dále pak prostřednictvím podpory rezidenčních uměleckých pobytů, které zajišťuje příspěvková organizace MK Institut umění – Divadelní ústav (dále jen IDU) a cestovních grantů v rámci programu krátkodobé mobility, který rovněž zajišťuje IDU (od roku 2013). Podobný program na podporu mobility v oblasti neprofesionálního umění zajišťuje rovněž další příspěvková organizace MK Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS).

Systém výběrových dotačních řízení v oblasti literatury byl v uvedeném období rozšířen o okruh pro debutanty (2008), vydavatele komiksů (2009) a o podporu ediční přípravy a vydání náročných kritických edicí a spisů (2010). Obdobně v tematickém okruhu „*Literární akce*“ jsou podporovány nové žánry, např. festivaly komiksu, fantasy a tvůrčího přednesu slam-poetry, dále semináře a tvůrčí dílny pro začínající autory a překladatele a kampaně na podporu čtenářství.

Nepodařilo se však realizovat program pro prezentaci současného umění a architektury v muzeích, galeriích a výstavních síních, čímž dochází k nevyváženosti podpory jednotlivých oborů. Zohledníme-li, že nedošlo ani k realizaci akvizičního programu, pak je tato nerovnost ještě větší. Podpora tance, který se v dotačním výběrovém řízení vyčlenil z rozpočtu pro divadlo, stoupala až do roku 2008, od té doby klesá, podobně, jako je tomu u dalších programů. Velký nárůst zaznamenala jen oblast kinematografie.

4. Optimalizace naplňování jiných peněžních prostředků státu a mimorozpočtových zdrojů

Implementovat novelu zákona o Státním fondu ČR na podporu a rozvoj české kinematografie; implementovat účinnější nástroje pro vybírání odúmrť včetně motivačních nástrojů pro zhodnocování autorských práv v majetku obou státních fondů v působnosti Ministerstva kultury a získávání nových.

Hledání nových zdrojů, zejména v oblasti loterií, podílů z licencí na rozhlasové a televizní vysílání, v oblasti tzv. neadresných práv a poplatků např. z reklamy, prodeje přístrojů na kopírování a uchovávání dat, z prodeje nenahraných nosičů, nebo z půjčování nosičů.

Zajistí: MK ve spolupráci s dalšími institucemi, které se zabývají hromadnou správou autorských práv

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: 0

Splněno: Částečně

Na základě přijetí Zákona o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie č.496/2012 Sb. byl transformován Státní fond kinematografie, který nyní představuje komplexní, velmi dobře strukturovaný a transparentní podpůrný systém s jasnými kritérii, který navíc není závislý pouze na státním rozpočtu. Filmové pobídky, které fungují v ČR od roku 2010, umožňují vracet producentům desetinu nákladů na zahraniční herce a členy štábu a pětinu nákladů za zboží a služby. Pobídky lákají do ČR velké zahraniční produkce i světové hvězdy. Pobídky zohledňují tzv. multiplikační ekonomické dopady výdajů zahraničních štábů, které v Česku vydají peníze za natáčení, ubytování, restaurace, dopravu, pronájmy lokací atd. pro rok 2013 stát vyčlenil na pobídky rekordních 500 mil. Kč a v roce 2014 dokonce 800 mil. Kč.

Hledání nových finančních zdrojů je i úkolem v rámci přípravy novely zákona o Státním fondu kultury – Kulturní politika v kapitole 6.7.2 *Novelizovat zákon o státním fondu kultury.*

Oběcně je téma v novém dokumentu „Kulturní politika“ zpracováno v kapitole 6.7.6 *Rozvíjet mimorozpočtové zdroje na podporu kultury, posilovat soukromou podporu kultury.* V rámci úkolu z předcházející Státní kulturní politiky na léta 2009-2014 byly zpracovány MK některé podkladové studie:

- 1/ Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy
- 2/ Expertní studie na téma – „Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče“
- 3/ Návrh postupu pro zvýšení efektivity finanční podpory kultury v ČR.³⁷

Odborem autorského práva byl zrevidován úkol hledání nových zdrojů v oblasti tzv. neadresných práv, a to s ohledem na později přijatou Státní kulturní politiku na léta 2009 – 2014 (konkrétně bod 1.6.), s níž by měl být tento dříve přijatý materiál kompatibilní. Odbor nepovažuje za vhodné, aby se finanční prostředky vybírané kolektivními správci z nenahraných nosičů atd. využívaly jako mimorozpočtové zdroje financování kultury jinak, než je tomu dosud, tj. prostřednictvím kolektivních správců a podle pravidel, která si demokraticky stanoví tyto spolky, jejichž členy jsou samotní autoři a tvůrci (výkonní umělci atd.).

5. Posilování finančních zdrojů pro výzkumné práce v oblasti umění na úrovni srovnatelnou s ostatními společenskovědními obory, větší zapojení subjektů neakademického typu a fyzických osob, které se vedle biograficko-encyklopedické práce budou věnovat v rámci veřejných soutěží Ministerstva kultury na projekty vědy a

³⁷ Studie a analýzy ke kulturní politice. MK ČR. Dostupné z <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-politika/studie-a-analzy-ke-kulturni-politice-35917>

výzkumu v oblasti interpretace a odborné reflexe umění a jeho sociálně-ekonomických aspektů.

Zajištění:

– účastí právnických a fyzických osob působících v oblasti umění ve veřejných soutěžích na projekty výzkumu a vývoje (poskytovatelé MK, MŠMT, GAAV, GAČR)

– účastí právnických a fyzických osob s odbornou činností a s oprávněním k činnosti v oblasti umění předložením návrhu výzkumného záměru při vyhlášení výzkumných záměrů poskytovatelů MŠMT a MK

Termín: dle vyhlášení termínů veřejných soutěží a výzkumných záměrů

Doporučuje se: vědeckým a výzkumným pracovištím v oblasti umění, aby své aktivity věnovaly interpretaci, odborné reflexi, jakož i sociálně-ekonomickým aspektům umění (viz zhora)

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtů MK a MŠMT na institucionální a účelovou podporu výzkumu a vývoje

Splněno: Částečně

Výzkumný program MK ČR, který byl vyhlášen v roce 2005 pro období let 2006–2011, byl finančně vyčerpán v roce 2009. Program byl reformován usnesením vlády č. 287 ze dne 26. března 2008, kdy byla přijata Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací a 1. prosince 2008 usnesením vlády ČR č. 1525 byla schválena Meziresortní koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity do roku 2015, na jejímž základě vznikl Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity („NAKI“) na období let 2011–2015. Program navzdory doporučení koncepce není otevřen žadatelům z řad fyzických osob; naopak došlo k omezení subjektů (vědecko-výzkumných organizací), které mohou v programu žádat.

Hlavním cílem navrženého programu bylo přispět k tomu, aby veřejné prostředky investované do aplikovaného výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity přinášely konkrétní ekonomický či jiný společenský přínos z jejich realizace.

Pro oblast umění byla využitelná hlavní tematická priorita 4 – Prostředí pro rozvoj umění a uchování kulturního dědictví, příp. HTP 1 – Kulturní dědictví a národní identita. Program je zaměřen výhradně na podporu aplikovaného výzkumu, předpokládanými výsledky projektů jsou u HTP 4 certifikované metodiky, u HTP 1 kromě certifikovaných metodik zejména software, specializované mapy s odborným obsahem a výstavy. (Odborné studie, encyklopedie apod., které jsou častým a logickým výsledkem výzkumu v oblasti umění, mohou být vedlejšími výsledky projektu, nikoli však výsledky hlavními, neboť nejsou Radou pro výzkum a vývoj řazeny mezi aplikované výsledky.)

Všechny podpořené projekty jsou centrálně evidovány a v Rejstříku informací o výsledcích (RIV) lze najít informace o výsledcích jednotlivých projektů. Byla vytvořena Analýza aplikovaného výzkumu a vývoje v kultuře v ČR, která hodnotí první programové období.

V roce 2015 bylo vyhlášeno druhé programové období na léta 2016–2022. Tematické vymezení programu je v souladu s Národními prioritami orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací³⁸ (dále jen národní priority), a to konkrétně na prioritu 4 „Sociální a kulturní výzvy, oblast 3 „Kultura, hodnoty, identita a tradice“. Národní priority byly schváleny usnesením vlády ČR ze dne 19. července 2012 č. 552.

³⁸ Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Dostupné z <http://www.vyzkum.cz/storage/att/9B898C53154D73069EA632BE6E96712A/Priority%20VaVaI.pdf>

V novém programu je celkem 6 specifických cílů, z nichž pro oblast umění je nejvhodnější globální cíl č. 1: Národní identita.

Úkol byl splněn pouze částečně. Chybí zásadnější programové financování základního výzkumu v oblasti umění. Aplikovaný výzkum se ukazuje jako nevyhovující pro řadu oborů umění.

6. Vytvoření koncepce umění a vzdělávání, která bude zaměřena na:

- a) podporu projektů užití současného umění v rámci školního vzdělávání
- b) vzdělávání prostřednictvím umění mimo školní vzdělávání, zejména v rámci divadel, galerií, knihoven, uměleckých center apod.
- c) podporu kulturních dovedností jak praktických (výtvarných, hudebních, dramatických...), tak teoretických (orientace v možnostech uměleckého vyjadřování, kultivace vnímání uměleckých děl, znalost „uměleckých“ jazyků, možností různých médií...)

Zajistí: MK a MŠMT v rámci doporučení vysokým školám

Termín: 2009

Dopad na státní rozpočet: 0

Splněno: Částečně

Splnění tohoto úkolu předpokládalo funkční mezíresortní spolupráci, a to jak formální, tak neformální. Tato spolupráce v období naplňování koncepce probíhala jen velmi omezeně, samotná Koncepce umění a vzdělávání proto nevznikla.

Vzdělávání v oblasti umění na úrovni státu je definováno v kurikulárních dokumentech – v rámcových vzdělávacích programech pro základní vzdělávání (dále RVP ZV) a v rámcových vzdělávacích programech pro gymnázia a gymnázia se sportovní přípravou RVP G (GSP).

V základním vzdělávání je oblast umění a kultura zastoupena povinnými obsahy vzdělávání hudební a výtvarnou výchovou, na gymnáziu pak hudebním a výtvarným oborem, od roku 2010 nově vytvořeným integrujícím tématem Umělecká tvorba a komunikace a díky iniciativě Vize tance pak tématem Taneční a pohybová výchova.

Vzdělávání prostřednictvím umění mimo školní vzdělávání (úkol č. 6b) - současným evropským i celosvětovým trendem je rostoucí zájem o problematiku uměleckého vzdělávání, jeho nezastupitelnou roli ve škole i mimo ni (formální a neformální umělecké vzdělávání) a jeho významný vliv na osobnostní rozvoj jedince a také dopad na sociální soudržnost ve společnosti jako celku.

Příspěvková organizace MK NIPOS zorganizovala v uplynulých letech několik diskusních setkání na téma umělecké vzdělávání ve spolupráci s MŠMT, Goethe Institutem a Českou komisí UNESCO. Zástupce NIPOS se rovněž účastnil práce v pracovních skupinách otevřené metody koordinace pro umělecké vzdělávání při Evropské komisi (2008 - 2013). V roce 2013 NIPOS zorganizoval první ročník Týdne uměleckého vzdělávání a amatérské tvorby. Projekt naplňuje potřebu zviditelnění různých forem uměleckého vzdělávání a početných aktivit amatérské tvorby vůči veřejnosti, médiím a politické reprezentaci. V roce 2011 vznikl podpůrný web k uměleckému vzdělávání, který zveřejňoval výstupy ze všech diskusních fór pro odbornou veřejnost. Od r. 2014 testuje NIPOS novou verzi stránek www.umeleckevzdelavani.cz, které by měly nabídnout průběžnou platformu pro diskuse k tématice a pro sdílení příkladů dobré praxe včetně zahraničních.

NIPOS spolupracuje dlouhodobě v oblasti uměleckého vzdělávání s vysokými školami uměleckého a pedagogického směru (DAMU, HAMU, Pedagogická fakulta UK atd.) a občanskými sdruženími (spolky), např. Sdružení pro tvořivou dramaturgii, Sdružení pro dětskou taneční tvořivost atd. Díky této spolupráci se daří významně rozšiřovat pedagogům a studentům jejich vzdělání prostřednictvím dlouhodobých kurzů, seminářů a workshopů (mimo jiné i v rámci celostátních přehlídek a dílen); akce jsou vesměs akreditovány MŠMT.

Problematika propojení vzdělávání a umění (kultury) není doposud v ČR na úrovni strategických dokumentů MŠMT a MK ČR dostatečně vzájemně koordinována. Poprvé se podařilo úspěšně v rámci mezirezortních expertních skupin, mj. složených také ze zástupců NIPOS nominovaných MK ČR, připravit v roce 2013 dokument *Koncepce podpory mládeže na období 2014 – 2020* (<http://www.msmt.cz/mladez/koncepce-podpory-mladeze-na-obdobi-2014-2020>), který byl následně 12. května 2014 schválen vládou.

Nejrozsáhlejší infrastrukturu mimoškolního vzdělávání jsou knihovny: v roce 2013 uspořádaly knihovny 31 517 vzdělávacích akcí, jichž se zúčastnilo 678 977 návštěvníků³⁹.

Vzdělávání je úkolem i nové Kulturní politiky – konkrétně v bodě 2.1 *Podporovat rozvoj kulturních dovedností a znalostí celé populace* a 2.1.1 *Zmapovat kulturní kompetence obyvatel významné pro jejich participaci na kulturních aktivitách a navrhnout programy na rozvoj těchto kompetencí pro různé segmenty populace*, 2.1.2 *Posílit výuku kulturních dovedností a znalostí o kultuře a kulturním dědictví ve školách a zařízeních mimoškolního vzdělávání*, 2.1.3 *Účinněji zapojovat kulturní instituce do systémů vzdělávání zejména dětí, mládeže a příslušníků sociálně ohrožených skupin*, implementovat a rozšiřovat takto zaměřené domácí i zahraniční projekty, 2.1.4. *Podporovat rozvoj osobnosti prostřednictvím neprofesionálního umění* či 2.1.5 *Zavést akreditovaný systém celoživotního vzdělávání pracovníků v oblasti kultury*.

7. Podpora vzniku a provozu informačních databází o umělcích, institucích, jejich sbírkách a uměleckých dílech, které slouží k zajišťování výměny informací uvnitř systému umění, kultury i společnosti i v mezinárodním měřítku, a to bez ohledu na jazykové či administrativní hranice. Doplnování katalogů sbírkových předmětů v návaznosti na Centrální evidenci sbírek o nové položky se zřetelem na umění 20. a 21. století.

Zajistí: MK

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Splněno: Ano

Informační databáze a elektronické zdroje jednotlivě zaznamenaly poměrně velký rozvoj. Řada z nich je podporována přímo MK prostřednictvím jeho příspěvkových organizací či v rámci výběrových dotačních řízení.

Příklady databází spravovaných MK či příspěvkovými organizacemi:

☐ databáze současné české literatury – **Portál české literatury (www.czlit.cz)** – vznikla v roce 2005, od roku 2009 portál spravuje Institut umění – Divadelní ústav

☐ **Databáze českého amatérského divadla (www.amaterskedivadlo.cz)** – encyklopedická databáze je od roku 2008 součástí projektu EHP – norských fondů, Institutu umění – Divadelního ústavu a NIPOS (nositelem je IDU a NIPOS je partnerem a správcem databáze)

☐ **Divadlo.cz** – uchování a prezentace kulturního dědictví českého a světového divadla – databáze je jedním z jeho tří podprojektů, další dva projekty Institutu umění – Divadelního

³⁹ Statistiky za jednotlivá léta, NIPOS

ústavu se týkají digitalizace rozsáhlé sbírky divadelních fotografií z poloviny 20. století a archivu Pražského Quadriennale

☐ www.theatre.cz – anglická verze k propagaci českého divadla formou databáze (katalog inscenací doporučených pro zahraniční turné a katalog workshopů (IDU)), Podobné portály v české i anglické verzi existují i pro oblast hudby a tance (a www.czechdance.info), které taktéž nabízejí elektronické publikace v anglickém jazyce (převodce po českém tanci, převodce po české hudbě).

☐ www.czechmusic.org – propagace české hudby (IDU),

☐ www.czechdance.info - anglická verze k propagaci současného tance (IDU),

☐ Česká divadelní encyklopedie - <http://encyklopedie.idu.cz> – publikace výzkumné činnosti IDU,

☐ **Databáze divadelní architektury** - multijazyčná databáze (www.theatre-architecture.eu) byla vyvinuta v rámci mezinárodního projektu Divadelní architektura ve střední Evropě a je dále udržována a rozvíjena v rámci odborné činnosti IDU,

☐ **www.culturenet.cz** – informační web spravovaný Institutem umění – Divadelním ústavem s praktickými informacemi pro umělce a další pracovníky v oblasti umění

☐ Centrum informací a statistik kultury (NIPOS-CIK) vytváří a aktualizuje celostátní adresářové databáze kulturních subjektů - celostátní **Registr kulturních subjektů**, respektive zpravodajských jednotek divadel, muzeí a galerií, památníků, veřejných knihoven, kulturních domů, památek a vydavatelů periodického tisku a neperiodických publikací, a to pro účely státní statistické služby, k výměně informací v rámci ČR i mezinárodně,

☐ **www.lidovakultura.cz** – prezentace a šíření informací o tradiční lidové kultuře a www.lidovaremesla.cz, jež se věnuje šíření a prezentaci lidových řemesel, její součástí je databáze lidových řemeslníků; obě webové prezentace slouží jako informační databáze o řemeslnících, institucích, jejich činnosti a sbírkových fondech,

☐ www.lidovaremesla.cz - databáze NULK

☐ **www.nulk.cz** – elektronická knihovna, v níž zájemci o tradice lidové kultury získají snadný přístup zejména ke starší, dnes už těžko přístupné literatuře a pramenům; NULK eviduje sbírkový fond v systému BACH a souběžně v Centrální evidenci sbírek, k záznamům je přiřazována také fotodokumentace sbírkových předmětů; průběžně se pracuje na digitalizaci záznamů, pro badatele a odbornou veřejnost je přístupná knihovna se specializovaným národopisným, historickým a uměleckohistorickým fondem (ev. č. 5214/2003)

☐ **Centrální evidence sbírek** (CES), která je veřejnosti přístupným informačním systémem – seznamem sbírek, které jsou spravovány podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů – do CES ministerstvo kultury zapsalo všechny sbírky ve vlastnictví státu, krajů a obcí, jejichž správci – muzea a galerie – měli ze zákona povinnost o zápis sbírek požádat; do CES byly zapsány i sbírky jiných právnických a fyzických osob, pokud se jejich vlastníci rozhodli o zápis požádat (záznamy charakteristik sbírek jsou průběžně ve spolupráci se správci sbírek aktualizovány a doplňovány o písemné a obrazové informace o veškerých sbírkách institucí, včetně sbírek umění 20. a 21. století) -

☐ **Kramerius** – digitální knihovna Národní knihovny obsahuje víc než 8 mil. naskenovaných stran plných textů periodik a monografií, vedle dokumentů v češtině obsahuje Kramerius také řadu dokumentů v německém a ruském jazyce,

☐ **Virtuální studovna – ViS** – <http://vis.idu.cz> – propojení databázově zpracovaných informací a digitalizovaných předmětů v Divadelním ústavu (IDU),

Příklady podpořených internetových periodik a databází v rámci výběrových dotačních řízení:

- www.iliteratura.cz – zaměřená na oblast překladů

- knihovna **LibriProhibiti** - shromáždění, zpracování a zpřístupnění dat týkajících se exilové literatury
- **Artlist** – databáze o současném výtvarném umění spravovaná Centrem pro současné umění, o. p. s.
- **AbART**– databáze o výtvarném umění spravovaná Archivem výtvarného umění, o. s.
- Muzika.cz – informační a propagační web pro současnou hudbu provozovaný Hudebním a informačním střediskem, o. p. s.
- **Scéna** - <http://www.scena.cz/> a další

Vzhledem k nutnosti databáze neustále optimalizovat, aktualizovat a rozšiřovat, je podpora těchto informačních databází nezbytná i nadále.

8. Zajištění statisticko-ekonomických dat s vyšší vypovídací hodnotou. Větší využívání dat Českého statistického úřadu z nově zaváděného satelitního účtu neziskových organizací, zavedení vhodné odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ) a mezinárodní klasifikace činnosti neziskových organizací (COPNI) pro oblast kulturních organizací.

Zajistí: MK ve spolupráci s Českým statistickým úřadem, NIPOS a Divadelním ústavem

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: 0

Splněno: Částečně

Úkol převzala předchozí Státní kulturní politika na léta 2009-2014 v kapitole 1.3 Program vyhodnocování přínosů kultury pro jiné obory včetně ekonomické evaluace. Koncem roku 2007 byla založena pracovní skupina, která navrhla vytvořit satelitní účet kultury, vypracovala harmonogram postupu prací. V průběhu roku 2008 formuloval NIPOS zadání obsahující vymezení oborů kultury, poskytovatelů kulturních služeb a zdrojů financování s cílem vytvořit Manuál k tvorbě účtu kultury. Za tím účelem byly pro statistické zjišťování v oblasti kultury za rok 2009 nově formulovány indikátory ekonomického charakteru.

Na jaře 2011 zveřejnil NIPOS spolu s Českým statistickým úřadem (dále jen ČSÚ) – v souladu se schváleným metodickým manuálem – výsledky satelitního účtu za referenční rok 2009, který shrnuje pohled na ekonomické toky (vstupy a výstupy) v sektoru kultury a zabývá se objemem produkce a služeb ve sféře kultury ve finančním vyjádření. V roce 2012 byl účet sestaven za referenční rok 2010, naplněn daty ze statistických šetření, doplněn daty z dalších administrativních zdrojů a doplňkových šetření (např. design, tradiční a nový cirkus a další). V roce 2013 byl sestaven účet za referenční období roku 2011.

K naplňování tohoto úkolu přispěl také výzkumný projekt „Studie stavu, struktury, podmínek a financování umění v ČR“, a Socio- ekonomický potenciál kulturních, resp. kreaturních průmyslů (2007-2011), na jejichž řešení poskytlo MK IDU účelovou podporu výzkumu a vývoje v rámci výzkumného programu. Na jaře roku 2011 IDU zahájil výzkumný projekt Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR (2011–2015) dále jen Mapování, v jehož rámci věnuje pozornost také vymezení kulturních a kreativních průmyslů v ČR. V rámci spolupráce výzkumného projektu Mapování, ČSÚ a NIPOS byla v rámci Účtu kultury vytvořena tzv. trojsektorová tabulka, která poskytuje jasný, ale vzhledem k dostupnosti a přesnosti získávání dat zatím pouze orientační přehled o podílu jednotlivých oblastí na celkových datech účtu.

Jak vyplývá ze zjištění projektu Mapování, satelitní účet kultury je prozatím stále jen orientačním přehledem o ekonomickém výkonu jednotlivých sektorů a vyžaduje optimalizaci metodiky, na které NIPOS v roce 2013 začal pracovat. K zajištění větší vypovídací hodnoty dat by mohla přispět především spolupráce se zastřešujícími organizacemi a platformami, které mají blíže k představitelům daných sektorů a mohly by tak snadněji získat přístup

k relevantním údajům. Po vyřešení základních metodických otázek účtu kultury začala etapa rutinního zpracování účtu s tím, že bude nadále nutné prohlubovat a rozšiřovat doplňková šetření v těch oblastech kultury, které nejsou řádným statistickým zjišťováním pokryty.

9. Zmapovat potenciál kulturního průmyslu v ČR v návaznosti na umění, s cílem najít možnosti a způsoby, jak zvýšit produktivitu, export a konkurenceschopnost kulturního průmyslu.

Zajistí: MK

Termín: I. etapa, tj. zmapování potenciálu kulturního průmyslu v ČR, v roce 2008, poté průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Splněno: Částečně

Úkol byl i úkolem předcházející Státní kulturní politiky na léta 2009-2014 1.1 *Program zmapování a analýzy potřeb umění, kulturních a kreativních průmyslů v ČR a transfer mezinárodních zkušeností* a je i úkolem v nové Kulturní politice - 6.9.2 *Pokračovat v programu mapování a analýzy kulturních a kreativních odvětví a jejich potenciálu.*

Úkol tedy byl splněn pouze částečně a v mapování je potřeba pokračovat i nadále. Zjišťování možností zvyšování potenciálu rozvoje kulturních a kreativních průmyslů (dále jen KKP) v ČR prostřednictvím mapování a analýz vyžaduje kontinuální činnost, která může zajistit možnost srovnání růstu, dopadů, provázanosti jednotlivých odvětví, jejich přínosu k internacionalizaci a exportu, k ostatním odvětvím i analýzu efektivity přijatých opatření

V rámci úkolu vznikly následující podkladové studie a strategické materiály:

1. Studie pro potřeby vytvoření Programu zmapování a analýzy potřeb umění, kulturních a kreativních průmyslů v ČR a transferu mezinárodních zkušeností
2. Návrh podpory umělecké tvorby v ČR na základě porovnání mezinárodních zkušeností
3. Hodnocení dopadů regulace v rámci tzv. velké RIA v souvislosti s předpokládaným zavedením pobídek pro filmový průmysl
4. Sborník z konference Fórum pro kreativní Evropu (pořádána v rámci předsednictví ČR v EU)
5. Strategie konkurenceschopnosti českého filmového průmyslu
6. Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie 2011–2016, schválená vládou.

Dále se k tomuto tématu vážou následující podpořené projekty z programu Věda a výzkum:

☐ Sociálně-ekonomický potenciál kulturního, resp. kreativního průmyslu v ČR, příjemce Institut umění – Divadelní ústav, doba řešení: léta 2007–2011

z Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) :

☐ Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR, příjemce Institut umění – Divadelní ústav, doba řešení: léta 2011–2015

☐ Efektivní metodiky podpory malých a středních subjektů sektoru kultury v prostředí národní a evropské ekonomiky – příjemce Vysoká škola ekonomická Praha, doba řešení: léta 2011–2015

Konkrétním počinem bylo zavedení Programu podpory filmového průmyslu (tzv. filmových pobídek), který byl schválen vládou a notifikován Evropskou komisí v červnu 2010.

Od 1.1. 2015 platí druhá snížená sazby daně z přidané hodnoty ve výši 10 %. Do této sazby se podařilo prosadit knihy včetně obrázkových knih pro děti a hudebniny.

10. Zřízení Rady pro umění, která bude poradním, iniciačním a koordinačním orgánem ministra kultury. Úkolem Rady bude zejména dohlížet na plnění Koncepce účinnější podpory umění, navrhopvat a iniciovat koncepční, organizační a legislativní opatření v oblasti umění, projednávat, posuzovat, konzultovat a připravovat stanoviska a doporučení ve vztahu k umění, sledovat činnost organizací zřízených MK v oblasti umění a dávat podněty k výzkumu teoretických a praktických problémů v oblasti umění apod.

Zajistí: MK

Termín: 2007

Dopad na státní rozpočet: 0

Splněno: Částečně

Rada pro umění se poprvé sešla v červnu 2009, v době vedení MK Václavem Riedlbauchem (ustanovena byla již ministrem Jehličkou). Na podzim 2009 byla Radě pro umění předložena pracovní verze průběžné zprávy o plnění koncepce, kterou se Rada zabývala na svém jednání v září a říjnu 2009, dále se zabývala úkoly z hlediska aktuálnosti související problematiky. Z jednotlivých jednání byly vydávány tiskové zprávy, zápisy jsou zveřejněny na webu MK. Celkem se Rada sešla sedmkrát, naposledy v únoru 2011. Od té doby je Rada neaktivní, úkol tedy nebyl naplněn.

11. Podpora médií zaměřených na uměleckou tvorbu a její reflexi, a to především zajištěním informačního a finančního zázemí.

Zajistí: MK

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Splněno: Částečně

Nezávislé umělecké a kulturní časopisy MK podporuje v rámci oborových výběrových řízení z programu Kulturní aktivity. Většina těchto médií, pokud se dostane do systému podpory, je podporována každoročně, a je na podpoře MK závislá, neboť se pro tento typ projektů jedná o jediný finanční zdroj v ČR. Respektive prakticky nejde o jednorázovou či pouze několikaletou podporu. Jednoletá podpora pro kontinuální činnost není příznivá, neboť zpravidla z počátku roku nejsou známy výsledky výběrových řízení ani výše dotace, přesto periodikum musí nepřetržitě vycházet. Řada periodik nemá jednooborové zaměření nebo má obecnější kulturní přesahy nad rámec jednotlivých oborových dotačních řízení.

Byla to snižující se podpora vydávání literárních periodik, která byla impulsem k otevřenému protestu vydavatelů literárních periodik poprvé v roce 2009. Na podporu literárních a kulturních časopisů byly od roku 2010 finanční prostředky postupně navyšovány.

V roce 2015 rozhodlo MK zavést pro projekty s určitou periodicitou a vyšší celkových nákladů víceleté dotace (časopisy i kulturní akce), což žadatelé o dotaci využili.

V oblasti neprofesionálního umění je vydavatelem odborných časopisů státní organizace NIPOS (Amatérská scéna, Tvořivá dramatika a Pam,pam).

12. Spolupracovat na vypracování metodických pokynů na podporu profesionální architektonické práce a její integrace do veřejného života

Zajistí: MK ve spolupráci s MMR, Českou komorou architektů a dalšími profesními organizacemi

Termín: 2007

Dopad na státní rozpočet: 0

Splněno: Ano

Již od roku 2006 Česká komora architektů (ČKA) připravovala koncepci architektury a stavební kultury ČR. Dlouhodobá práce na tomto materiálu, jenž je pro většinu evropských zemí naprostým standardem nakonec, byla zúročena až v roce 2015. Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) za odborné spolupráce ČKA připravilo Politiku architektury a stavební kultury, která byla Vládou ČR schválena 14. ledna 2015. Materiál vznikl i za připomínek MK, nicméně hlavním hybatelem byla ČKA.

Politika architektury a stavební kultury České republiky stanovuje vizi a základní cíle urbanistického rozvoje. Vychází z relevantních národních i evropských dokumentů a předpisů (mj. memorandum Architektura ve vzdělávání či Zelená infrastruktura). Zároveň ve spolupráci s odborníky navrhuje opatření a definuje zodpovědné a spolupracující instituce, mezi nimiž je i ČKA, která je ze zákona pověřena péčí o kvalitu kulturního prostředí.

13. Vyhlášení dotačního programu pro prezentaci soudobé výtvarné i architektonické tvorby v galeriích, muzeích a výstavních sálech, který systémově doplní Program státní podpory profesionálních divadel a stálých profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů

Zajistí: MK

Termín: I. etapa, tj. příprava programu a jeho vyhlášení, v roce 2007, poté průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Splněno: Ne

V roce 2008 vyhlásil OUK pilotně Program státní podpory prezentace soudobé výtvarné i architektonické tvorby v galeriích, muzeích a výstavních sálech s rozpočtem 4,5 mil. Program měl vyzkoušet nově formulovaná kritéria programu, která zaváděla i ověřitelné ukazatele. Byl určen pro fyzické a právnické osoby, které provozují muzeum umění, galerii či výstavní síň, s výjimkou příspěvkových organizací zřizovaných státem. Jeho cílem byla podpora profesionální výstavní činnosti celostátního významu a zpřístupňování soudobé tvorby v oblasti vizuálního umění a architektury, mladých umělců a tvůrců, včetně rovného přístupu občanů ke kulturnímu dědictví, programů pro děti a mládež.

V roce 2009, kdy byl oproti předchozím dvěma letům snížen rozpočet na Kulturní aktivity, ze kterého byl program financován, nebyl program znovu vyhlášen a od té doby zůstal pasivní. V Koncepci jsou uvedeny plánované náklady na program v objemu od 30 mil. v roce 2007 až po 60 mil. v roce 2013.

14. Zpracování a implementace ucelené strategie podpory audiovizu, která definuje nástroje k dosažení zejména následujících cílů:

- lepší využití tvůrčího potenciálu, podpora svobodného uměleckého projevu

- vytvoření podmínek pro reinvestice talentů a finančních prostředků v oblasti audiovize
- posilování role jednotlivých subjektů infrastruktury audiovize jakožto nástrojů kulturní politiky, tj. identifikace kompetencí jednotlivých subjektů zaměřených na oblasti, které vyžadují specifický způsob podpory

Zajistí: MK ve spolupráci se zástupci dalších organizací

Termín: 2007

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Splněno: Ano

V roce 2010 byla vládou schválena Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie pro léta 2011–2016, kterou zpracoval odbor médií a audiovize MK. Plněním koncepce by měl být do roku 2016 vytvořen systém, do něhož budou zapojeny státní i nestátní organizace a odborná veřejnost, naplňující cíl rozvoje kinematografie a filmového průmyslu v České republice.

V roce 2012 byl schválen Zákon o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie (zákon o audiovizi) č. 496/2012 Sb., který mimo jiné určuje finanční zdroje Státního fondu kinematografie.

15. Vyhlášení programu tvůrčích a studijních stipendií pro umělce a odborné pracovníky na realizaci uměleckých projektů v oblasti literatury, divadla, tance, hudby, výtvarného umění a architektury, filmu a pro kritickou reflexi těchto oblastí.

Zajistí: MK

Termín: I. etapa, tj. příprava programu a jeho vyhlášení, v roce 2007, poté průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Splněno: Částečně

V roce 2007 vypracoval OULK, na základě činnosti pracovní skupiny tvořené zástupci zainteresovaných odborů, návrh Programu poskytování příspěvků na tvůrčí nebo studijní účely („stipendijního programu“); tento program byl vyhlášen počátkem roku 2008 Příkazem ministra kultury č. 1/2008. Hlavní parametry programu jsou vymezeny § 10-15 zákona č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů. Podle tohoto zákona je tvůrčí stipendium určeno na podporu tvůrčí činnosti nebo tvůrčího pobytu, jehož výsledkem je vytvoření uměleckého díla; délka činnosti/pobytu se musí pohybovat v rozmezí od 6 měsíců do 2 let, s možností prodloužení o 1 rok. Studijní stipendium je určeno na podporu studijního pobytu v délce nejméně 1 měsíce u významného uměleckého, vědeckého nebo jiného specializovaného pracoviště, jehož výsledkem je získání zkušeností a podkladů pro další uměleckou, vědeckou nebo jinou odbornou činnost, popřípadě nastudování nebo vytvoření díla. Stipendium může být poskytnuto občanům ČR nebo osobám, které mají na území ČR trvalé bydliště; žadatelé, resp. příjemci nesmí být žáky střední školy, konzervatoře nebo studenty vyšší odborné či vysoké školy v ČR. Pro příjemce tvůrčího stipendia neplatí žádné věkové omezení, příjemce studijního stipendia nesmí v roce poskytnutí stipendia přesáhnout věk 35 let. Stipendium může být poskytnuto stejnému žadateli nejvýše dvakrát. Vzhledem k tomu, že Ministerstvo financí neschválilo samostatný stipendijní program, představuje stipendijní program samostatný podprogram programu Kulturní aktivity.

Příspěvky na tvůrčí nebo studijní účely neboli tzv. státní stipendia jsou poskytována poprvé od roku 2008 podle zákona o některých druzích podpory. Od zahájení programu v roce 2008 došlo k více než 50% krácení finančního objemu prostředků.

Z dalších odborů MK pravidelně vyhlašuje program již jen odbor regionální a národnostní kultury. Ve vyhlašovacích podmínkách byly definovány oblasti, kterých se stipendijní podpora v této oblasti týká – jedná se o neprofesionální umělecké aktivity a tradiční lidovou kulturu.

Úkol byl naplněn pouze částečně, program sice vznikl, ale je omezen jak finančně, tak svým záběrem. Tvůrčí stipendia nemohou využívat výkonní umělci ani další zprostředkovatelé v oblasti umění.

Pozn.: Svým zaměřením naplňuje stipendijní program i část úkolu č. 16 Koncepce tím, že podporuje další vzdělávání umělců a jejich účast na workshopech a seminářích; a do jisté míry také úkol č. 3 („posílení a optimalizace dotačních programů – podpora tvorby různorodého uměleckého obsahu a formy, podpora menšinových žánrů, inovativních a experimentálních děl, podpora mobility umělců a uměleckých projektů ad.“).

16. Podpora dalšího vzdělávání umělců, uměleckých manažerů, administrátorů a animátorů prostřednictvím dotačního řízení, jehož součástí bude podpora účasti na kvalitních workshopech a seminářích, zejména uhrazením poplatků a nákladů s účastí spojených. Podpora uspořádání takových projektů zkušenými subjekty v oblasti managementu umění včetně vysokých škol. Zajištění možnosti celoživotního vzdělávání.

Zajistí: MK ve spolupráci s MPSV a MŠMT v rámci doporučení vysokým školám

Termín: I. etapa, tj. příprava, zpracování do dotačních programů, v roce 2007, poté průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtů MK, MPSV a MŠMT

Splněno: Částečně

Úkol byl rovněž obsažen ve Státní kulturní politice ČR na léta 2009–2014, 2.8 *Zvýšení počtu zahraničních studentů na českých vysokých školách v uměleckých a kulturních oborech* a 2.9 *Podpora systému celoživotního vzdělávání pracovníků v oblasti kultury*. Vzdělávání je úkolem i nové Kulturní politiky – konkrétně v bodě 2.1.5 *Zavést akreditovaný systém celoživotního vzdělávání pracovníků v oblasti kultury*.

Vzdělávací projekty jsou podporovány v rámci programu Kulturní aktivity, kde jsou v jednotlivých oborech vyhlašovány samostatné okruhy:

☐ výtvarné umění – rezidenční pobyty, tvůrčí dílny a sympozia mezinárodního a celostátního charakteru.

☐ divadlo, tanec – tvůrčí dílny, odborné kurzy, konference, semináře

☐ hudba - tvůrčí dílny, kurzy, soutěže s postgraduálním dosahem pro mladé profesionální umělce v oblasti interpretace, skladby apod.

MK podporuje další vzdělávání bohemistů ze zahraničí každoročním pořádáním tzv. bohemistického semináře, který má za cíl poskytnout bohemistům aktuální informace o současné české literatuře, upozornit na knižní novinky, tendence a témata v současné próze, poezii, esejistice, ale i literatuře pro děti a mládež nebo komiksu, a to formou přednášek, diskuzí, autorských čtení, setkání s nakladateli, literárními agenty atp. bohemistický seminář se koná každoročně v rámci nějaké literární akce celostátního významu (např. 2013 Svět knihy v Praze, 2014 Měsíc autorského čtení v Brně).

S podporou MK realizuje od roku 2004 Institut umění – Divadelní ústav (IDU) Program tvůrčích rezidenčních pobytů, který spočívá v koordinaci a zajištění recipročních pobytů umělců v oblasti umění. Vedle vysílání českých umělců do zahraničí se Institut umění

zároveň stará o přijímané umělce včetně zajištění kontaktů na české straně. Reciproční pobyty jsou uskutečňovány na základě vzájemné participace na finančních nákladech.

Od roku 2007 IDU z pověření MK realizuje také tvůrčí rezidenční pobyty v EgonSchiele Art centru v Českém Krumlově, jedno- až tříměsíční tvůrčí rezidenční pobyty v ateliéru pro výtvarné umělce a scénografy do 35 let, včetně studentů posledních ročníků vysokých uměleckých škol.

Na základě pověření Ministerstva kultury a v souladu s naplňováním aktualizované Státní kulturní politiky na léta 2009-2014 léta 2013 a 2014 s výhledem na léta 2015 až 2020 (Usnesení vlády (ČR č. 7, ze dne 9.1.2013) vyhlásil IDU poprvé pro rok 2013 jako zadavatel výběrové řízení na podporu zahraničních kontaktů v oblasti profesionálního umění. Na toto výběrové řízení byla pro rok 2013 vyčleněna celková částka ve výši 190 tis. Kč, v roce 2014 částka 340 tis. Kč. Podpora zahraničních kontaktů je zaměřena na vysílání jednotlivců do zahraničí jako účastníků odborných konferencí, seminářů, workshopů, zasedání mezinárodních networků, pozorovatelů na festivalech, přehlídkách, výstavách, veletrzích a dalších odborných akcích. Podpora je udělena formou příspěvku na cestu a pobyt. Podpořené žádosti vybírá komise pro krátkodobou mobilitu, která byla ustanovena pro toto výběrové řízení.

Rezidenční programy i program krátkodobé mobility jsou pro představitele umění klíčové. Především program krátkodobé mobility (i když byl rozpočet navýšen) nestačí zdaleka naplnit potřeby a očekávání žadatelů.

Prostřednictvím těchto programů je významně podporována současná domácí tvorba. Proto je nutné prostředky v budoucnosti navyšovat.

IDU se též věnuje vzdělávací činnosti formou organizace seminářů a ediční činnosti, a to především z oblasti uměleckého managementu a kulturní politiky. Ve sledovaném období byl založen rovněž obor Arts managementu na Vysoké škole ekonomické v Praze.

Nicméně dosud chybí častější vzdělávací programy celoživotního vzdělávání pro zaměstnance i fyzické osoby v oblasti umění formou kvalitních workshopů a seminářů. Proto byl úkol splněn pouze částečně.

17. Podpora uchovávání a zpřístupňování uměleckých děl – včetně audiovizuálních a elektronických archivů a dalších archivů institucí a subjektů zabývajících se živým uměním a sbírkovou činností. Zajištění jejich využitelnosti pro současné potřeby i pro budoucí generace. Dořešení sporných otázek držení a využívání audiovizuálních děl společností Krátký film Praha.

Zajistí: MK ve spolupráci s dalšími institucemi, které se zabývají archivací a dokumentací

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Splněno: Částečně

Úkol byl rovněž součástí Státní kulturní politiky na léta 2009-2014, kapitola 3.6 *Digitalizace kulturního obsahu*, jehož součástí bylo vypracování podkladové studie k Národní strategii digitalizace kulturního obsahu. V roce 2013 vláda ČR schválila Strategii digitalizace kulturního obsahu na léta 2013-2020. Nicméně i v novém dokumentu „Kulturní politika“ je hned několik úkolů věnovaných problematice digitalizace a uchování uměleckých děl. V bodě 3.3.4 *Podporovat důvěryhodné dlouhodobé uložení digitálních dokumentů* zpracováno v kapitole, dále pak v bodě 4.1.2 *Digitalizovat a zpřístupnit kulturní obsah důležitý pro rozvoj kulturních a kreativních odvětví včetně vyřešení autorskoprávních aspektů prezentace digitalizovaných děl* a v kapitole 5.1 *Zavést v České republice eCulture*.

V rámci Integrovaného operačního programu (IOP) bylo počátkem roku 2010 podáno několik projektů z oblasti digitalizace a zpřístupnění kultury, jako jsou Národní digitální knihovna nebo Informační kulturní portál Czechiana, který měl být národním agregátorem dat pro Europeanu. Realizován byl pouze projekt „Národní digitální knihovna“ Národní knihovny ČR a Moravské zemské knihovny v Brně, který byl zaměřen na hromadnou digitalizaci novodobých dokumentů. Cílem projektu bylo zpřístupnění faktografického a kulturně-informačního potenciálu bohemikálních dokumentů široké veřejnosti prostřednictvím Portálu veřejné správy ČR.

Podpora v rámci dotačních programů OULK je zaměřena mj. také na digitalizaci rukopisů, starých a vzácných tisků a periodik 19. století. Knihovny výběrově digitalizují i novější literaturu, při respektování autorských práv. Např. Městské knihovně v Praze byla udělena cena ministerstva kultury Knihovna roku 2009 v kategorii informační počin v poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb za digitalizaci díla Karla Čapka.

Vedle toho dochází k realizaci specificky zaměřených projektů digitalizace, např. v Institutu umění – Divadelním ústavu sbírky scénografie, divadelní fotografie a dalších fondů, které obsahují bibliografickou databázi, fond dokumentace a fond knihovny. V roce 2013 rovněž spustil elektronické zpřístupňování dosud digitalizovaných dokumentů prostřednictvím Virtuální studovny <http://vis.idu.cz>. IDU dále participoval na mezinárodním projektu Linked Heritage, díky kterému byla část digitalizovaných materiálů zpřístupněna v rámci evropské digitální knihovny Europeana

V oblasti neprofesionálního umění NIPOS realizoval projekt digitalizace archivu filmů 8 a 16mm (2010), projekt online databáze pěveckých sborů všech kategorií (2012) nebo webový portál Dítě v tanci – Zlatý fond dětského scénického tance (od 2013).

V Národním divadle jsou součástí digitalizačního projektu i umělecká díla (fotografie, kostýmní a scénické návrhy, audiovizuální nahrávky); fotografie, kostýmní a scénické návrhy jsou postupně ukládány do elektronického archivu ND – Soupis repertoáru ND od roku 1883 do současnosti. Dále dochází ke zpracování archivu Laterny magiky (k 31. prosinci 2009 zrušena – archivace dokumentů o její padesátileté činnosti)

Národní ústav lidové kultury zveřejnil periodický tisk a další publikace v rámci elektronické knihovny. Vytváří digitální archiv svých sbírek, které zahrnují i umělecká a dokumentární díla, zejména fotografie, hudební nahrávky, filmy.

Národní filmový archiv zahájil v roce 2008 tříletý mezinárodní projekt The European Film Gateway, přičemž NFA byl jedním ze šesti archivů, které projekt připravovaly. NFA ve spolupráci s evropskými filmovými archivy, které vytvořily konsorcium, pokračoval v práci na projektu MIDAS (Moving Image Database for Access and Re-use of European film collections) a na projektu Film Archives on-line.

V rámci Filmové rady, která je tvořena zástupci profesních asociací, filmových festivalů a kinematografické instituce, vznikla v roce 2008 pracovní skupina zabývající se digitalizací, jež pro ministerstvo kultury vytvořila návrh koncepce digitalizace filmu (2010). Filmová rada vybrala z celovečerních hraných a animovaných filmů 200 titulů, které podle jejího názoru představují nejlepší díla české kinematografie od roku 1898 do roku 1993 a jež by měly být v co nejkratší době digitalizovány, aby je bylo i nadále možné využívat a zpřístupňovat divákům.

Digitalizační projekty muzeí a galerií jsou podporovány prostřednictvím státních dotací z programu kulturní aktivity prostřednictvím odboru muzeí a galerií. Uchovávání a zpřístupňování uměleckých děl sbírkotvorných institucí vyplývá přímo z poslání muzeí a galerií. Sbírkové fondy příspěvkových organizací jsou ze zákona vedeny ve veřejně přístupné Centrální evidenci sbírek.

V podpoře uchovávání a zpřístupňování uměleckých děl je nezbytné pokračovat, proto i úkol nebyl zcela naplněn.

18. Optimalizace programu Podpora akviziční činnosti muzeí a galerií zřizovaných Ministerstvem kultury, na léta 2004 až 2008 (usnesení vlády České republiky ze dne 3. listopadu 2004 č. 1069) s přihlédnutím k akvizicím výtvarných děl současných českých i zahraničních umělců do sbírek ve vlastnictví České republiky. Aktualizace programu na léta 2009 - 2013

Zajistí MK

Termín: I. etapa 2007-2008 dle usnesení vlády České republiky ze dne 3. listopadu 2004 č. 1069, poté 2009 – 2013

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Splněno: Ne

V roce 2007 měla být vládě předložena Zpráva o plnění programu akviziční činnosti muzeí a galerií zřizovaných MK ve smyslu usnesení vlády č. 1069 ze dne 3. listopadu 2004, které ukládalo ministru kultury uplatnit na tento program v návrhu rozpočtu kapitoly MK finanční prostředky, a to v letech 2004–2008 částky podle rozpočtu v důvodové zprávě: v letech 2004–2006 a 2008 – 145 mld. Kč, roku 2007 – 60 mld. Kč. Na žádost MK byl nejprve posunut termín předložení zprávy z 31. března 2007 na 31. května, a poté byla povinnost podat zprávu o programu zrušena. Program nikdy nebyl naplněn finančními prostředky, a tedy nebyl realizován.

Podpora akviziční činnosti však zůstala i nadále jednou z priorit Ministerstva kultury, byla začleněna do Státní kulturní politiky České republiky 2009-2014 (bod 3.3). Jeho působnost byla navíc rozšířena i na oblast knihoven a Národní filmový archiv. Úkol nicméně zůstal rovněž nenaplněn a stal se součástí i nové „Kulturní politiky“ v bodě 2.1.11 *Podporovat akviziční činnosti knihoven, muzeí a galerií*. Podpora akvizic je rovněž úkolem Koncepce rozvoje muzejnictví v ČR v letech 2015-2020.

c) ZAJIŠTĚNÍ DOSTUPNOSTI UMĚNÍ PRO OBČANA (ROVNÝ PŘÍSTUP)

19. Rozšířit a implementovat kritéria pro posuzování dostupnosti umění pro občana na celoroční výstavní činnost v rámci nového dotačního programu

Výkonnostní (minimální počet produkcí/akcí), umělecká (podmínka diverzity uměleckých žánrů, podíl současné tvorby mladých umělců, produkcí pro děti a mládež), ekonomická kritéria (efektivita, minimální procento soběstačnosti) a princip vícezdrojového financování z veřejných rozpočtů stanoví zajištění rovnosti přístupů občanů ke kulturnímu bohatství, usnadní přístup znevýhodněným společenským skupinám ad.

Zajistí: MK ve spolupráci s dalšími subjekty (Divadelní ústav, NIPOS aj.)

Termín: 2007

Dopad na státní rozpočet: 0

Splněno: Ne

Nový program pro muzea nebyl zpracován.

Zákon o ochraně sbírek muzejní povahy č. 122/2000 Sb. na základě novely č. 483/2004 Sb. stanovuje standardy územní, časové, ekonomické a fyzické dostupnosti veřejných služeb muzeí a galerií. Tam je zakotvena povinnost muzeí a galerií minimálním způsobem prezentovat veřejnosti své sbírky, ale také připravovat programy pro různé skupiny

návštěvníků (děti a mládež, handicapovaní), povinnost poskytovat slevy na vstupném a omezovat překážky pro handicapované. To vše z důvodu zajištění rovného přístupu občanů ke službám, což je rovněž jako povinnost pro muzea a galerie, které jsou poskytovateli standardizovaných veřejných služeb, zakotveno přímo v zákoně. Standard územní dostupnosti – síť poskytovatelů veřejně prospěšných služeb – zveřejňuje MK v informačním systému s dálkovým přístupem, jímž je centrální evidence sbírek (CES). V CES jsou uvedeny charakteristiky (textová i obrazová) oborových částí sbírek (např. podsbírky výtvarného umění a uměleckého řemesla).

V nové Konceptci rozvoje muzejnictví v ČR v letech 2015-2020 chce MK připravit zavedení Registru muzeí a galerií (dále jen „Registr“) splňujících ještě další standardy muzeí jako veřejných sbírkotvorných institucí, které spravují sbírky zapsané v CES, bez ohledu na vlastnictví sbírek. Registr by byl zveřejněn v informačním systému s dálkovým přístupem a veřejnost by tak měla možnost odlišit muzea (a galerie), která odborně tvoří, uchovávají, spravují a využívají sbírky ve veřejném zájmu a poskytují nejen standardizované, ale i další služby veřejnosti, od institucí, které jsou „muzei“ pouze podle názvu. Registr bude také např. vodítkem pro udělování dotací z veřejných rozpočtů.

Činnost příspěvkových organizací MK je dána statutem a většina muzeí umění a galerií zřizovaná MK ČR spravuje přímo sbírku současného či moderního umění, z níž vyplývá její výstavní činnost (Národní galerie v Praze, Moravská galerie v Brně, Muzeum umění Olomouc, Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze atd.).

NIPOS jako gestor systému postupových přehlídek v oblasti neprofesionálního umění a pořadatel řady celostátních přehlídek prosazuje a v praxi realizuje metodu vícezdrojového financování (veřejná správa, soukromé zdroje účastníků, sponzorství podnikatelských subjektů). Tento systém je dostupný i sociálně či zdravotně znevýhodněným občanům. Je odborným gestorem celostátní přehlídky pantomimy a pohybového divadla Otevřeno Kolín, která je koncipovaná jako integrovaná. V některých uměleckých oborech (např. scénický tanec) se dlouhodobá tendence podporovat aktivity osob se zdravotním handicapem již projevila ve vysoké míře inkluze v souborech.

V roce 2010 bylo rozšířeno statistické zjišťování o data z oblasti přístupu znevýhodněných občanů ke kulturním statkům. Na podporu přístupu jsou určeny dotační programy spravované ORNK - Program na podporu kulturních aktivit zdravotně postižených občanů a seniorů, Program na podporu integrace příslušníků romské komunity, Program na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice.

20. Zapojení uměleckých projektů při začleňování cizinců do společnosti, účast na vytváření a realizaci migrační a integrační politiky prostřednictvím uměleckých a kulturních institucí.

Zajistí: MK ve spolupráci s dalšími subjekty

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Splněno: Částečně

V návaznosti na usnesení vlády č. 1266 ze dne 11. prosince 2000 o realizaci Zásad koncepce integrace cizinců na území České republiky a o návrhu Koncepce integrace cizinců na území České republiky a na usnesení vlády č. 40 ze dne 10. ledna 2001 k aktualizaci Strategie účinnější státní podpory kultury (kulturní politiky) vyhlášovalo Ministerstvo kultury ČR počínaje rokem 2001 grantový program na podporu integrace cizinců žijících v České republice. Od roku 2009 s přechodem agendy spojené s koordinací realizace Koncepce integrace cizinců na území ČR z Ministerstva práce a sociálních věcí na Ministerstvo vnitra a

vzhledem k nově nastaveným prioritám a cílům v oblasti integrace cizinců a limitovaným finančním zdrojům na jejich plnění, Ministerstvo kultury samostatné výběrové řízení na podporu integrace cizinců již nevyhlašuje. Avšak od roku 2010 na základě jednání Ministerstva kultury s Ministerstvem vnitra je v rámci Koncepce integrace cizinců účelově podporován projekt IDU „Portál mezikulturní dialog (www.mezikulturnidialog.cz) – zajištění provozu a aktualizace“.

Portál vznikl již v roce 2008 v rámci Evropského roku mezikulturního dialogu jako součást národního projektu. Portál přináší informace o dění v České republice v oblastech jako jsou kulturní a jiné aktivity organizací národnostních menšin, integrace cizinců do společnosti, inkluzivní vzdělávání (zaměřené na cizince a příslušníky menšin) atd. Stránky mohou využívat k propagaci své činnosti nejrozličnější občanská sdružení a subjekty, které se zabývají – ať už z jakékoli perspektivy – multikulturní problematikou. Tyto subjekty a sdružení mohou na portálu uveřejňovat informace o svých aktivitách bezplatně.

Na portálu jsou zveřejňovány také informace o výše uvedených otázkách na vládní úrovni. Konkrétně jde o témata, jako jsou vyhlašování grantů a dotací na podporu národnostních menšin a cizinců (např. podpora kulturních aktivit, podpora vzdělávání), vydávání zpráv a analýz o národnostních menšinách, cizincích a migraci apod. Zveřejňovány jsou v této souvislosti informace, které souvisejí s činností Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, Rady vlády pro lidská práva, Rady vlády pro národnostní menšiny, ale také Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva vnitra a Ministerstva kultury.

Koncepce integrace cizinců byla poprvé přijata vládou ČR v prosinci 2000, její poslední aktualizovaná verze je z roku 2011. Integrací je myšlen proces začleňování cizinců do společnosti, a to proces vzájemný, do kterého nezbytně vstupují jak cizinci, tak majoritní společnost. Koncepce počítá od svého vzniku se zapojením řady resortů. Koordinací Koncepce je pověřeno Ministerstvo vnitra ČR, které také každoročně předkládá vládě ČR Zprávu o realizaci Koncepce. Aktualizovaná Koncepce vychází z analýzy současné situace a problémů identifikovaných v oblasti integrace cizinců a konkrétně rozpracovává záměry této politiky. Aktuální rozpracování konkrétních úkolů pro realizaci integrační politiky přináší každoroční usnesení vlády ČR *Společné soužití*.

Úkol byl splněn pouze částečně. Neexistuje žádný podpůrný program na inkluzi (začleňování) cizinců, ale i dalších znevýhodněných skupin obyvatel do české společnosti prostřednictvím umění.

21. Vytvoření metodiky řízení a způsobu evaluace činnosti stávajících uměleckých příspěvkových organizací MK v návaznosti na připravovanou podrobnou metodiku výdajových bloků Ministerstvem financí, podle níž by mělo být rozšiřováno zavádění prvků programového financování na všechny výdaje státního rozpočtu.

Zajistí: MK

Termín: 2007

Dopad na státní rozpočet: 0

Splněno: Částečně

Pro hodnocení příspěvkových organizací stanoví MK každoročně závazné ukazatele, které musí obsahovat výroční zpráva. Jejich hodnocení je součástí celkového hodnocení organizace za příslušný kalendářní rok.

K postupným změnám směrem k projektovému financování dochází při financování příspěvkových organizací ze strany MK, které vedle provozních dotací získávají na konkrétní projekty účelové dotace z programu Kulturní aktivity.

Jako součást implementace nové metodiky řízení příspěvkových organizací je příkazy ministra usměrňována administrativní nákupů tzv. povinných komodit příspěvkových organizací MK, dále centralizované zadávání nákupů některých komodit a systém veřejných

zakázek obecně. Cílem je nastavit závazné postupy pro transparentní, efektivní, hospodárné a účelné vynakládání veřejných prostředků MK a jím přímo řízených organizací.

Vzhledem k tomu, že jednotlivé odbory MK mají pro výroční zprávy různou metodiku, je komplikováno porovnání příspěvkových organizací MK mezi sebou, jakkoli je jejich činnost rozdílná.

Nová „Kulturní politika“ celou svoji kapitolu 6. *Efektivnější prostředí pro podporu kulturních činností, poskytování veřejných kulturních služeb, vzniku kulturních statků a uchování kulturního dědictví* věnuje evaluaci. V oblasti umění pak konkrétně například v bodech 6.6 *Zefektivnit poskytování kulturních služeb* a 6.6.1 *Zavést systém evaluace veřejných kulturních služeb* – viz též úkol 22.

22. Analýza poskytování kulturních služeb v oblasti umění prostřednictvím organizací zřizovaných státem

Zajistí MK

Termín 2008

Dopad na státní rozpočet 0

Splněno: Ne

Úkol byl též obsažen ve Státní kulturní politice ČR na léta 2009–2014, úkol 2.1 Mechanismus evaluace nabídky veřejných kulturních služeb a je obsažen i v nové Kulturní politice – úkoly kapitoly 6. *Efektivnější prostředí pro podporu kulturních činností, poskytování veřejných kulturních služeb, vzniku kulturních statků a uchování kulturního dědictví*. Celková analýza za sektor organizací zřizovaných státem však zatím chybí.

Kvantitativní data sbírá NIPOS a jsou každoročně zveřejněna v publikaci Základní statistické údaje o kultuře v ČR. Na základě těchto dat NIPOS ve spolupráci s NK pracuje na projektu Benchmarking knihoven a ve spolupráci s Asociací muzeí a galerií v ČR na projektu Benchmarking muzeí.

Rovněž další analýzy NIPOS přinášejí příklady zabezpečení veřejných kulturních služeb a kulturní infrastruktury v oblasti umění.

- 2009 zpracována analýza a komparace vybraných krajů
- 2010 analýza financování kultury ve všech krajích ČR s výjimkou Prahy
- 2011 analýza financování kultury v Poděbradech a Českém Krumlově
- 2012 Analýza dotační a rozpočtové politiky ve městě Pacov a obci Vlčnov.

d) POSILOVÁNÍ INFRASTRUKTURY VČETNĚ INVESTIČNÍ PODPORY KULTURNÍCH INSTITUCÍ

23. Zmapování stavu a podmínek stávajících kulturních a uměleckých organizací, vytvoření kritérií posuzování projektů investičního charakteru a podpora investic v rámci programového financování ve spolupráci mezi rezorty, s kraji a s možností využití Strukturálních fondů.

Zajistí: MK, MMR

Termín: první etapa, tj. zmapování stavu a vytvoření kritérií 2007, poté průběžně

Doporučuje se: k využívání orgánům státní správy a samosprávy, jakož i dalším subjektům poskytujícím podporu v oblasti umění

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK, MMR

Splněno: Částečně

Úkol byl též zahrnut jako úkol Státní kulturní politiky na léta 2009-2014, kapitola 3.4 *Podpora lepšího materiálního, prostorového a technického zázemí muzeí, galerií a knihoven* a 3.5 *Program podpory modernizace kulturní infrastruktury pro účely poskytování moderních kulturních služeb s vyšší přidanou hodnotou*. Úkol nebyl zcela naplněn a v pozměněné podobě se stal součástí i nové „Kulturní politiky“ v bodě 2.2 *Modernizovat infrastrukturu pro poskytování veřejných kulturních služeb*, bod 2.2.1 *Předložit vládě nový program, který plynule naváže na program Péče o národní kulturní poklad a jehož cílem bude podpora vybraných národních institucí* nebo 2.2.2 *Aktualizovat program Rozvoj materiálně technické základny regionálních kulturních zařízení a vytvořit tak příznivé podmínky pro modernizaci regionální a městské infrastruktury pro kulturní služby*.

V roce 2006 bylo vládou schváleno finanční zajištění Programu péče o národní kulturní poklad na léta 2007–2011, v celkové výši 10,3 mld. Kč, přičemž 2 mld. byly poskytnuty ze zrušeného Fondu národního majetku ČR. Program byl určen na zajištění majetku ve vlastnictví státu, respektive na přípravu a realizaci výstavby objektu Národní knihovny ČR, na rekonstrukci Klementina a na rekonstrukci Národního muzea v letech 2007–2011, později byl program doplněn o investiční projekty Národního filmového archivu, Uměleckoprůmyslového muzea a Národního technického muzea.

V souvislosti s přechodem na digitální projekce obrazu a zvuku vypracoval odbor médií a audiovizuální technickou studii a databázi kin v ČR, která vytvořila jednotný přehled kin a jejich technického i programového stavu na základě dotazníku zaslaného všem kinům v ČR. Žádná evidence stavu kin v České republice do té doby neexistovala. Vybavení většiny kin zřizovaných městy a obcemi není vždy dostačující, a než se začnou vybavovat finančně nákladnými digitálními projekty, bylo nutné zjistit jejich celkový stav. Ministerstvo kultury v roce 2009 přijalo materiál Digitalizace kin v ČR a byla vytvořena strategie podpory kin Státním fondem pro podporu a rozvoj české kinematografie. V listopadu 2011 byla vyhlášena pátá vlna digitalizace kin v ČR. Ke konci roku 2011 by mělo být v ČR na 300 digitálních kin.

Další je Vracíme památky do života v rámci Integrovaného operačního programu, jehož cílem je nejen oprava památek, ale i jejich oživení a navrácení do života společnosti. Ačkoli se jedná o rekonstrukce památek, většina objektů plánuje v budoucnu poskytovat i kulturní služby a lze předpokládat, že se stanou funkční součástí kulturní infrastruktury využitelné i pro oblast umění. Mezi podpořené projekty patří např. rekonstrukce vily Tugendhat v Brně nebo Národní centrum divadla a tance ve Valticích. V některých případech se však ukazuje, že právě udržitelnost projektů založená na oblasti umění bez zajištěné finanční podpory není realizovatelná (viz např. zmiňovaný projekt Národního centra divadla a tance ve Valticích).

24. Podpora nových činností neziskových organizací, které doplní mezery ve stávající infrastruktuře poskytování služeb v oblasti umění a jeho specifických oborů, a to na praktické i teoretické úrovni.

Zajistí: MK

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Splněno: Částečně

V souvislosti s tímto úkolem nebyl zjištěn posun či aktivity ze strany MK. V poslední době se objevují nové projekty, které dosud nebyly podpořeny – Czech Music Export Office, Literární centrum apod.

e) POSÍLENÍ PREZENTACE ČESKÉHO UMĚNÍ V ZAHRANIČÍ A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

25. Koordinace a transparentní příprava a realizace prezentace českého umění na reprezentativních mezinárodních projektech typů bienále, velkých mezinárodních festivalech, veletržích apod. Zavedení pravidelného vyhodnocování a průběžného mapování účasti státních i nestátních subjektů na významných mezinárodních akcích prostřednictvím Zprávy o mezinárodní spolupráci v oblasti umění.

Zajistí: MK, MZV, MPO, MMR, NIPOS, Divadelní ústav, Správa českých center, České filmové centrum, Svaz českých knihkupců a nakladatelů a další subjekty

Termín: průběžně

Doporučuje se: krajským úřadům vytvářet koncepce zahraniční prezentace a exportu umění

Dopad na státní rozpočet: MK, MZV, MPO

Splněno: Částečně

Zpráva o mezinárodní spolupráci v oblasti umění sice nebyla naplněna, nicméně v roce 2013 byla schválena první Koncepce účinnějšího působení Ministerstva kultury České republiky ve vztahu k zahraničí na léta 2013-2018, která reflektuje zásady Státní kulturní politiky na léta 2009-2014 a rovněž tak východiska celkové zahraniční politiky ČR (Koncepce zahraniční politiky ČR ze dne 20.7. 2011 usnesení vlády č. 589).

Řadu let rozvíjí MK systematickou prezentaci současné české literatury na mezinárodních knižních veletržích, literárních festivalech a dalších reprezentativních akcích nadnárodního formátu. V posledních letech se osvědčila v tomto směru jednak úzká spolupráce se síti Českých center, jednak realizace doprovodných propagačních materiálů na téma (česká literatura v překladu, komiks, literatura pro děti a mládež, drama ad.). MK prezentuje každoročně současnou literaturu formou národního stánku (s doprovodnou výstavou, případně autorským čtením) na MKV v Lipsku, Boloni, Londýně a ve Frankfurtu n. M. Od roku 2015 byla pověřena realizací příspěvková organizace MK – Moravská zemská knihovna v Brně.

Dále bylo každoročně ze strany MK podpořeno vyslání cca 45 autorů na autorská čtení zejména po Evropě, výjimečně do zámoří.

V oblasti kinematografie je byla podpora MK udělována Českému filmovému centru, o. p. s. (nyní součást Národního filmového archivu), které zajišťuje českou účast na nejvýznamnějších mezinárodních filmových festivalech (Cannes, Berlín, Benátky aj.) a tržích.

V oblasti performingarts mezinárodní spolupráci zajišťuje příspěvková organizace IDU (veletrhy performingarts APAP New York, TPAM Yokohama, PAMS Soul, CinarsMontreal či Tanzmesse Düsseldorf, apod.) a dále v oblasti hudby (Mezinárodní hudební veletrh MIDEM a WOMEX).

V oblasti výtvarného umění byla převedena koordinace Benátského bienále nejprve z Národní galerie přímo pod MK a následně pak zpět na Národní galerii. Podpora účasti na zahraničních veletržích, která dříve byla jednou z možných kategorií výběrového dotačního řízení, byla zrušena.

NÚLK vytvořil v roce 2009 v rámci českého předsednictví EU pro sídlo UNESCO v Paříži úspěšnou výstavu „HOMO FABER – člověk tvůrce“, která prezentovala český projekt Nositel tradice lidových řemesel. Výstava je koncipována jako putovní a od roku 2009 dosud byla prezentována na mnoha místech v ČR a je vhodná i k prezentaci v zahraničí.

Kromě toho, že Zpráva o mezinárodní spolupráci není realizována, úkol byl splněn pouze částečně i z důvodů ekonomických, ale především proto, že podpora dalších oblastí umění např. soudobé alternativní hudby neexistuje, či je velmi omezená.

26. Posílení a optimalizace dotačního řízení pro projekty přijímané ze zahraničí, vysílané do zahraničí, projekty podporované programy EU s důrazem na posílení kvalitní prezentace českého umění v zahraničí.

Zajistí: MK, MZV a Správa českých center, komunitární programy EU, MZe (program Leader +), MMR

Termín: průběžně

Doporučuje se: krajským úřadům podporovat projekty zahraniční spolupráce

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Splněno: Částečně

Dotační řízení v této oblasti se nepodařilo posílit a optimalizovat s ohledem na snižování finanční výše celého programu Kulturní aktivity.

Samostatné oddělení EU (dále jen SOEU) podporovalo projekty, které byly podpořeny v rámci Programu EU Kultura, nicméně opět docházelo ke snižování každoročního objemu podpory.

V roce 2011 (s platností na rok 2012) došlo ke změně ve výběrovém řízení v oblasti profesionálního umění, do kterého se mohou podávat výlučně ty projekty, které jsou vysílány do zahraničí. O dotaci si tedy může zažádat pouze subjekt, který je pozvaným či přihlášeným účastníkem akce v zahraničí. Projekty, které zvou zahraniční účastníky do ČR, respektive konají se v ČR, jsou nadále podporovány pouze v rámci oborových výběrových řízení OULK, a to bez adekvátního navýšení finančních prostředků.

Oblast zahraničních kontaktů v oblasti neprofesionálních uměleckých aktivit je podporována v rámci výběrového řízení odboru regionální a národnostní kultury (dále jen ORNK). Program je vyhlášen pro obory:

- amatérského divadla všech druhů, včetně dětského
- tanečního umění všech druhů s výjimkou folkloru
- dechových, symfonických a komorních orchestrů
- dětských a dospělých folklorních souborů
- dětských a dospělých pěveckých sborů

OULK financoval v rámci dotačního programu na podporu překladu každoročně řadu překladů české literatury do cizích jazyků (od roku 1998 do současnosti víc než 600 titulů).

Úkol byl splněn velmi omezeně, a to především s ohledem na nedostatečnou finanční saturaci výběrových řízení. Chybí velmi žádaný nástroj na podporu vzniku a přípravu nových projektů mezinárodní spolupráce, především pak z Programu EU Kreativní Evropa viz též úkol 27.

27. Vytvoření podpůrného programu zaměřeného na iniciaci a navazování nové mezinárodní spolupráce, přípravu konkrétních projektů a mezinárodních koprodukcí spojenou s jejich realizací prostřednictvím právnických a fyzických osob působících v umění

Zajistí: MK

Termín: 2007

Doporučuje se: krajům

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Splněno: Ne

Systematicky byl tento úkol plněn v oblasti kinematografie, a to díky zahraničním zdrojům. Program Rady Evropy Eurimages podporuje realizaci evropských koprodukcí a přispívá ke stimulaci spolupráce se zahraničními tvůrci a producenty. Fond Eurimages podporuje koprodukce celovečerních hraných, dokumentárních a animovaných filmů s minimální délkou 70 minut, které jsou určeny pro distribuci v kinech. Koprodukce se musí zúčastnit alespoň dva členské státy fondu. Eurimages podporuje také distribuci evropských filmů mimo státy, kde film vznikl, a přispívá na podporu kin.

Mezi lety 2007-2013 byl vyhlášen Program EU Media, který byl zaměřen na zvyšování konkurenceschopnosti a oběhu evropských děl na mezinárodním audiovizuálním trhu a dále Program EU Kultura na podporu projektů kulturní spolupráce. MK podporuje v limitované výši kofinancování úspěšných projektů z programu Kultura. Na vlastní iniciaci a navazování nové spolupráce v oblasti umění žádná finanční podpora ze strany státu neexistuje, proto úkol nebyl splněn.

28. Podpora účasti národních sekcí na práci mezinárodních nevládních organizací v oblasti umění. Posilování intergace českých subjektů do sítí EU formou částečné úhrady nákladů spojených s účastí na pracovních setkáních a posilování účasti na společných mezinárodních projektech. Vytvoření metodiky posuzování integrace českých subjektů v rámci mezinárodních asociací a sítí a jejich průběžné mapování v rámci Zprávy o mezinárodní spolupráci v oblasti umění.

Zajistí MK ve spolupráci s dalšími subjekty

Termín: 2007 vytvoření metodiky a první Zprávy

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Splněno: Částečně

Tento úkol nebyl systémově řešen. České národní sekce mezinárodních nevládních organizací zajišťují kolektivní členství českých právnických a fyzických osob. Tyto mezinárodní sítě jsou oborovými a profesními platformami. Národní sekce mezinárodních nevládních organizací v oblasti literatury jsou podporovány pravidelně v rámci výběrového dotačního řízení OULK. V oblasti divadla zajišťuje organizační i finanční podporu Institut umění – Divadelní ústav, a to i pro Českou hudební radu. NIPOS je členem českých středisek a komitétů AITA/IATA (Mezinárodní asociace amatérského divadla) a členem mezinárodní organizace AMATEO, sdružující vládní i nevládní organizace působící v oblasti metodických služeb amatérského umění. NULK je sídlem České národní sekce CIOFF (Mezinárodní rada organizátorů folklorních festivalů a lidového umění, www.cioff.cz). Ostatní obory institucionální zastřešení nemají, fungují prakticky pouze z příspěvků svých členů, což zásadně limituje účast na mezinárodních jednáních (zejména zámořských) a účast na konkrétních projektech.

Podpora účasti národních sekcí na práci mezinárodních nevládních organizací v oblasti umění je považována za zásadní a nedostatek finanční podpory vede k absenci českých členů v orgánech mezinárodních organizací. Částečně se tento problém daří řešit v rámci výběrového řízení na podporu zahraničních kontaktů v oblasti profesionálního umění, které bylo ustaveno v IDU v roce 2013 viz též úkol č. 16.

Nicméně zatím úkol byl naplněn jen velmi omezeně, metodika posuzování integrace českých subjektů v rámci mezinárodních asociací a sítí nebyla vytvořena a chybí zásadnější finanční podpora kontinuální činnosti jak národních sekcí mezinárodních nevládních organizací, tak ostatních profesních organizací, kromě již zmíněné oblasti literatury.

29. Šíření povědomí a informací o českém umění prostřednictvím českých umělců, teoretiků, manažerů, pedagogů, stážistů, novinářů, lektorů českého jazyka, překladatelů apod. působících v zahraničí krátkodobě, dlouhodobě i trvale.

Zajistí: MK, MŠMT, MZV

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK, MZV, MŠMT

Splněno: Částečně

MK každoročně vysílá umělce, teoretiky a další osoby působící v umění do zahraničí v rámci mezinárodních kulturních dohod. Ročně vysílá OULK a zahraniční odbor v rámci šíření povědomí a informací o české literatuře na literární festivaly, autorské pořady či diskuse několik desítek spisovatelů a literárních odborníků. Informace o Bohemistickém semináři viz čl. 16.

V rámci programu propagace českého divadla do zahraničí, který realizuje IDU, probíhá účast českých umělců, odborníků, překladatelů, lektorů či manažerů na řadě akcí pořádaných zahraničními partnery nebo ve spolupráci s IDU (např. účast umělců a manažerů na veletrzích scénických umění a festivalech, scénická čtení české dramatiky, účast umělců na diskusních fórech, přednášky o českém divadle a umění, semináře vedené českými lektory atd.).

Z krátkodobého pohledu se úkol podařilo vyřešit, chybí však systematická dlouhodobá podpora.

SEZNAM UVEDENÝCH ZKRATEK

AITA/IATA - Mezinárodní asociace amatérského divadla

AMATEO – Mezinárodní network organizací působících v oblasti metodických služeb amatérského umění

BACH – Sbírkový fond v NULK

CES – Centrální evidence sbírek

CIK – Centrum informací o kultuře

CIOFF - Mezinárodní rada organizátorů folklorních festivalů a lidového umění

ČKA – Česká komora architektů

ČR – Česká republika

DAMU - Divadelní fakulta Akademie múzických umění v Praze

EHP – Evropský hospodářský prostor

GAAV – Grantová agentura Akademie věd České republiky

GAČR – Grantová agentura České republiky

HAMU – Hudební fakulta Akademie múzických umění v Praze

HZP – Hlavní tematická priorita (NAKI)

IDU – Institut umění – Divadelní ústav

LM – Laterna magika

MIDAS - Moving Image Database for Access and Re-use of European film collections

MK – Ministerstvo kultury

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MZ – Ministerstvo zahraničních věcí

NAKI - Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity

ND – Národní divadlo v Praze

NFA – Národní filmový archiv
 NIPOS – Národní informační a poradenské středisko pro kulturu
 NULK – Národní ústav lidové kultury
 SOEU – samostatné oddělení Evropské unie MK
 OULK – Odbor umění, literatury a knihoven MK
 OZ – Odbor zahraniční MK
 PO – Příspěvková organizace
 Program poskytování příspěvků na tvůrčí nebo studijní účely – Stipendijní program

Příloha č. 3: Přehled platných právních předpisů v oblasti umění

V příloze je uveden přehled základních právních norem vztahujících se k oblasti umění v České republice. Přehled nezahrnuje bilaterální mezinárodní úmluvy o spolupráci.

Tabulka č. 1: Seznam platných právních předpisů v oblasti umění

Název zákona	Rok přijetí
Zákon o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČSR	Zákon č. 2/1969 Sb.
Zákon, kterým se zrušují některé právní předpisy z odvětví kultury	Zákon č. 165/1992 Sb.
Zákon o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů	Zákon č. 203/2006 Sb., ve znění zákona č. 227/2009 Sb.
Zákon o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů	Zákon č. 122/2000 Sb.
Zákon o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon)	Zákon č. 257/2001 Sb.
Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů	Zákon č. 231/2001 Sb.
Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským (autorský zákon)	Zákon č. 121/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů
Zákon o hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných	Zákon č. 237/1995 Sb., ve znění zákona č. 121/2000 Sb.
Zákon o Státním fondu kultury ČR	Zákon č. 239/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů
Zákon o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie (zákon o audiovizi)	Zákon č. 496/2012 Sb.
Nařízení vlády o oceněních v oblasti kultury, udělovaných MK	Nařízení č. 5/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů
Zákon o Národní galerii v Praze	Zákon č. 148/1949 Sb.
Dekret presidenta republiky o státním orchestru Česká filharmonie	Dekret č. 129/1945 Sb.
Zákon o neperiodických publikacích	Zákon č. 37/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů
Zákon o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku (tiskový zákon)	Zákon č. 46/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů
Zákon o některých podmínkách výroby, šíření a	Zákon č. 273/1993 Sb., ve

archivování audiovizuálních děl	znění pozdějších předpisů
Zákon České národní rady o České televizi	Zákon č. 483/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů
Zákon České národní rady o Českém rozhlasu	Zákon č. 484/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Plné znění příslušných právních předpisů na Portálu veřejné správy, dostupné z:
http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/6966/_s.155/699/place

Příloha č. 4: Seznam úmluv a ostatních mezinárodních právních nástrojů v oblasti umění

Název	Rok přijetí v ČR
UNESCO	
Dohoda o usnadnění mezinárodního oběhu obrazových a zvukových materiálů vzdělávacího, vědeckého a kulturního charakteru Bejrút, 10. 12. 1948	1997 č. 101/1998 Sb.
Dohoda o dovozu vzdělávacích, vědeckých a kulturních materiálů (Florentská dohoda) a Protokol k Dohodě o dovozu vzdělávacích, vědeckých a kulturních materiálů Firence, 17. 6. 1950 a Nairobi, 26. 11. 1976	1997 č. 102/1998 Sb. a č. 103/1998 Sb.
Všeobecná úmluva o autorském právu Ženeva, 6. 9. 1952 a Paříž, 24. 7. 1971	Československo 1960 a 1980 č. 2/1960, č. 16/1960 a č. 134/1980 Sb.; ČR od 1993
Úmluva na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu Protokol k ní a Druhý protokol k Haagské úmluvě na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu Den Haag, 14. 5. 1954; tamtéž, 26. 3. 1999	1958 a 1997; č. 94/1958 Sb. a č. 71/2007 Sb. m. s.
Úmluva o mezinárodní výměně publikací Paříž, 3. 12. 1958	1965 č. 12/1965 Sb.
Úmluva o výměně oficiálních publikací a vládních dokumentů mezi státy Paříž, 3. 12. 1958	1965 č. 12/1965 Sb.
Mezinárodní úmluva o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových organizací Řím, 26. 10. 1961	Československo 1964 č. 192/1964 Sb.; ČR od 1993
Úmluva o opatřeních k zákazu a zamezení nedovolenému dovozu, vývozu a převodu vlastnictví kulturních statků Paříž, 14. 11. 1970	1980 č. 15/1980 Sb.
Úmluva o ochraně výrobců zvukových záznamů proti nedovolenému rozmnožování jejich zvukových záznamů Ženeva, 29. 10. 1971	Československo 1985 č. 32/1985 Sb.; ČR od 1993
Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví Paříž, 16. 11. 1972	1991 č. 159/1991 Sb.

Mnohostranná úmluva o zamezení dvojího zdanění autorských práv Madrid, 13. 12. 1979	ČR úmluvu přijala v r. 1993.
Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví Paříž, 17. 10. 2003	2009 č. 39/2009 Sb. m. s.
Úmluva UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů Paříž, 20. 10. 2005	2010 č. 93/2010 Sb. m. s.
WIPO	
Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 8. 9. 1886 (Pařížská revize 1971)	Československo 1921; ČR od 1993
Mezinárodní úmluva o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových a televizních organizací, uzavřená v Římě 26. 10. 1961	Československo 1964; ČR od 1993
Úmluva o ochraně výrobců zvukových záznamů proti nedovolenému rozmnožování jejich zvukových záznamů, sjednaná v Ženevě 29. 10. 1971	Československo 1985; ČR od 1993
Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) o právu autorském (Ženeva 1996)	2002
Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech (Ženeva 1996)	2002
WTO	
Dohoda o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví (Dohoda TRIPS), Příloha 1C k Dohodě o zřízení Světové obchodní organizace, z 15. 4. 1994	od 1996, resp. 2000
Rada Evropy	
Evropská kulturní úmluva č. 018 Štrasburk 19. 12. 1954	ČR se stala stranou Úmluvy datem vstupu do Rady Evropy 1. 1. 1993

Příloha č. 5: Koncepční dokumenty dotýkající se oblasti umění

- *Státní kulturní politika na léta 2015–2020*, <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-politika/statni-kulturni-politika-na-leta-2015--2020--s-vyhledem-do-roku-2025-252032/>;
- *Koncepce účinnějšího působení Ministerstva kultury České republiky ve vztahu k zahraničí na léta 2013–2018*, <http://www.mkcr.cz/assets/zahranicni-vztahy/Zahranicni-kulturni-politika.pdf>;
- *Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011–2016*, <http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/kinematografie/koncepce-podpory-a-rozvoje-ceske-kinematografie-a-filmoveho-prumyslu-2011---2016-79977/>
- *Koncepce účinnější péče o movité kulturní dědictví na léta 2010 až 2014*, <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/muzea-galerie-a-ochrana-moviteho-kulturniho-dedictvi/koncepce-ucinnejsi-pece-o-movite-kulturni-dedictvi-v-ceske-republice-na-leta-2010-az-2014-78614/>
- *Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011–2015*, http://www.mkcr.cz/assets/literatura-a-knihovny/Koncepce_rozvoje_knihoven_2011-2015.pdf
- *Národní plán vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020*;
- *Vládní plán financování Národního rozvojového programu mobility pro všechny na období 2016–2025*, <http://www.vlada.cz/cz/ppov/vvzpo/aktuality/vladni-plan-financovani-narodniho-rozvojoveho-programu-mobility-pro-vsechny-na-obdobi-20162025-121825/>;
- *Strategie sociálního začleňování 2014–2020*, http://www.mpsv.cz/files/clanky/17082/strategie_soc_zaclenovani_2014-20.pdf
- *Koncepce podpory mládeže na období 2014–2020*, <http://www.msmt.cz/mladez/koncepce-podpory-mladeze-na-obdobi-2014-2020>;
- *Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice na léta 2011 až 2015*, <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/regionalni-a-narodnostni-kultura/koncepce-a-jine-ustavujici-dokumenty/koncepce-ucinnejsi-pece-o-tradicni-lidovou-kulturu-v-cr-na-leta-2011-az-2015-82426/>;
- *Meziresortní koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity do roku 2015*, <http://www.mkcr.cz/assets/vyzkum-a-vyvoj/Koncepce---finalni-verze.pdf>

- *Meziresortní koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022*, <http://www.mkcr.cz/cz/vyzkum-a-vyvoj/meziresortni-koncepce-aplikovaneho-vyzkumu-a-vyvoje-narodni-a-kulturni-identity-na-leta-2016---2022-206155/>
- *Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017*, <http://www.mpsv.cz/cs/14540>;
- *Národní strategie ochrany práv dětí na období 2012–2015*, <http://www.mpsv.cz/cs/14308>;
- *Strategie romské integrace do roku 2020*, http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/roma_czech_republic_strategy2_cs.pdf;
- *Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020*, <http://www.vzdelavani2020.cz/>;
- *Program rozvoje příspěvkových organizací v oblasti kultury zřizovaných Královéhradeckým krajem na léta 2014–2020*, <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/kultura/program-rozvoje-PO-kultura-65427/>;
- *Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2014–2016*, <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/program-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-2014- -2016-74365/>;
- *Program rozvoje Libereckého kraje 2014–2020*, <http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page1884/program-rozvoje-libereckeho-kraje-2014-2020>;
- *Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009–2020*, http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/rk_srk_9-20.html;
- *Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje*, <http://databaze-strategie.cz/cz/olk/strategie/program-rozvoje-uzemniho-obvodu-olomouckeho-kraje-2012-2015?typ=struktura>;
- *Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+*, <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/program-rozvoje-plzenskeho-kraje-2014-schvalen>;
- *Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje 2014–2020*, <https://www.kr-stredocesky.cz/documents/20541/155976/PRK+SK+2014-2020.pdf/6b847e48-b09b-486f-b262-1d42e132124e>;
- *Koncepce kulturní politiky hlavního města Prahy 2010–2015*, http://kultura.praha.eu/public/21/96/bf/1198318_175607_KONCEPCE_KP_HMP.pdf;
- *Strategický plán hl. m. Prahy*, <http://www.monet.cz/strategplan/obsah.asp>;
- *Koncepce kultury Karlovarského kraje pro období let 2013–2020*, <http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/dokumenty/Stranky/koncepce/seznam/koncepce-kultury.aspx>

- *Koncepce rozvoje kultury a památkové péče Olomouckého kraje pro období 2014–2016*, <http://www.kr-olomoucky.cz/kultra-olomouckeho-kraje-cl-100.html>;
- *Koncepce rozvoje kultury a památkové péče v Ústeckém kraji 2014–2020*, <http://www.kr-ustecky.cz/koncepce/ds-99697>;
- *Program rozvoje Kraje Vysočina 2015-2018*, <http://www.kr-vysocina.cz/program-rozvoje-kraje-vysocina/ds-300352/archiv=0&p1=61524>;
- *Strategie rozvoje marketingu a propagace organizace Zlínského kraje v oblasti kultury na období 2012–2016*, <http://www.kr-zlinsky.cz/strategicke-a-koncepcni-dokumenty-v-oblasti-kultury-cl-2011.html>;
- *Koncepce rozvoje místní kultury Zlínského kraje na léta 2014–2024*, <http://www.kr-zlinsky.cz/strategicke-a-koncepcni-dokumenty-v-oblasti-kultury-cl-2011.html>;

Příloha č. 6: Metodiky, doporučení a studie

Ministerstvo kultury ČR

- Ministerstvo kultury. *Aproximační strategie Ministerstva kultury*, 2015. Dostupné z: <http://www.ospzv-aso.cz/addons/117%20RHSD/Aproximacni-strategie.pdf>
- Ministerstvo kultury. *Finanční podpora živého umění*, 2015. Dostupné z: <http://www.ospzv-aso.cz/cz/portal/vyhledavani/?q=aproxima%C4%8Dn%C3%AD+strategie&sa=&cx=008117061938743003681%3Axprikgdomvm&cof=FORID%3A9&ie=UTF-8>
- Ministerstvo kultury. *Příkaz ministra kultury č. 13/2014, kterým se stanoví úkoly k naplnění Programového prohlášení vlády podle usnesení vlády č. 96/2014*, 2014. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/zpravodajstvi/zpravy/Prikaz-ministra-kultury-c13-2014.pdf>

Výstupy Pracovních skupin otevřené metody koordinace členských zemí EU při Evropské komisi

- *OMC Report on improving conditions to support the mobility of artists and culture professionals*, 2010. Dostupné z: http://ec.europa.eu/culture/policy/cultural-creative-industries/documents/artist-mobility_en.pdf
- *Feasibility study on information systems to support the mobility of artists and culture professionals*, 2009. Dostupné z: http://ec.europa.eu/culture/policy/cultural-creative-industries/documents/mobility-systems_en.pdf

- *Information standards for the mobility of artists and cultural professionals*, 2011. Dostupné z: http://ec.europa.eu/culture/library/publications/mobility-info-standards_en.pdf
- *OMC Workinggroup on developing synergies with education, especially arts education, Final report*, 2010. Dostupné z: http://www.artscouncil.ie/uploadedFiles/wwwartscouncilie/Content/News/Young_people_children_and_education/MOCedu_final_report_en.pdf
- *Policy report proposing five key principles for building and maintaining a strong framework to support the mobility of artists and cultural professionals*, 2012: Dostupné z: http://ec.europa.eu/culture/library/reports/artist-mobility-report_en.pdf
- *Policy Handbook on Artists' Residencies*, 2014. Dostupné z: http://ec.europa.eu/culture/policy/cultural-creative-industries/documents/artists-residencies_en.pdf
- *Policy Handbook on the Strategic Use of EU Support Programmes for the Culture Sector*, 2013. Dostupné z: http://ec.europa.eu/culture/library/reports/policy-handbook_en.pdf
- *Report on Artists' Mobility*, 2012. Dostupné z: http://ec.europa.eu/culture/library/reports/artist-mobility-report_en.pdf
- *Policies and good practices in the public arts and in cultural institutions to promote better access to and wider participation in culture*, 2012. Dostupné z: http://ec.europa.eu/culture/policy/strategic-framework/documents/omc-report-access-to-culture_en.pdf
- *Cultural and creative sectors' export and internationalisation support strategies*, 2014. Dostupné z: http://ec.europa.eu/culture/library/reports/eac-omc-report-ccs-strategies_en.pdf
- *The role of public arts and cultural institutions in the promotion of cultural diversity and intercultural dialogue*, 2014. Dostupné z: http://ec.europa.eu/culture/library/reports/201405-omc-diversity-dialogue_en.pdf

Různé:

- *"Mobility Matters" report on programmes and schemes to support the mobility of artists and culture professionals*. Bonn: ERICarts, 2008. Dostupné z: http://ec.europa.eu/culture/policy/cultural-creative-industries/documents/mobility-matters-report_en.pdf
- *European Audiences: 2020 and beyond*, 2012. Dostupné z: http://ec.europa.eu/culture/library/reports/conference-audience_en.pdf
- *Access of young people to culture*, 2009. Dostupné z: <http://bookshop.europa.eu/en/access-of-young-people-to-culture-pbNC0113224/>